

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Prachatice

Bc. Marek Liška

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Marek Liška

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Prachatice

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Prachatice

---

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve městě Prachatice. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v daném městě (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému a komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994.

Metodika

Při vypracovávání práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60 str.

Klíčová slova

Prachatice, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994 – 2006. Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-144-4.
- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- Balík, S. Modely exekutivních koalic na komunální úrovni. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
- Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.
- Jüptner, P. et al. Local Governance between Democracy and Efficiency: V4 comparative case study. Novo Mesto: Faculty of Organisation Studies, 2014.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 101.
- Jüptner, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy. Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.
- Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.
- Říchová, B. Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 16. 5. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 6. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy ve městě Prachatice" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 06. dubna 2020

.....

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu práce Ing. Václavu Bubeníčkovi, Ph.D., za jeho odborný přístup a cenné rady při psaní mé diplomové práce. Dále tímto děkuji starostovi a dalším členům zastupitelstva za poskytnutí rozhovorů.

Vývoj místní samosprávy ve městě Prachatice

Abstrakt

Tématem diplomové práce je vývoj místní samosprávy ve městě Prachatice. Hlavním cílem této práce je nalezení klíčových faktorů, které ovlivňují charakter politického rozhodování na úrovni místní samosprávy. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část slouží k vymezení základního členění a pojmů z oblasti místní samosprávy, které jsou následně aplikovány v praktické části diplomové práce. K vymezení těchto pojmů je použita odborná literatura. Praktická část v úvodu nejprve seznamuje s obecnou charakteristikou a následně s hlavními socioekonomickými ukazateli města Prachatice. Vyhodnocuje jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Následně jsou pro výzkum využity komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994 až 2018 a rozhovory se současnými zástupci místní samosprávy. Analýza je zaměřena na výsledky jednotlivých voleb, tvorbu koalic, lokální politické aktéry a další faktory ovlivňující vývoj místní samosprávy.

Klíčová slova: Prachatice, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice

The development of the local government in the town of Prachatice

Abstract

The dissertation topic is the development of the local government in the town of Prachatice. The main aim of this dissertation is finding new key factors which influence the character of the political decision-making process at the local government level. This piece of work is being divided into a theoretical and a practical part. The theoretical part is for defining the basic entities and terms used in local government. These aspects are further applied in the practical part. For defining these aspects, academic literature is used. The practical part and its introduction focuses on the general characteristics and subsequently on the main socio-economic indicators of Prachatice. It evaluates the influence of such indicators on the development and the performance of the local government. To assess the outcomes of the municipal elections between the years 1994 and 2018, comparisons are made and interviews with the current representatives of the local government are conducted. The analysis addresses the outcomes of the particular elections, the creation of coalitions, local political players and other factors influencing the development of the local government.

Keywords: Prachatice, local government, municipal elections, election parties, local party system, municipal coalition

Obsah

1. Úvod	12
2. Cíl práce a metodika	14
3. Teoretická východiska	16
3.1. Územní samospráva	16
3.2. Obec	16
3.2.1. Dělení obcí	17
3.2.2. Působnost obce	18
3.2.3. Orgány obce	19
3.2.4. Místní referendum	24
3.3. Komunální volební systém	25
3.3.1. Volby obecně	25
3.3.2. Komunální volby	25
3.3.3. Vznik a zánik mandátu člena zastupitelstva	26
3.3.4. Volební systémy	26
3.4. Lokální politické stranictví	30
3.4.1. Politická strana	30
3.4.2. Politické hnutí a Koalice	31
3.4.3. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení	32
3.5. Komunální politické koalice	33
3.5.1. Typologie koalic dle Balíka	33
3.5.2. Lokální koalice v České republice podle Petra Jüptnera	36
3.5.3. Typologie lokálních modelů demokracie	39
3.6. Politická participace občanů	42
4. Praktická část	44
4.1. Prachatice – základní informace	44
4.1.1. Historie a vývoj města	44
4.1.2. Základní demografické údaje	45
4.1.3. Ekonomická aktivita obyvatelstva	48
4.2. Veřejné služby města Prachatice	49
4.2.1. Předškolní vzdělávání	49
4.2.2. Základní vzdělávání	50
4.2.3. Kultura	53

4.2.4.	Sport a volnočasové aktivity	55
4.2.5.	Společnosti založené městem	56
4.3.	Spolková činnost a její podpora	57
4.4.	Městský úřad a jeho řízení	58
4.4.1.	Rada města Prachatic:	59
4.4.2.	Zastupitelstvo města	59
4.4.3.	Městský úřad – odbory:	60
4.4.4.	Výbory a komise	61
4.5.	Analýza volebních výsledků v komunálních volbách v Prachaticích 1994-2018.	62
4.5.1.	Volby do zastupitelstva v roce 1994.....	62
4.5.2.	Volby do zastupitelstva v roce 1998.....	64
4.5.3.	Volby do zastupitelstva v roce 2002.....	66
4.5.4.	Volby do zastupitelstva v roce 2006.....	68
4.5.5.	Volby do zastupitelstva v roce 2010.....	69
4.5.6.	Volby do zastupitelstva v roce 2014.....	71
4.5.7.	Volby do zastupitelstva v roce 2018.....	73
4.6.	Shrnutí komunálních voleb v období 1994–2018	75
4.6.1.	Volební účast	76
4.6.2.	Struktura kandidátů a zastupitelů.....	77
4.6.3.	Koalice	80
4.6.4.	Stabilita obecního zastupitelstva a politické příslušnosti	91
4.7.	Politické subjekty úspěšné ve volbách 2014 a 2018	94
4.7.1.	Nezávislí	94
4.7.2.	Občanská demokratická strana	96
4.7.3.	Česká strana sociálně demokratická	97
	Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz	99
4.7.4.	Komunistická strana Čech a Moravy	99
4.7.5.	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	100
4.7.6.	Hnutí ANO2011	101
4.7.7.	Pro Prachatic	103
4.7.8.	Živé Prachatic	105
4.8.	Konfliktní body v současném zastupitelstvu.....	106
5.	Závěr.....	108
6.	Zdroje informací.....	112

7. Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	118
8. Přílohy	120

Seznam použitých zkratk

ČR Česká republika

ČSSD Česká strana sociálně demokratická

ČSÚ Český statistický úřad

k. ú. katastrální území

KDU-ČSL Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

km kilometr

KSČM Komunistická strana Čech a Moravy

MŠ mateřská škola

MVK minimální vítězná koalice

NEZ Nezávislí

NK Nezávislý kandidát

ODA Občanská demokratická aliance

ODS Občanská demokratická strana

SDČR Sdružení důchodců České republiky

SNK – ED Sdružení nezávislých kandidátů a Evropští demokraté

SNK Sdružení nezávislých kandidátů

SPR-RSČ Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa

SZ Strana zelených

US – DEU Unie svobody a Demokratická unie

US Unie svobody

VPM Volba po město

VV Věci veřejné

z. s. zapsaný spolek

ZŠ základní škola

1. Úvod

Obecní samospráva v České republice je základem fungujícího demokratického státu, kde si lidé mohou na základě své volby vybírat každé 4 roky své politické zástupce, kteří zajišťují každodenní chod místa jejich bezprostředního bydliště. Mají dle ústavy zaručené právo rozhodovat samostatně, na vlastní odpovědnost o svých záležitostech a o záležitostech svých občanů. V tom je právě komunální politika specifická, jelikož se uskutečňuje na menším územním celku a hraje zde výraznější roli osobnost a veřejná známost či aktivita jednotlivce než strany jako celku. Velikostí obce jakožto určující hranicí a dalšími faktory se dnes zabývá řada politologů, kteří se věnují právě komunálnímu volebnímu systému. Je třeba zmínit, že komunální volby mají asi nejsložitější volební politický systém, zároveň je ovšem nutné dodat, že tento systém dává voličům největší příležitost vybrat si konkrétního kandidáta a takzvaně ho „vykroužkovat“ do zastupitelstva, i když se nachází třeba až na zadních místech kandidátní listiny. Někdy dokonce politici rádi přicházejí s nápadem upravit tento volební systém, aby i u nás, stejně jako třeba v některých jiných zemích, byla přímá volba starostů obcí či hejtmanů krajů. Autor se nedomnívá, že by současný systém nefungoval a potřeboval by změnit. Zůstal by u současného modelu, který je prověřen už několika komunálními volbami od roku 1990. Komunální politici se těší největší důvěryhodnosti mezi politickými zástupci a nový model by mohl přinést spíše více škody než užitku.

Důležitým ukazatelem fungujícího demokratického procesu je participace občanů na politických záležitostech. Lze to vyjádřit jako zájem občanů o věci veřejné ve své zemi, kraji či obci. V současné době dochází v mnoha demokratických zemích ke ztrátě zájmu na účasti občanů na politických záležitostech. Ta může probíhat formou volební účasti nebo osobním převzetím odpovědnosti v rámci kandidatury ve volbách. Volby do lokálních zastupitelstev se v mnoha specifikách liší i podle dalších kritérií (např. podle velikosti obce), kterým se bude autor věnovat.

Tématem diplomové práce je vývoj politické samosprávy ve městě Prachatice. Autor si toto téma i město vybral z důvodu zájmu o politickou participaci ve městě Prachatice a snahu zjistit, jak vývoj místní samosprávy ovlivnil a ovlivňuje další směřování obce, na kterém se vždy podílí především zvolená politická reprezentace a její stabilita.

Město Prachatice překračuje těsně hranici 10 tis. obyvatel a dle Jüptnera už se tedy jedná o obec větší střední velikosti (9000-45 000 obyvatel), kde si zastupitelstvo může určit počet zastupitelů v rozmezí mezi 15-35 členy. Prachatice mají po celou dobu od roku 1990 stanovený počet zastupitelů na 21 členech. Jedná se o bývalé okresní město a dnes obec s rozšířenou působností, které je významným regionálním a správním střediskem regionu Prachaticka. Z hlediska počtu obyvatel se jedná o 7. největší město Jihočeského kraje, které se nachází v blízkosti hraničního přechodu s Německem a 45 km od krajského města České Budějovice. Od roku 1994 se v Prachaticích vystřídali pouze tři starostové ze třech politických subjektů. Stejně jako i v jiných městech se v posledních letech do komunální politiky zapojily nové politické subjekty, kde bude zajímavé zkoumat jejich podíl a vliv na rozhodování.

Práce má charakter případové studie, jejímž cílem je zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve vybraném městě, a především identifikace aktérů politického procesu v daném městě.

2. Cíl práce a metodika

Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zjištění klíčových faktorů, které zásadním způsobem ovlivňují charakter rozhodování politických orgánů na úrovni místní samosprávy ve městě Prachatice. V rámci zvoleného tématu byly definovány tři dílčí cíle diplomové práce. Prvním z dílčích cílů byla charakteristika hlavních socioekonomických ukazatelů města Prachatice a vyhodnocení jejich vlivu na vývoj a fungování místní samosprávy. Dalším cílem byla identifikace hlavních aktérů politického procesu ve vybraném městě a analýza vztahů mezi nimi. Mezi tyto aktéry mohou patřit kandidující politické subjekty, různé zájmové skupiny z řad občanské společnosti nebo subjekty podnikatelského sektoru. Třetím dílčím cílem byl, na základě analýzy vývoje místního stranického systému, definován charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v Prachaticích. K tomu byla využita komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994 až do posledních komunálních voleb v roce 2018.

Metodika práce

Diplomová práce byla rozdělena na teoretickou část tvořenou literární rešerší a praktickou část. Teoretická část slouží k vymezení základního členění, pojmů a orgánů místní samosprávy. Dále se teoretická část věnuje komunálnímu volebnímu systému, lokálnímu stranickému systému, politickým koalicím, typologiím lokálních politických systémů a politické participaci. Práce má charakter případové studie.

K vymezení základních východisek pro teoretickou část byla použita především odborná literatura, která se nachází v Akademické knihovně České zemědělské univerzity v Praze a Parlamentní knihovně v Praze. Dále byly využity odborné internetové stránky, které se věnují zkoumané problematice.

V rámci praktické části byly následně tyto informace využity k výzkumné aplikaci na politické prostředí místní samosprávy v Prachaticích. Měly by zohledňovat odlišnost v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí dle stanovených kategorií. Ke sběru dat pro praktickou část byly využity dvě základní techniky. Nejprve technika prostřednictvím studia dokumentů v tištěné či elektronické podobě a analýza statistických údajů, především ze statistického a volebního serveru ČSÚ. Dalším významným zdrojem pro naplnění stanovených cílů práce byly rozhovory se současnými

aktéry komunální politiky v Prachaticích. Samotné rozhovory jsou zveřejněné v příloze diplomové práce. Důležité informace k diplomové práci našel autor také na webových stránkách města, ve videozáznamech městského zastupitelstva nebo ve vydávaném měsíčním zpravodaji Radniční listy. V práci byly dále využity další standardní metodologické postupy, především komparace volebních výsledků 1994-2018.

3. Teoretická východiska

3.1. Územní samospráva

Po roce 1989 došlo k významným krokům směrem k decentralizaci a uplatnění principu subsidiarity. Na základě zákona č. 367/1990 Sb. se po obnovení obecního zřízení v roce 1990 uskutečnily první volby do obecních zastupitelstev od tzv. Sametové revoluce. Dle ústavního zákona č. 1/1993 se členění územní samospráva na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. O zřízení krajů jakožto vyšších územně samosprávných celků bylo rozhodnuto v roce 1997 na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. První krajské volby se uskutečnily v roce 2000 a od počátku roku 2001 začali krajsí zastupitelé vykonávat svou činnost. Po reformě veřejné správy dostalo obecní zřízení v roce 2000 nový legislativní rámec na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), podle kterého je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je chápána jako ústavně zaručené právo územních samosprávných celků rozhodovat na vlastní odpovědnost, ve svém a současně i veřejném zájmu, samostatně v rámci prostorů vymezených ústavním pořádkem a zákony, o svých záležitostech a o záležitostech svých občanů. (Čmejrek, 2008)

3.2. Obec

Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. se obec považuje za základní územní samosprávné společenství občanů, které se rozkládá na jednom nebo více katastrálních územích. Zároveň se jedná také o veřejnoprávní korporaci, která v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost za hospodaření s vlastními finančními prostředky a majetkem. Hlavním cílem obce jako veřejnoprávní korporace by nemělo být vytvořit co největší zisk, ale mělo by to být uspokojování potřeb obyvatel a rozvoj daného území. (Průcha, 2011)

Obec zároveň pečuje a usiluje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Občanem je každá fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občané mají, dle zákona, po dovršení věku 18 let právo volit a být voleni v komunálních volbách do místní samosprávy. Mohou se také prostřednictvím svého hlasování vyjadřovat v místním referendu, vystupovat se svými názory na zasedání

zastupitelstva, vyjadřovat se k návrhu obecního rozpočtu a závěrečného účtu a nahlížet do nich, stejně jako nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, rady či jednotlivých výborů a komisí.

Mezi další činnosti obce patří volení a ustanovování svých orgánů, uzavírání partnerství s dalšími obcemi a členství v dobrovolných svazcích, udělování čestných občanství, pojmenovávání ulic a dalších veřejných prostranství. Z oblasti ekonomické činnosti se jedná zejména o sestavování rozpočtu, zřizování peněžních fondů, poskytování a přijímání darů, zakládání a rušení právnických osob a organizačních složek územních samosprávných celků. Obec také může působit v oblasti vzdělávání (zakládání či rušení základních a mateřských škol), zdravotnické i sociální péči (podpora zdravotnických, sociálních zařízení). Věnuje se podpoře sportovních a kulturních aktivit, například výstavbou sportovních i kulturních zařízení a podporou prostřednictvím poskytování grantů. V působnosti obce v oblasti životního prostředí může být také zajišťování čistoty obce, svoz a likvidace odpadů, odvádění a čištění odpadních vod. V oblasti bezpečnostní situace může obec vzhledem ke svým finančním možnostem zřídit či zrušit obecní policii. Zajišťuje také správu, provoz a údržbu své infrastruktury k uspokojování potřeb svých občanů, jedná se například o údržbu komunikací (chodníky, silnice), vodovodů a kanalizace. (Balík, 2009)

3.2.1. Dělení obcí

V České republice se nachází přes šest tisíc obcí, které můžeme dělit na venkovská sídla, městyse a města. Získat status města mohou obce, které mají nejméně 3000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Dále může být na základě zákona č. 234/2006 Sb. obci navrácen díky historické tradice status města, bez ohledu na počet obyvatel, pokud jím byla před 17. květnem 1954 a požádá o to předsedu Poslanecké sněmovny, který tak rozhodne. Významným kritériem pro dělení obcí je hustota zalidnění, u nás pro vymezení venkovského prostoru hranice 100 obyvatel na jeden km². O status města může obec na ministerstvu vnitra požádat, ale také nemusí. Venkovskou obcí je označována každá obec, která tento status města nevlastní. (Čmejrek, 2009)

V zákoně o obcích jsou navíc stanovena statutární města, která mohou na základě rozhodnutí zastupitelstva města členit svá území na městské obvody nebo městské části s vlastními samosprávnými orgány. Samostatný zákon ještě upravuje postavení hlavního města Prahy jakožto hlavního města České republiky, kraje a obce. (Zákon č. 131/2000 Sb.)

3.2.2. Působnost obce

Vymezený obsah a rozsah plnění úkolů na místní úrovni, kde může obec realizovat své pravomoci je vymezen rámcem tzv. působnosti obce. Je to souhrn pravomocí a povinností pro plnění stanovených činností. Ve smíšeném modelu, který je uplatňován v České republice, mají obce dle právních předpisů možnost vykonávat působnost samostatnou a přenesenou. (Průcha, 2011)

Samostatná působnost

V rámci samostatné působnosti si obce spravují vlastní samosprávu a záležitosti, které jsou v souladu s příslušnými zákony a předpisy. Do této působnosti patří především hospodaření obce, vydávání obecně závazných vyhlášek a ustanovení orgánů samosprávy (např. starosta, rada, výbory, komise). Dále tam patří také například pořádání místního referenda, změna katastrálního území, zřízení obecní policie, spolupráce s jinými obcemi, rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb občanů obce (např. bydlení, doprava, vzdělání). (Balík, 2009)

Přenesená působnost

Přenesení působnosti znamená přenesení či delegování určité povinnosti na obec, přestože tato povinnost patří jinak státu. Nejčastěji se tato působnost týká rozhodování o místních komunikacích, vydávání nařízení nebo řešení přestupků. U obcí s rozšířenou působností je přenesená působnost zaměřena také na vydávání občanských a řidičských průkazů, sociální služby apod. (Provazníková, 2015)

V rámci přenesené působnosti se obce rozdělují do třech stupňů, které se liší rozsahem výkonu státní správy:

a) obce (obce I. Stupně)

Jedná se o obce vykonávající pouze základní rozsah státní správy

b) obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně)

Obce s pověřeným obecním úřadem vykonává kromě přenesené působnosti pro svoji obec i působnost přenesenou pro více obcí ve svém správním obvodu v rozsahu který je stanoven zákonem.

c) obce s rozšířenou působností. (obce III. stupně)

Na Obce s rozšířenou působností byla na začátku roku 2003 přenesena velká část agendy po bývalých okresních úřadech, které byly zrušeny. Tyto obce vykonávají vedle přenesené působnosti pro svoji obec a vedle přenesené působnosti obce s pověřeným obecním úřadem i přenesenou působnost pro více obcí ve svém správním obvodu v rozsahu stanoveném zákonem. (Břeň, 2007)

3.2.3. Orgány obce

Svou činnost obce zajišťují prostřednictvím svých volených orgánů, mezi něž podle zákona o obcích č.128/2000 Sb., patří zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Z hlediska práva má právní subjektivitu pouze obec jako taková a úředníci plní v samostatné působnosti úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce. V přenesené působnosti vykonává běžnou úřednickou agendu (např. vydávání občanských a řidičských průkazů). (Balík, 2009)

Koudelka (2007) rozlišuje orgány obcí z hlediska jejich:

Složení:

- Kolegiální – orgány tvořené více než jednou osobou (např. zastupitelstvo, rada)
- Individuální – orgány tvořené jednou konkrétní osobou (např. starosta)

Demokratické legitimacy:

- Přímou volené občany – orgány vznikající na základě přímé volby občanů v komunálních volbách (např. zastupitelstvo)
- Volené zastupitelstvem – orgány vznikající na základě volby zvolených zástupců (např. rada, starosta, výbory)
- Ustanovované jinak – orgány ustanovené radou města (např. komise)

Právního základu:

- Prvotně ústavně zakotvené – zastupitelstvo
- Prvotně zákonně zakotvené – ostatní orgány v obci, zastupitelstvo městské části

(Koudelka, 2007)

Konkrétními orgány jsou:

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy, jehož členové jsou voleni občany v obecných, rovných, přímých a tajných volbách na základě principu poměrného zastoupení na funkční období trvající dle zákona 4 roky. Počet volených členů zastupitelstva je stanovován na základě počtu obyvatel dané obce k 1. lednu a rozhodnutí zastupitelstva na základě zákonem stanoveného klíče. Nejmenší obce mohou mít nejméně 5 členů, největší naopak až 55 členů dle níže uvedené tabulky č. 1. Zvolenému zastupiteli vzniká mandát zvolením, ke kterému dojde v okamžiku ukončení hlasování. (Čmejrek,2008)

Tabulka 1: Počet volených členů zastupitelstva podle počtu obyvatel

➤ do 500 obyvatel - 5 až 15 členů
➤ 501 - 3.000 obyvatel - 7 až 15 členů
➤ 3.001 - 10.000 obyvatel - 11 až 25 členů
➤ 10.001 - 50.000 obyvatel - 15 až 35 členů
➤ 50.001 – 150.000 obyvatel - 25 až 45 členů
➤ nad 150.001 obyvatel - 35 až 55 členů

Zdroj: Vlastní zpracování dle Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010

Na prvním jednání zastupitelstva po komunálních volbách, kterého se osobně zvolený zastupitel účastní, skládá státem předepsaný slib, jenž stvrdí veřejně slovem „slibuji“ a potvrdí svým podpisem. V případě zániku mandátu člena zastupitelstva nastupuje do zastupitelstva jeho náhradník z kandidátní listiny jeho volební strany. Získaný mandát člena zastupitelstva obce je osobní a není vázán žádnými příkazy svých voličů nebo politických subjektů za který kandidoval. Jeho politická odpovědnost je vykládána tak, že cílem zvoleného zastupitele je být zvolen i v příštích volbách, proto je jeho rozhodování ovlivněno snahou neztratit důvěru voličů v jeho osobu či volební stranu za kterou kandidoval. (Koudelka, 2007)

Člen zastupitelstva má pravomoc předkládat návrhy na jednání pro zastupitelstvo, radu, komise a výbory. Může také interpelovat a požadovat od zaměstnanců obecního úřadu přístup k informacím, které souvisí s jeho mandátem, a to nejpozději do 30 dnů. Klíčovými povinnostmi zastupitele by měla být aktivní účast na jednání a vyvarování se střetu zájmu při výkonu své funkce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Zastupitelstvo obce na svém veřejném zasedání volí a odvolává z řad svých členů starostu, místostarostu/místostarosty a radu. Stanovuje počet členů rady, počet uvolněných členů zastupitelstva, zřizuje a ruší výbory, volí a odvolává jejich členy.

Uvolnění členové zastupitelstva jsou pro práci pro obec uvolněny z pracovního poměru, služebního poměru nebo z podnikání po dobu vykonávání funkce pro město. Za tuto práci náleží uvolněným zastupitelům peněžní odměna, která bývá poskytována dnem zvolení zastupitele do své funkce. Většinu zastupitelstva tvoří neuvolnění členové, kteří nejsou pro výkon své funkce uvolněny z pracovního poměru. Bývá jim také poskytována odměna za jejich práci, ale netvoří zásadní část jejich příjmu. (Kopecký, 2019)

Dle zákona má zastupitelstvo také pravomoc schvalovat rozpočet obce, program rozvoje obce, účetní závěrku a závěrečný účet obce, zřizovat dočasné a trvalé peněžní fondy, schvalovat územní a regulační plán, zřizovat a rušit organizační složky a příspěvkové organizace a schvalovat jim zřizovací listiny. Zastupitelstvo je usnášeníschopné pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny jeho členů a k přijetí jakéhokoliv usnesení je potřeba nadpoloviční většina svých členů. Zastupitelstvo se schází dle potřeb, ale nejméně jednou za tři měsíce a svolává ho starosta, který ho většinou i řídí. V případě, že se nepodaří svolat usnášeníschopné zastupitelstvo po dobu delší než šest měsíců, tak jej Ministerstvo vnitra rozpustí. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti. Je volena zastupitelstvem města a je mu ze své činnosti odpovědná. V obcích, kde je počet členů zastupitelstva nižší než 15 členů, se rada nevolí. V tomto případě funkci rady vykonává starosta, případně zastupitelstvo obce, pokud to vyžaduje zákon. Rada je tvořena starostou, místostarostou či místostarosty a dalšími členy z řad zvolených zastupitelů. Počet členů rady musí být na rozdíl od zastupitelstva vždy lichého počtu v rozmezí od 5 do 11 členů a členů rady nesmí být více než jedna třetina zvolených zastupitelů. Rada obce se schází dle aktuální potřeby a její schůze jsou neveřejné. Na svou schůzi může rada pozvat k jednotlivým bodům svého jednání dalšího člena zastupitelstva nebo jiné osoby (např. vedoucí odborů). Usnášeníschopná je v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů. Ke schválení usnesení je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech jejích členů. Zápisy rady musí být nejpozději do sedmi dnů ode dne jednání k dispozici k nahlédnutí ostatním zastupitelům. Do pravomocí

rady v samostatné působnosti patří zejména vydávání nařízení a zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu. Po ukončení volebního období zastupitelstva města vykonává rada své pravomoci až do zvolení rady nové. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Starosta, místostarosta

Starostou obce je vždy občan České republiky, který je volen zastupitelstvem obce z řad jeho členů. Jedná se o monokratický orgán, který reprezentuje a zastupuje obec navenek a je ze své činnosti odpovědný zastupitelstvu. Zároveň však není statutárním orgánem a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může starosta provést až po jejich schválení. V případě nedodržení této podmínky jsou tyto právní úkony neplatné a starostovi obce hrozí postih. Podepisuje také obecně závazné vyhlášky a další usnesení zastupitelstva či rady.

Starosta svolává schůzi zastupitelstva či rady obce a zpravidla je také řídí. V případě, že je v obci ustanoven tajemník, tak ho starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu. Pokud není zřízena funkce tajemníka, tak je také přímým nadřízeným a zaměstnavatelem obecních zaměstnanců.

Některé úkony starosty města může také vykonávat zvolený místostarosta či místostarostové. Zastupitelstvem určený místostarosta také přebírá pravomoci starosty v případě, že je starosta odvolán, nebo se své funkce vzdal. Stejně jako starosta musí být také místostarosta vždy dle zákona občanem České republiky. Místostarosta je také volen zastupitelstvem obce, přičemž může zastupitelstvo obce rozhodnout o větším počtu místostarostů a svěřit jim zabezpečování konkrétních úkolů v samostatné působnosti. Vybraný místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti a místostarostům dle zákona přísluší podepisování právních předpisů obce. (Průcha, 2011)

Obecní úřad

Dle zákona o obcích tvoří obecní úřad starosta, místostarosta či místostarostové, tajemník obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obecního úřadu. V nejmenších obcích může nastat situace, kdy je obecní úřad tvořen pouze dvěma členy, a to starostou a místostarostou. V čele obecního úřadu je starosta a jednotlivé činnosti na obecním úřadu vykonávají jednotlivé odbory tvořené zaměstnanci obecních úřadů. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Obecní úřad plní úkoly v samostatné působnosti obce, které mu uloží zvolené zastupitelstvo obce nebo rada obce. Obecní úřad také pomáhá v součinnosti zvoleným výborům a komisím v jejich činnosti. V oblasti výkonu přenesené působnosti vykonává státní správu nebo také zajišťuje povinné poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím. Obce s pověřeným obecním úřadem nebo obce s rozšířenou působností povinně zřizují funkci tajemníka obecního úřadu. Ostatní obce tak mohou učinit, ale nemusí. Tajemník je za plnění úkolů obecního úřadu odpovědný starostovi obce. Zajišťuje například výkon přenesené působnosti (mimo záležitosti, které jsou svěřeny radě nebo jinému zvláštnímu orgánu obce) nebo se také se také zúčastňuje jednání zastupitelstva či rady s hlasem poradním. Tajemník zároveň nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích. (Balík, 2009)

Orgány zastupitelstva a rady

Zastupitelstvo i rada města má možnost na základě hlasování zřídit kontrolní, iniciativní a poradní orgány, jako jsou výbory či komise. Zastupitelstvo každé obce musí bez ohledu na velikost obce zřídit finanční a kontrolní výbor, jehož předsedou je vždy člen zastupitelstva a tyto výbory musí být nejméně tříčlenné. Členy těchto výborů nesmí být starosta, místostarosta, tajemník OÚ ani další zaměstnanci, kteří na obecním úřadě zabezpečují účetní a rozpočtové práce. Výbory jsou ze své činnosti odpovědné zastupitelstvu obce, schází se dle potřeby a usnesení výboru je platné při souhlasu nadpoloviční většiny všech členů.

Za situace, kdy v dané obci žije na základě posledního sčítání obyvatel alespoň 10 % (v hl. městě Praze je to 5 %) občanů hlásících se k jiné než české národnosti, zřizuje zastupitelstvo obce výbor pro národnostní menšiny. Nejméně polovinu členů tohoto výboru tvoří občané národnostní menšiny.

Obce složené z místních částí navíc často zřizují osadní výbory, které mají také minimálně tři členy a jsou jimi vždy přihlášení občané žijící v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Předseda osadního výboru, kterého jmenuje zastupitelstvo, nemusí být členem zastupitelstva obce. Osadní výbor je především oprávněn předkládat návrhy zastupitelstvu, radě a výborům obce. (Čmejrek, 2008)

Dalšími iniciativními a poradními orgány jsou komise, které může naopak zřídit rada obce (případně starosta, pokud není zřízena rada). Zřízení komisí je pouze na uvážení jednotlivé obce, zda vůbec a kolik komisí zřídí. Na předsedu a složení komise v samostatné působnosti

neklade zákon žádné zvláštní požadavky na rozdíl od již zmíněných výborů. Komise se mohou věnovat celé řadě aktivit jako je například školství, kultura, sociální péče, doprava, životní prostředí atd. (Průcha, 2011)

Výbory:

a) Kontrolní výbor

Kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo.

b) Finanční výbor

Provádí zejména kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

3.2.4. Místní referendum

Jedná se o jediný nástroj přímé demokracie v České republice, který je upravený Zákonem o místním referendu. V místním referendu na úrovni obcí, městských částí nebo městského obvodu mohou občané rozhodovat o otázkách samostatné působnosti obce s určitými výjimkami. Referendum nelze konat například ve věci místních poplatků, rozpočtu obce nebo zřízení, zrušení či odvolání volených orgánů obce. O vyhlášení místního referenda může rozhodnout volené zastupitelstvo prostou většinou svých členů na své schůzi. Druhá možnost pro vyhlášení referenda, je na základě petice občanů podepsaná zákonem stanoveným počtem občanů. V případě druhé možnosti jej musí zastupitelstvo obce vyhlásit. Referendum se koná nejpozději do 90 dnů po dni jeho vyhlášení, pokud není stanoven přípravným výborem pozdější termín. V případě, že se koná referendum z rozhodnutí zastupitelstva, nesmí být konáno po skončení jeho funkčního období. Zúčastnit se hlasování může každá osoba, která je v tom daném místě oprávněna volit v komunálních volbách. (Balík, 2009)

Výsledek referenda je pro zastupitelstvo závazný, pokud se ho zúčastní minimálně 35 % oprávněných voličů a rozhodnutí je přijato minimální většinou všech zúčastněných. Zároveň se také musí pro návrh vyslovit minimálně 25 % všech oprávněných osob. S výjimkou

oddělení části obce, připojování, či slučování obce. Za této situace je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech oprávněných voličů. (Místní referendum,2004)

3.3. Komunální volební systém

3.3.1. Volby obecně

Základem každé fungující zastupitelské demokracie v právním státě je pravidelné konání svobodných voleb, které umožní zjistit aktuální názory a požadavky společnosti na základě rozložení politických sil. Občané si dle svých preferencí volí své politické zástupce z různých politických uskupení, kteří je poté reprezentují jakožto legitimní politické orgány. Prostřednictvím pravidelných voleb dostávají občané do svých „rukou“ kontrolní funkci a v případě nespokojenosti s řízením zastupitelských orgánů prostřednictvím svých zvolených zástupců je mohou v dalších volbách nahradit jinou politickou alternativou. Aktivní a pasivní (volit a být volen) volební právo mají u nás všichni občané, kteří dosáhli určitého věku a nenastaly u nich žádné jiné překážky (např. svéprávnost) k výkonu volebního práva. V České republice má právo účastnit se aktivně volebního práva každý občan, který dosáhl věku 18 let. Být volen ve volbách do Poslanecké sněmovny a Evropského parlamentu má právo občan dovršením věku 21 let, do senátu či na post prezidenta ČR je hranice 40 let a při volbách do zastupitelstva obcí je hranice 18 let stejná jako u aktivního práva. Základem všech typů voleb je politická pluralita a možnost svobodné volby bez vystavení nátlaku. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

3.3.2. Komunální volby

Volby do zastupitelstev obcí v České republice jsou nejnižší úrovní zastupitelské demokracie. Konají se v tajné volbě na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení každé čtyři roky již od roku 1990. Jedná se o jeden z nejsložitějších volebních systémů v České republice, který zároveň poskytuje možnost si, na rozdíl od jiných typů voleb, vybírat jednotlivé kandidáty napříč jednotlivými kandidátními listinami, a to bez ohledu na jejich stranickou příslušnost. Účastnit se aktivního volebního práva má na základě mezinárodní úmluvy i občan jiné země, který dosáhl věku 18 let a je v obci hlášen k trvalému pobytu. (Čmejrek, 2008)

3.3.3. Vznik a zánik mandátu člena zastupitelstva

Mandát novému členu zastupitelstva vzniká po ukončení hlasování v komunálních volbách. Nově zvolení zastupitelé poté na své první schůzi, které se osobně účastní, skládají státem předepsaný slib, který zní: *"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."* (Zákon o obcích č. 128/2000Sb.). Tento slib stvrdí veřejně slovem „slibuji“ a potvrdí svým podpisem. (Balík, 2009)

Může dojít také k situaci, kdy mandát zvolenému členovi zastupitelstva zaniká, a to:

- odmítnutím složení předepsaného slibu člena zastupitelstva obce nebo jeho složením s výhradou
- písemnou rezignací člena zastupitelstva na jeho mandát (starosta podá rezignaci na zasedání zastupitelstva obce)
- úmrtím člena zastupitelstva obce
- konáním prvního dne voleb do zastupitelstva obce
- dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci

Dalšími případy, za kterých může dojít ke ztrátě mandátu je pravomocné rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, ztráta volitelnosti (např. změna trvalého bydliště do jiné obce) nebo neslučitelnost funkcí podle zákona. V případě zániku tohoto mandátu je zastupitelstvo doplněno o náhradníka z jeho kandidátní listiny. (Balík, 2009)

3.3.4. Volební systémy

Jedná se o metodu, která převádí samotnou volbu občanů na mandáty pro jednotlivé kandidáty na základě získaných hlasů ve volbách. Zpravidla se využívají dva tradiční volební systémy, a to většinový a proporcionální. Ty se liší na základě rozdílů v konstrukci volebních obvodů. Většinový volební systém je tvořen jednomandátovými volebními obvody a proporcionální je naopak tvořen vícemandátovými volebními obvody. V praxi to znamená, že ve většinovém volebním systému voliči rozdělují své hlasy pro jednotlivé kandidáty a ten, který získá ve volbách většinu hlasů (absolutní nebo prostou), získává mandát za daný volební obvod. Počet volebních obvodů v tomto systému zaleží na tom, kolik je na daném

území voleno mandátů. V systému proporcionálním se občané ve volbách rozhodují mezi kandidátními listinami volebních stran. (Čmejrek,2008)

Většinový volební systém je ve srovnání s proporcionálním systémem jednodušší a nabízí vysokou personalizaci volby mezi kandidátem a jeho voliči ve volebním obvodu. „Nevýhodou je značná disproporcionalita volebních výsledků, která může velice znevýhodňovat silnější strany oproti stranám slabším, nově vzniklým apod.“ To může v závěru znamenat, že volební subjekt s největším počtem hlasů prohraje ve většinovém systému volby. (Čmejrek, 2008)

Proporcionální systém je označován jako spravedlivější, který daleko více reflektuje aktuální rozložení politických sil v zemi dle vůle většiny voličů. Zároveň je ve srovnání s většinovým systémem složitější, protože odevzdané hlasy musí být prostřednictvím zvolené matematické metody přepočítány a díky tomu jsou přiřazeny mandáty mezi jednotlivé zvolené politické strany. Z důvodu hrozící vysoké roztržiténosti politických subjektů a následného obtížnějšího skládání exekutivní koalice se často zavádí volební klauzule neboli umělá hranice pro vstup do zastupitelstva. V České republice se používá D'Hondtova metoda a hranicí pro vstup do zastupitelstva je 5 %. (Čmejrek, 2008) Volební systémy komunálních voleb mohou být charakterizovány pěti komponenty jako jsou volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební formule a volební klauzule (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Volební obvod

Velikost volebního obvodu je dána počtem přidělovaných mandátů. Čím více mandátů se ve volebním období přiděluje, tím jsou volby proporcionálnější. Ve volbách do obecních zastupitelstev je většinou využíván jeden vícemandátový volební obvod, ale dle zákona má zastupitelstvo obce pravomoc nejpozději 85 dnů před konáním voleb vytvořit více volebních obvodů, pokud jsou splněna zákonem stanovená kritéria (v obcích do 10 000 obyvatel minimálně 5 členů zastupitelstva, v obcích do 50 000 minimálně 7 členů zastupitelstva a v obcích nad 50 000 minimálně 9 členů zastupitelstva). Ve statutárních městech a hlavním městě České republiky může být městská část součástí pouze jednoho volebního obvodu.

Volební obvody jsou členěny do tří kategorií:

a) Nízký (2–4 mandáty)

b) Střední (5–9 mandátů)

c) Vysoký (10 a více mandátů) (Balík, 2009)

Forma kandidatury a struktura hlasu

Forma kandidatury je závislá na typu volebního obvodu, jelikož v jednomandátových volebních obvodech má personální formu, a ve vícemandátových obvodech má zase podobu kandidátní listiny. V případě personální formy kandidatury strana nominuje jenom jednoho kandidáta a v případě kandidátních listin se jedná o seznam kandidátů s určeným pořadím. (Čmejrek, 2004)

K volbám do zastupitelstva mohou podat kandidátní listiny politické strany, hnutí, koalice, nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů. Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů musí pro kandidaturu odevzdat petici se zákonem stanovým počtem podpisů (5-0,5 %) obyvatel obce nebo obvodu. Zaregistrované politické strany či hnutí nic takového splňovat nemusí. Na kandidátní listině volební strany se může objevit maximálně tolik kandidátů, kolik je členů zastupitelstva obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

U kandidátních listin se rozlišují 3 způsoby odevzdání hlasů voličem na přísně vázané, vázané a otevřené kandidátní listiny. V komunálních volbách v České republice se používá způsob otevřené kandidátní listiny. Volič si v těchto volbách vybírá z několika alternativ. Může se rozhodnout dát svůj hlas jedné konkrétní volební straně, jednotlivým kandidátům na kandidátní listině, nebo své hlasy může kombinovat pro kandidáty z různých kandidátních listin. Pořadí kandidátů na listině si určuje sama volební strana. „*Mandáty jsou přidělovány stranám na základě poměru všech preferencí udělených kandidátům dané strany, v jejím rámci pak ale kandidátům, kteří obdrželi nejvíce preferenčních hlasů.*“ (Balík, 2009) Pro politický subjekt je nejvýhodnější, pokud voliči zvolí první variantu a dají hlas celé kandidátní listině. Druhým typem jsou vázané kandidátní listiny, kde mohou voliči udělovat preferenční hlasy kandidátům v rámci jedné kandidátní listiny, jejichž pořadí na kandidátce je určováno stranou. Díky preferencím se mohou kandidáti ze zadních míst posunout výše. Třetím typem jsou pak přísně vázané kandidátní, prostřednictvím kterých nemůže volič měnit pořadí kandidátů ani hlasovat pro kandidáty z jiných kandidátních listin. (Balík, 2009)

S formou kandidatury je úzce spojena struktura hlasu, jelikož má volič dle formy kandidatury jediný nebo vícenásobný hlas. Jinak řečeno může hlasovat buď pouze pro

kandidáty jedné strany nebo může hlasovat pro kandidáty z různých kandidátních listin. Jediný hlas se používá v jednomandátových volebních obvodech (např. volby do senátu). Vícenásobný hlas je takový, který disponuje počtem hlasů na základě velikosti volebního obvodu.

Ve většinovém volebním systému, kde je potřeba získat absolutní většinu hlasů, se využívá alternativní hlas. V proporčním volebním systému se využívají preferenční hlasy, které umožňují ovlivnit pořadí kandidátů.

Ojedinělým případem je hlas dvojitý – typický pro smíšené volební systémy, kdy volič volí jak v jednomandátovém, tak ve vícemandátovém obvodu. (Čmejrek, 2007)

Volební klausule

Jedná se o uzavírací hranici, kterou musí kandidující subjekt překonat, aby mohl být vůbec zařazen do procesu rozdělování mandátů. Hlavním cílem této klausule je zabránit přílišné fragmentaci zastupitelstva, což mnohdy komplikovalo vytváření stabilních koalic. Tato hranice do roku 2001 v komunálním systému v České republice neexistovala. Dnešní minimální hranice pro vstup do zastupitelstva je stanovena na 5 % z celkového počtu hlasů. Tato hranice velmi snížila šance na získání mandátů menším subjektům a jednotlivým nezávislým kandidátům. Hranice může být snížena o 1 % za předpokladu, že se do další fáze vyhodnocování volebních výsledků nedostanou alespoň dva volební subjekty. K volební klauzuli se nepřihlíží, nastane-li situace, že kandiduje pouze jeden volební subjekt. (Balík, 2009)

Volební formule

Jedná se o matematický výpočet, prostřednictvím kterého jsou odevzdané hlasy přepočítávány na mandáty v zastupitelstvu. V komunálním volebním systému v České republice je používána d'Hondtova metoda volebního dělitele. Tato metoda je postavena na bázi dělení počtu platných hlasů pro určitou volební stranu postupně čísly 1,2,3,4,..., n (=počet členů zastupitelstva). Vypočítané podíly z celého souboru čísel jsou základem pro stanovení počtu získaných mandátů. Na základě toho je rozhodnuto o počtu rozdělených mandátů pro jednotlivé volební strany. Pokud některý kandidát obdrží alespoň o 10 % hlasů více, než je průměrný počet hlasů na kandidáta na dané kandidátce, posouvá se kandidát na první místo v listině. To bývá označováno za hranice pro změnu pořadí kandidáta. V případě,

že takovýchto kandidátů je více, o pořadí rozhodne počet získaných hlasů. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

3.4. Lokální politické stranictví

Na lokální úrovni se o hlasy voličů uchází pestrá nabídka politických stran, hnutí, koalic, nezávislých kandidátů a jejich sdružení a koalic. Počet těchto subjektů je ovlivněn velmi často velikostí obce, kdy jsou na lokální úrovni standardní parlamentní strany doplňovány nebo někdy i nahrazovány neparlamentními a regionálními volebními subjekty. (Balík, 2009)

Výsledky politických stran v komunálních volbách ve velkých městech se velmi podobají národní úrovni, jelikož si většinu mandátů mezi sebou rozdělí právě parlamentní politické strany či hnutí. Pouze několik zbylých mandátů je doplněno převážně neparlamentními regionálními subjekty (např. v Českých Budějovicích v roce 2006 připadlo 42 ze 45 mandátů pro parlamentní politické strany). To je dáno vzdáleností kontaktu mezi občanem a volebním subjektem. (Čmejrek, 2008)

U této problematiky můžeme v komunálních volbách v roce 2018 zaznamenat drobnou změnu trendu, kdy se i neparlamentní regionální subjekty mohou stát významným politickým subjektem i ve velkých městech (např. České Budějovice – Občané pro Budějovice 16,44 %, Praha – Praha Sobě 16,56 %), ale nadále převažuje zisk mandátů pro parlamentní politické strany.

Naopak se liší volební chování v malých městech a venkovských obcích, kde je mnohem větší sociální blízkost mezi volebním subjektem a kandidáty do zastupitelstev obcí. Volič se mnohem více rozhoduje na základě sympatií ke konkrétnímu kandidátovi než podle politických stran, jejichž úloha na komunální klesá s velikostí dané obce. Naopak roste v malých či středně velkých obcích vliv menších regionálních sdružení. V nejmenších obcích se dokonce často stává, že kandiduje pouze jedna politická strana, či několik nezávislých kandidátů. (Čmejrek, 2008)

3.4.1. Politická strana

Politické strany patří k základním pilířům pluralitní zastupitelské demokracie a zprostředkovávají participaci mezi politickou mocí a občany. Strany sdružují aktivní politické občany na základě společných názorů, postojů a cílů. V České republice funguje

více politických stran, které se ucházejí v rámci takzvané politické soutěže o hlasy voličů s cílem získat co největší podíl na moci. U nás je možné stát se členem politické strany či politického hnutí po dovršení věku 18 let. Zástupci určitých profesí se dle zákona nemohou stát členy těchto politických stran či hnutí (např. policisté, soudci). Na základě tradičního pojetí se politické strany dělí na pravicové a levicové strany. Tyto strany si navzájem konkurují a názorově bývají většinou na opačných stranách. Pravicová strana se zaměřuje především na svobodu jednotlivce, volný trh a tržní hospodářství. Levicové strany se zaměřují na sociální politiku, solidaritu a snaží se hájit zájmy nižších a středních společenských vrstev. Mezi nimi stojí středové (středolevé a středopravé) strany, které s nimi utvářejí koalice. V komunálních volbách ve velkých obcích mají politické strany místní organizace a většinou zde získávají vysoké počty mandátů jako ve volbách do nejvyšších zastupitelských sborů (např. Poslanecká sněmovna). (Čmejrek, 2008)

V současné době má cca 80 % v obci v České republice méně než tisíc obyvatel a nezávislí kandidáti a jejich sdružení získávají v komunálních volbách více než polovinu mandátů. (Jüptner, 2004).

V menších obcích se politické strany příliš neangažují a voliči si vybírají převážně z nezávislých kandidátů nebo jejich sdružení. Politické strany často využívají v komunálních volbách na všech úrovních k doplnění svých kandidátek volbách nezávislé kandidáty z řad veřejně známých osobností veřejného života. (Čmejrek, 2008)

Strany, které fungují na celostátní úrovni a zároveň zaujímají tradiční postavení od roku 1994 i na lokální úrovni jsou KSČM, KDU-ČSL, ODS a ČSSD.

K založení politické strany je potřeba dodat na Ministerstvo vnitra ČR petiční arch s minimálně tisícem podpisů občanů, kteří podporují vznik této politické strany. (Čmejrek, 2007)

3.4.2. Politické hnutí a Koalice

Politické hnutí se příliš neliší od politické strany a také se řídí zákonem Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Musí tedy pro registraci na Ministerstvu vnitra také předložit návrh, petici alespoň s tisícem podpisů a stanovy. Z hlediska politologického se hnutí narušují od politických stran spíše orientují na konkrétní problémy a nemají většinou

vládní ambice. Hnutí také mají oproti politickým stranám menší členskou základnu a také nevytvářejí složité organizační a územní struktury. (Jüptner, 2004)

V České republice působí několik desítek politických hnutí. Na regionální úrovni se můžeme například setkat s hnutími NEZÁVISLÍ, Klub angažovaných nestraníků a Volba pro město. V posledních letech získala poměrně velký vliv politická hnutí, která jsou úspěšná na regionální i celostátní úrovni (např. ANO2011 a Starostové a nezávislí). V našem volebním systému se můžeme setkat ještě s pojmem volební koalice ve které se spíše krátkodobě sdružují politické strany nebo hnutí se společným nebo blízkým programem. Jejich hlavním cílem je zvýšit své volební výsledky. U nás musí taková koalice získat, ve volbách větší počet hlasů pro překročení volební klausule při koalici dvou stran alespoň 10 %, při koalici tří stran alespoň 15 % a u koalice čtyř stran alespoň 20 %. (zákon č. 247/1995 Sb.)

3.4.3. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení

Na lokální úrovni v České republice mají významné postavení nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Je to dáno poměrně velkým počtem malých obcí, kdy má téměř 80 % obcí v ČR do 1000 obyvatel a dalších téměř 15 % obcí se nachází v rozmezí počtu obyvatel mezi 1000–3000 obyvatel. V některých případech menších obcí představují kandidátní listiny nezávislých nebo jejich sdružení jediný způsob kandidatury v obci.

Sdružení nezávislých kandidátů je neformálním uskupením, které není nikde registrováno a na rozdíl od politických stran a politických hnutí je potřeba podle volebního zákona připojit ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími kandidaturu této volební strany. Můžeme se setkat i se situací, kdy členové politické strany na komunální úrovni takticky sestaví raději nezávislou kandidátní listinu. V obcích větší velikosti mají zase spíše odlišnou pozici a doplňují pouze úplné politické spektrum, kde mají hlavní roli politické strany úspěšné na parlamentní úrovni. Své postavení mají nezávislí kandidáti i při utváření kandidátek politických stran a hnutí úspěšných na celostátní úrovni. Bez nezávislých by strany zvláště v menších obcích s nízkou členskou základnou politické strany nebyly schopny zaplnit kandidátní listinu a zároveň sází na nezávislé osobnosti z řad veřejného života (učitele, lékaře, podnikatele), kteří nemají zájem vstupovat do politické strany či hnutí. Na lokální úrovni není hlavním kritériem ideologie politické strany, ale spíše osobnosti, které se nacházejí na kandidátních listinách. Výhoda nezávislosti kandidátů může sehrát svoji roli i při povolebním vyjednávání. (Čmejrek, 2008)

3.5. Komunální politické koalice

Ve volbách do zastupitelských orgánů se ve většině případů nepodaří samostatnému politickému subjektu získat ve volbách nadpoloviční většinu členů v zastupitelském sboru. Z toho důvodu vznikají koalice minimálně dvou volebních stran, kterým se podaří získat tuto potřebnou většinu. Prostřednictvím koalic prosazují jednotlivé subjekty své politické cíle a obsazují volené pozice svými zástupci. Mezi vyhlášením výsledků voleb a ustanovujícím jednáním zastupitelstva mají zvolené subjekty 15 dní na vyjednávání o budoucí koalici, která rozhodne o dalším směřování obce a zvolí nové orgány obce (např. radu, starostu). Výjimkou bývají pouze menší obce, kde můžeme zaznamenat vládu pouze jednoho politického subjektu, který získal nadpoloviční většinu hlasů. V menších obcích je hlavním cílem koaličního vyjednávání volba členů rady nebo starosty. V obcích větší velikosti má koaliční jednání formálnější průběh. (Balík, 2009)

3.5.1. Typologie koalic dle Balíka

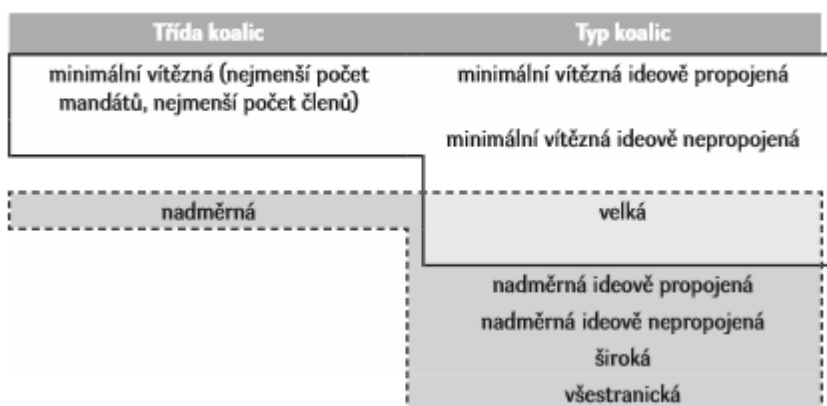
V klasické teorii se typologie koalic dělí na dvě hlavní kategorie, jakou jsou minimálně vítězné a nadměrné (velké) koalice. Oba typy koalic vznikají na principu spolupráce dvou a více stran, které mají společně nadpoloviční většinu zástupců v zastupitelském orgánu. Dále jsou koalice dle Balíka tříděny na dvě třídy, jejímž prvním znakem je počet aktérů neboli počet mandátů. Druhá třída značí ideovou vzdálenost mezi jednotlivými členy koalice. Nadměrná koalice je úzce spojena také s koalicí širokou a koalicí všestrannou. (Balík, 2009)

Koalice se také mohou dělit na exekutivní a legislativní. Legislativní koalice vzniká pouze v okamžiku hlasování o určitém návrhu, je to tedy koalice podporující návrhy koalice bez ohledu na to, jestli se strany samy podílí na vládnutí. Prostřednictvím legislativní koalice může prosadit návrh i opoziční strana, které se podaří získat nadpoloviční většinu pro vytvoření legislativní koalice. Exekutivní koalice vznikají a končí společně s vládou a má zpravidla delší trvání než legislativní koalice. (Říchová, 2000).

Balík (2009) dále rozlišuje další typy koalic na všestrannou, širokou a velkou koalici:

Obrázek 1: Třídy a typy koalic

Schéma 9.1 Třídy a typy koalic

Zdroj: Balík (2009)

Minimální vítězná ideově propojená koalice

Typ koalice, která obsahuje minimální počet členů, kolik je potřeba pro vznik většinové koalice v zastupitelském sboru. Členové této koalice jsou si zároveň ideově blízcí (pravice x levice). Jedná se o logické vyústění povolební situace z pohledu teorie racionální volby s cílem získání maximálně možného podílu na moci bez nutnosti využít velké množství energie. Zároveň tato koalice nejvíce vytváří silnou soutěživost vzniklou po volebním klání, a kromě toho poskytuje voličům naději na reálnou možnost změny vládnoucí koalice po dalších volbách. Příkladem může být vzniklá koalice po volbách v roce 2006 ve Strakoncích, kde koalice složená z ODS, KDU-ČSL a Volba pro budoucnost vytvořila minimální vítěznou ideově propojenou koalici o 11 mandátech z celkového počtu 21 mandátů. (Balík, 2009)

Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Jedná se o poměrně zvláštní typ koalice, která je složená z minimálního počtu mandátů tvořící většinu v zastupitelstvu, ale členové této minimální koalice k sobě nemají ideově blízko (např. ODS a KSČM). Tato situace může nastat, když vítězné politické subjekty k sobě nemohou najít ideově stejný politický subjekt nebo nejsou schopni vytvořit koalici na základě osobních důvodů. Zároveň se nejedná o velkou koalici, jelikož součástí nejsou dva hlavní aktéři ideového spektra. Příkladem může koalice vzniklá v Mostě po komunálních volbách v roce 2002, kdy se utvořila koalice ODS, ČSSD a SNK o minimálně vítěznou koalici tvořící 23 mandátů ze 45 a vítězná KSČM zůstala v opozici. (Balík, 2009)

Velká koalice

Jedná se o typ koalice, kdy dochází ke spojení dvou největších ideově rozdílných politických subjektů. Za této situace v opozici skončí minimálně dva ideově odlišné subjekty. Koalice dvou silných hráčů může být doplněna dalšími menšími politickými subjekty (např. jeden menší subjekt). Velká koalice může vzniknout i za situace, kdy by teoreticky mohla vzniknout minimálně vítězná ideově propojená koalice, ale z personálních důvodů se to nedaří. Hlavními důvody vzniku velké koalice je stabilní bezpečná pozice při prosazování politického programu v legislativním procesu. Spolupráce často přesahuje jedno volební období a snižuje se vliv politické opozice. (Balík, 2009)

Nadměrně ideově propojená koalice

Typ koalice, kde existuje minimálně jeden člen, bez kterého by koalice měla stále nadpoloviční většinu hlasů. Další skutečností této koalice je ideová blízkost všech koaličních subjektů. V rámci této koalice mají k sobě blízko tři ideově blízké subjekty, které zastíní svou většinou zbylé dva subjekty. Vznik nadměrně ideově propojené koalice je spojen s potřebou získat pro své legislativní návrhy nadpoloviční většina všech zákonodárců nebo v případě velmi silné opozice. Vznik minimálně vítězné koalice by znamenal pouze velmi těsnou většinu hlasů v zastupitelstvu. Dalším důvodem vzniku této koalice může být situace, kdy nejúspěšnější politická strana nezískala absolutní většinu hlasů a nechce se dostat do situace kdy bude její práce ovlivňována jednou menší, přestože se jedná o ideově blízkou stranu. (Balík, 2009)

Nadměrně ideově nepropojená koalice

Jedná se o koalici, která je blízká nadměrně ideově propojené koalici, ale není tam ta ideová blízkost jednotlivých subjektů. Je zde poměrně blízká hranice mezi velkou a širokou koalici, která nelze příliš rozlišit. Podobá se i koalici minimálně vítězná ideově nepropojené, ale zde existuje jeden politický subjekt, který je nadbytečný. Důvodem vzniku této koalice může být také situace, kdy nejúspěšnější politická strana nezískala absolutní většinu hlasů a nechce spolupracovat s jedním menším subjektem. Tento typ koalice se moc často nevyskytuje (Balík, 2009)

Široká koalice

Do tohoto typu koalice vstoupí téměř všechny politické subjekty, které se dostaly do zastupitelstva. Tato koalice je složena z více politických subjektů, než by bylo potřeba k získání nadpoloviční většiny mandátů v zastupitelstvu. Často se zde objevují rozdílné názorové a ideové proudy mezi subjekty. Mimo tuto koalici obvykle stojí pouze jedna volební strana, která se nemůže na koalici podílet a často vzniká široká koalice právě proti tomuto subjektu. Důvodem vzniku této koalice je také poměrné rozložení sil v radách a dalších orgánech obce. Někdy se také můžeme setkat s pojmem “duhová“ koalice. (Balík, 2009)

Všestranická koalice

Všestranická koalice má blízko k široké a velké koalici, která je často spojována s různými názvy, jako například vše-obecní, vše-krajské nebo vše-národní. Na formování vládnoucích orgánů se podílejí všechny politické subjekty zastoupené v zastupitelském sboru a vzniká z účelového důvodu. Vítězná strana upřednostní raději koalici o všech politických subjektech. Vítězná strana, která přizve všechny ostatní subjekty do koalice, očekává že v případě menšího úspěchu v dalších volbách se k nim úspěšnější subjekty zachovají podobně. (Balík, 2009)

3.5.2. Lokální koalice v České republice podle Petra Jüptnera

Autor Jüptner se ve své práci „Komunální koalice a politické modely“ zabývá zkoumáním koalic na lokální úrovni, jelikož tomu se klasické teorie koalic příliš nevěnují. Usiluje o nalezení nejvíce racionální koalice na komunální úrovni, za kterou považuje koalici minimálně vítěznou. Další racionální variantou je dle něho velká a případně menšinová koalice. Ve svém studiu dochází Jüptner k tomu, že komunální politický systém nelze zkoumat jako celek. Je potřeba obce ke zkoumání komunální politiky rozdělit do čtyř odlišných velikostních kategorií podle počtu obyvatel – nejmenší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a největší obce. (Jüptner, 2004)

Typ dle velikosti obce:

a) Nejmenší obce (NO)

Nejmenší obce mají do 1 700 obyvatel a kandidují zde typicky nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Ti často vytváří své kandidátní listiny až poměrně těsně před volbami a obvykle stojí v čele obce zastupitel z řad nezávislých kandidátů. V nejmenších obcích dokonce nastává situace, kdy všichni zájemci o mandát v zastupitelstvu kandidují samostatně. Kandidátní listiny zde zpravidla podávají maximálně dvě politické parlamentní strany (např. ODS a KSČM), které jsou z větší části tvořeny členy bez politické příslušnosti. Ani nezávislí kandidáti či členové politických stran nepořádají pravidelné schůzky a většinou aktivně komunikují také až před volbami. Někteří kandidáti považují kandidaturu v menších obcích v „dresu“ politické strany za nutné zlo a ani voliči to příliš nerozlišují, kdo za koho kandiduje. Nepoužívá se zde ani příliš dělení na opozici a koalici, ale hlavní roli zde hrají vztahy mezi jednotlivými zastupiteli. Nejedná se o příliš soutěživý model, jelikož se v těchto nejmenších obcích často vůbec nevolí rada a funkce starosty či místostarosty bývá neuvolněná. Podle Jüptnera (2006) jsou v nejmenších obcích nejčastější koalice – všestranné, široké a velké. Nelze v těchto menších obcích mluvit o tom, že hlavním cílem kandidatury je prosazení nějakých svých osobních cílů nebo politického programu. Někdy jsou volby a kandidatura součástí místního společenského života. (Jüptner, 2004)

b) Obce menší střední velikosti (MSO)

Obce menší střední velikosti mají poměrně široké rozmezí mezi 1 701 – 9 000 obyvatel. U těchto obcí můžeme vidět, že se počet podaných kandidátních listin nezávislých kandidátů a politických stran vyrovnává. I zde bývají kandidáti politických stran zpravidla bez politické příslušnosti. Kandidují a bývají zde úspěšní i menší regionální politické strany (např. Volba pro město). U obcí dosahujících až 9 000 obyvatel se můžeme setkat s poměrně velkým množstvím politických subjektů (až 10 subjektů), které podají kandidátní listinu do komunálních voleb.

Základem tohoto systému jsou tzv. jádra tvořená politickými aktéry (aktivisty), kteří jsou členy různých spolků, tělovýchovných oddílů, organizací, firem, škol atd. Tyto jádra následně vstupují do volebního prostoru a vstupují na jednotlivé kandidátní listiny. Kandidátní listiny bývají, pro zvýšení svých šancí na volební úspěch, doplňovány tzv. „křovím“. To jsou kandidáti, kteří nemají ambice vstoupit do zastupitelstva, ale kvůli

doplnění kandidátní listiny se nechají zapsat na zadní místa kandidujícího subjektu. Strany zde mohou být zastoupeny poměrně širokou členskou základnou o několika desítkách členů, ale strany zde mají spíše povahu spolku či nějakého sdružení.

Jüptner dokonce poukazuje na to, že se v těchto obcích můžeme setkat i s tím, že strany iniciují vznik „spřátelených kandidátek“, které při povolebním vyjednávání podpoří jejich subjekt. Ani v tomto typu obce se politické strany příliš pravidelně nescházejí. Dle Jüptnera vznikají v těchto obcích nejčastěji neformální široké nebo velké koalice bez ideologických faktorů. Nedochozí zde obvykle ani k útokům konkurenčních stran, aby si nezhoršili koaliční potenciál do budoucna. Ve volbách se lidé rozhodují spíše na základě individualit a osobností jednotlivých kandidátů, než podle politického subjektu či volební kampaně. (Jüptner, 2004)

c) **Obce větší střední velikosti (VSO)**

Obce větší střední velikosti se pohybují v rozmezí mezi 9 001 – 45 000 obyvatel. Kandidátní listinu zde podává zpravidla 5 až 13 politických stran, které bývají doplněny až o dvě sdružení nezávislých kandidátů. U těchto obcí se můžeme setkat s tím, že zde mají výraznější postavení politické strany zastoupené na celostátní úrovni. Politické strany mají na kandidátkách větší množství zaregistrovaných členů politické strany, ale zvláště ve větších obcích se na kandidátních listinách objevují také nestraníci. Dle Jüptnera se zde příliš nevyskytují samostatná nezávislá sdružení, ale využívají kandidaturu za některou zaregistrovanou regionální politickou stranu (např. Volba pro město).

V těchto obcích větší střední velikosti mají často etablované parlamentní politické strany (např. ODS, KSČM), KDU-ČSL) poměrně širokou členskou základnu až o stovkách lidí „*Pro tento systém je charakteristické obsazování exekutivních postů s ohledem na výsledky voleb a snížená míra soutěživosti v mezivolebním období.*“ (Jüptner, 2004) Jedná se tedy o tzv. polosoutěživý systém. Málokdy se můžeme u těchto obcí setkat s koalicí, která by vznikla již před volbami, ale po volebním klání se aktivně začínají sestavovat koalice, která následně na zastupitelstvu rozhodne o exekutivní postech. Nejtypičtější bývá dle Jüptnera v tomto systému velká koalice, ve které je zastoupena většina zvolených politických subjektů. Velkou roli zde nehraje ani ideová blízkost jednotlivých politických stran, ale můžeme se setkat i s konfliktními situacemi na základě ideologických faktorů. Příkladem může být koalice ve Znojmě uzavřená mezi ODS a KSČM, což vyvolalo u některých členů a voličů vášně. Radní Molín za ODS se bránil, že není možné se na komunální politiku dívat

optikou celostátní politiky. A mohli bychom najít určitě daleko více takových příkladů. Dochází v těchto obcích také k fluktuaci kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty. (Jüptner, 2004)

d) Největší obce (NM)

U největších obcí byla stanovena hranice na více než 45 000 obyvatel. Z tohoto pohledu se zpravidla jedná o statutární města v České republice. Z tohoto pohledu se politický systém u největších obcí (krajských měst) podobá parlamentnímu systému politických stran. Klasicky zde probíhá také dělení zastupitelstva na koalici a opozici. Kandidátní listiny zde podává zpravidla 6 až 13 politických subjektů, ale většinou se jedná právě o politické strany a hnutí. Příliš se zde nevyskytují nezávislí kandidáti a jejich sdružení, jen na kandidátkách politických stran se objevují místy nezávislé osobnosti bez stranické příslušnosti. Obsazení míst v zastupitelstvu a jeho orgánech je pro spoustu lidí spojeno se společenskou prestiží a exekutivní orgány bývají velmi dobře finančně ohodnoceny. Vznikají zde nejčastěji velké nebo minimálně vítězné koalice. Velké koalice vznikají s cílem získat vůdčí postavení se stabilní neotřesitelnou většinou a třeba i eliminovat vliv KSČM. I tím je dáno, že se jedná v těchto velkých obcích o zcela soutěživý volební systém a členové stran se poměrně pravidelně setkávají na stranických schůzích. Z úspěšných komunálních politiků velkých obcí se často profilují i kandidáti, kteří bývají úspěšní i na parlamentní či krajské úrovni. (Jüptner, 2004)

3.5.3. Typologie lokálních modelů demokracie

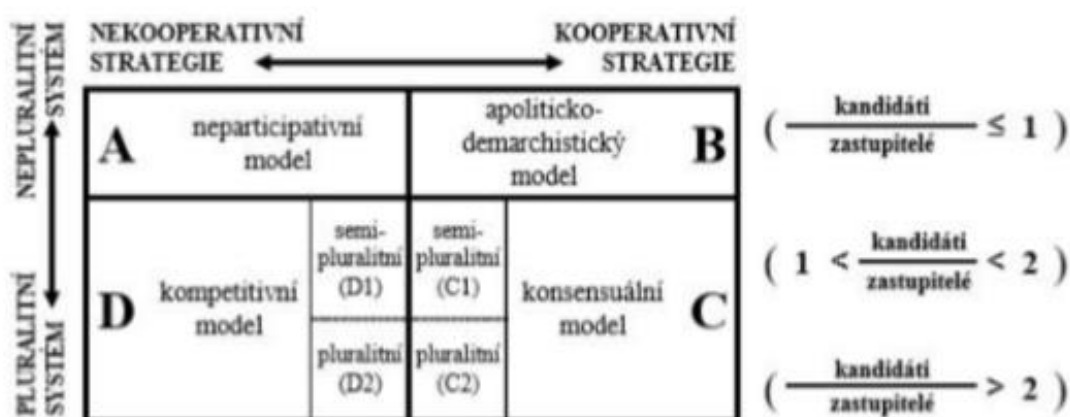
Klíčovým kritériem typologie lokálních modelů demokracie je způsob sestavování kandidátních listin. Jedná se o určitý předpokládaný vzorec chování na lokální úrovni při dosahování konsenzu a mechanismu vybraného stranického systému. Jako kritéria by se při určování těchto modelů měla použít velikost obce a zastupitelského sboru, celková situace v místní politice na základě sociálních vztahů, úroveň participace obyvatel obce atd. Tento model předvolebního sestavování kandidátních listin je závislý hlavně na dvou klíčových faktorech. Jedním z nich je pluralita lokálního politického systému a druhá je rivalita v „boji“ o hlasy voličů. Jedná se o nejdůležitější definovaná kritéria pro rámeček sestavování kandidátních listin, díky kterým dojde k určení typologie lokálních modelů demokracie.

Úroveň rivality (soutěživosti) systému je spojena se stranickým systémem a dalšími faktory spojené s lokální politickou kulturou. Dle úrovně této rivality se modely rozdělují na

kooperativní a nekooperativní modely sestavování kandidátních listin. Faktor plurality místního politického systému se dělí na pluralitní a nepluralitní. U tohoto faktoru je klíčový počet všech kandidátů na všech kandidátních listinách ucházející se o hlasy voličů ve volbách. Příliš zde nehraje roli, jaký je celkový počet kandidujících subjektů. Pro zjištění plurality se využívá její index značený I_p . Tento index plurality zjišťuje poměr počtu všech kandidátů do zastupitelstva k počtu mandátů v zastupitelském sboru v dané obci. Pluralitním systémem můžeme označit každý, kde je větší počet kandidátů než „křesel“ o které se ve volbách volební subjekty uchází.

Dále dochází k dělení na pluralitní prostředí - skutečně pluralitní ($I_p \geq 2$) a systémy semipluralitní ($1 < I_p \leq 2$). Skutečně pluralitní systém nastane, když index plurality je větší nebo rovno 2. Semipluralitní systém je v případě, že index plurality je větší než 1, ale zároveň je menší nebo rovno 2. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Obrázek 2: Typologie lokálních modelů demokracie

Zdroj: Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010

Kombinací obou těchto faktorů dostaneme čtyři lokální modely demokracie:

Neparticipativní model (model A)

Neparticipativní model je tvořen obcemi s nepluralitním stranickým systémem a nekooperativním modelem. Do tohoto krajního modelu patří obce, kde došlo k úplné ztrátě zájmu o komunální politiku. Často se tento model objevuje v obcích, které jsou z důvodů špatného hospodaření z minulosti výrazně zadluženy. Z tohoto důvodu není v obci příliš zájemců o vedení města a konají se zde pravidelně opakované či dodatečné volby. Aktivity

spojené s předvolební kampaní se v těchto obcích vztahují jen na sestavování kandidátních listin, pokud se vůbec někdo o kandidaturu přihlásí. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Apoliticko – demarchistický model (model B)

V Apoliticko – demarchistickém modelu se objevují obce, kde kandiduje pouze jeden politický subjekt s takovým počtem členů na kandidátní listině, kolik je zastupitelských křesel. Výsledek komunálních voleb v těchto obcích je tedy jasný ještě před otevřením volebních místností. Hlavním cílem komunálních voleb v těchto obcích je zachování fungujícího zastupitelstva. Může se v tomto modelu jednat o obce, které nově vznikly. Může tedy dojít v budoucnu k nárůstu zájmu o komunální politiku. Stav dlouhodobého nezájmu o komunální politiku může využít některá místní zájmová skupina a kompletně převzít vedení obce (např. podnikatelé). Hlavním rozdílem mezi předchozím modelem A je skutečnost, že v modelu B není občanům lhostejná budoucí otázka autonomie obce. Jedná se tedy spíše o teoretický model, jelikož lze předpokládat budoucí přechod obce do pluralitního modelu vlivem postupného rozvoje spolkového a sociálního života v obci. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Konsenzuální model (model C)

V konsenzuálním modelu se nachází obce s pluralitním stranickým systémem, ve kterém funguje kooperativní strategie vedoucí ke konsenzu mezi kandidujícími subjekty. Jedná se tedy o rozvinutější verzi předchozího modelu B, jelikož i zde je klíčovým cílem zvolit fungující zastupitelstvo a zajistit nezávislost obce. Jedná se o pluralitní prostředí, jelikož se voleb účastní více kandidátů, než je počet křesel v zastupitelstvu obce. Volební souboj je v těchto obcích označován jako kvazikonkurenční. To znamená, že výsledky voleb nejsou dopředu známé, ale moc na nich nesejde. S tímto modelem se nejčastěji setkáváme ve venkovských obcích charakterizovaných rozšířeným společensko-kulturním životem a občanskou participací. Díky tomu je v těchto obcích tradičně vysoká volební účast. Nejčastěji volby probíhají volbou samostatně kandidujících nezávislých kandidátů. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Kompetitivní model (model D)

Kompetitivní model je charakteristický pro obce, ve kterých dochází k sestavování více kandidátních listin, probíhá tam předvolební kampaň a po volbách následuje povolební

vyjednávání o obsazení exekutivních pozic. V tomto modelu je vysoká míra plurality a rivality. Hlavním cílem kandidujících subjektů bývá často udržení nebo získání politické moci. Typická je pro tento model vysoká účast kandidujících subjektů. Mohou se zde nacházet nezávislí kandidáti a jejich sdružení, regionální i celostátní parlamentní politické strany. Dochází tam k vytváření předvolebních koalic a odlišné předvolební kampani mezi jednotlivými subjekty. Tento model má blíže k systémům větších obcí, ale můžeme ho zaznamenat i v menších obcích, kde se o hlasy voličů uchází alespoň dva politické subjekty s rozdílnými představami o směřování obce. Do kompetitivního politického modelu patří také zkoumaná obec Prachatice. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

3.6. Politická participace občanů

Politická participace znamená účast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech. Tato možnost je v České republice stanovena a garantována legislativními předpisy. Rozvíjet se u nás politická participace začala až po roce 1989, kdy se lidé mohli opět svobodně začít podílet na veřejném životě. Na komunální úrovni se lidé kromě politických aktivit často spojují na základě společných zájmů do činností spolků a různých zájmových sdružení. Některé spolky a sdružení bývají natolik aktivní, že se samy zapojí do komunálních voleb prostřednictvím své volební strany. Míra politické participace se často zkoumá na základě volební účasti. Ta byla nejprve po roce 1990 poměrně vysoká u všech typů voleb, ale nadšení postupně opadlo a zastupitelská demokracie se potýká s klesajícím trendem zájmu o účast na této politické participaci. (Bernard, 2011)

Objevuje se celá řada autorů, kteří řeší otázky, v jakých formách a v jakém množství je politická participace vůbec přínosná pro správné fungování demokratické společnosti. Nakonec se skoro všichni autoři shodnou na závěru, že participace občanů na veřejném a občanském životě je nezbytnou podmínkou pro fungování „zdravé“ demokracie. Snižující se míra účasti občanů na politické participaci je spojena s více faktory. Jedním z nich je jistě dnešní nedůvěra lidí v politiky. V tom se trochu liší místní samospráva, kde voliči pociťují větší blízkosti k zastupitelskému orgánu a k jednotlivým kandidátům. Na chování voličů v oblasti zájmu o politickou participaci má vliv celá řada faktorů jako jsou například věk, pohlaví a vzdělání.

Politickou participaci dle Čmejrka ovlivňuje do určité míry i velikost obce a politická pluralita. V obcích větší velikosti se zpravidla setkáváme s vysokou politickou pluralitou a

občané tady mají pestrou nabídkou zájemců o mandát v zastupitelském sboru. V menších obcích bývá menší míra plurality a mnohem více zde záleží na osobních vztazích mezi voliči a kandidáty. V obcích s malou mírou plurality se zpravidla setkáváme s nízkou volební účastí. (Čmejrek, 2013).

V práci se bude autor věnovat vývoji volební účasti v komunálních volbách v Prachaticích, pluralitě a důvodům, které to ovlivňují.

Dalšími možnými formami občanské a politické participace může být členství v politické straně, organizování nebo účast na demonstraci či manifestaci, sepsání či podepsání petice, založením občanské iniciativy nebo občanské sdružení či osobní účastí ve volbách. (Potůček, 2005)

4. Praktická část

4.1. Prachatice – základní informace

Bývalé okresní město Prachatice a dnes obec s rozšířenou působností se nachází v jihozápadní části České republiky v Jihočeském kraji. Město leží v Šumavském podhůří pod horou Libín a patří do mírně teplého klimatického okrsku. Žilo zde k 1. 1. 2019 10 874 obyvatel a jedná se tak o sedmé nejlidnatější město Jihočeského kraje. Skládá se z 8 katastrálních území (Prachatice, Staré Prachatice, Oseky, Volovice, Stádlá, Perlovice, Kahov a Libínské Sedlo) s rozlohou 3890 ha. Centrum města je díky své renesanční výstavbě považováno za jedno z nejkrásnějších v České republice a je také vyhlášenou městskou památkovou rezervací. Právem je také držitelem titulu Historické město roku 2002. Město Prachatice je také členem několika seskupení jako jsou Dobrovolný svazek obcí Prachaticko, Svaz měst a obcí Jihočeského kraje nebo MAS Šumavsko. Také má 9 partnerských měst ze sedmi států Evropy. (Prachatice: O našem městě, 2017)

Obrázek 3: Znak a vlajka města Prachatice

(Prachatice: O našem městě, 2017)

4.1.1. Historie a vývoj města

Město Prachatice vzniklo původně v dnešním katastrálním území Staré Prachatice a je od začátku svého založení úzce spojeno se Zlatou stezkou, která byla významnou středověkou obchodní komunikací. S největší pravděpodobností přestala ve 13. století dnešní osada Staré Prachatice vyhovovat a město se začalo rozšiřovat na dnešním území. V roce 1323 potvrdil městu Prachatice Jan Lucemburský městská práva a vznikla zde i škola, z které později vzešla řada významných studentů a pedagogů pražské Karlovy univerzity. Nejznámější jsou

Křišťan z Prachatic nebo Mistr Jan Hus. Rozvoj města byl na nějakou dobu přerušen husitskými válkami. Během celého 15. století a následně 16. století se v Prachaticích střídaly různé rody a opět se postupně rozvíjela obchodní cesta, z čehož mělo prospěch město i jeho měšťané. Úpadek pro město znamenala Třicetiletá válka, na jejímž počátku bylo v roce 1620 město dobyto a vypleněno císařským vojskem.

Na počátku 18. století ustala obchodní stezka a z Prachatic se stalo nevýznamné provinční městečko, což negativně ovlivnilo celkový další rozvoj a obyvatelé se museli začít věnovat jinému způsobu obživy nebo město opustit. V 19. století se změnila struktura obyvatelstva, jelikož se z původně převážně česky mluvícího obyvatelstva přihlásila již větší část k německému jazyku. Významným milníkem v dalším vývoji města bylo v roce 1893 zavedení železnice, která zajistila další modernizaci města. Železnice umožnila výstavbu průmyslových podniků, stavbu škol, zdravotnických zařízení a obytných částí. Ve třicátých letech 20. století začaly, především v pohraničí Československa, národnostní spory mezi českým a německým obyvatelstvem. Po Mnichovské dohodě byla velká část Československa připojena k nacistickému Německu, a to včetně Prachatic. Znamenalo to, že všichni čeští obyvatelé, kteří do města přišli až po roce 1918 museli město opustit. To se změnilo po konci 2. světové války, kdy se původní čeští obyvatelé vrátili. Došlo naopak na základě Benešových dekretů k odchodu velké části německy mluvící obyvatelstva do Německa. V roce 1960 se staly Prachatice sídlem okresu a nastala výstavba nových sídlišť a podniků, díky čemuž se počet obyvatel během několika let zvedl na dvojnásobek.

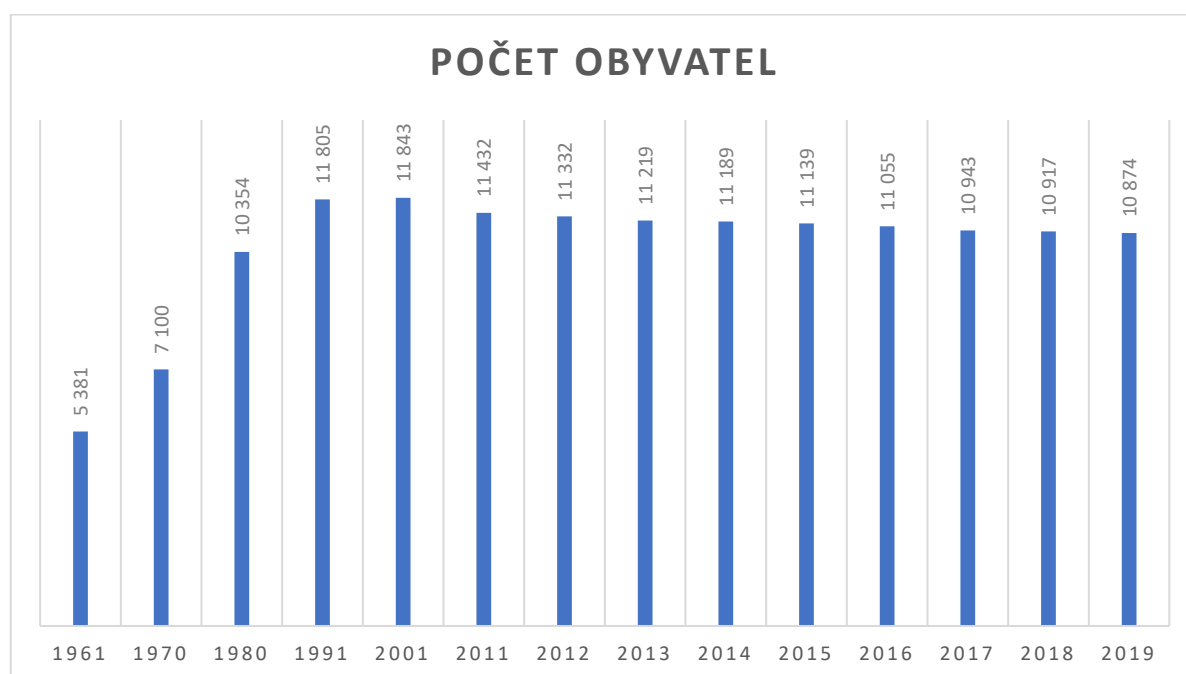
Dalším zlomovým obdobím v historii města byl rok 1989. Postupně zde započala a stále probíhá odborná revitalizace památkového fondu města. Díky tomu bylo také město oceněno udělením prestižního titulu "Historické město roku 2002" za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v roce 2002. (Prachatice-Historie města, 2013)

4.1.2. Základní demografické údaje

Město Prachatice se stejně jako další menší města potýkají s každoročním úbytkem obyvatelstva v průměru o několik desítek, což je dáno stárnutím obyvatelstva a odchodem mladých lidí do krajských měst za prací i za kulturním životem. V Prachaticích žilo k 1. 1. 2019 10 874 obyvatel a jsou díky tomu jedním ze sedmi největších měst Jihočeského kraje.

Největší nárůst počtu obyvatel město zaznamenalo v 70. letech v souvislosti s otevřením velkého závodu a v této souvislosti došlo k výstavbě nových sídlišť. Díky tomu počet obyvatel v poměrně krátké době překročil hranici 10 000, kterou si drží do dnešní doby. Maximem, co se týká počtu obyvatel je 11 859 obyvatel, jenž žilo v Prachaticích k 1. lednu 2002, můžeme tedy na grafu vidět, že se díky výstavbě bytových domů a továren zvýšil počet obyvatel za půl století o 50 %. Od té doby se počet obyvatel pozvolna snižuje. Narozených bylo k 31. 12. 2018 110, zemřelých 123, vystěhovalých 255 a přistěhovalo se 225. (ČSÚ, 2019)

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Prachaticích 2004-2019 k 31.12.

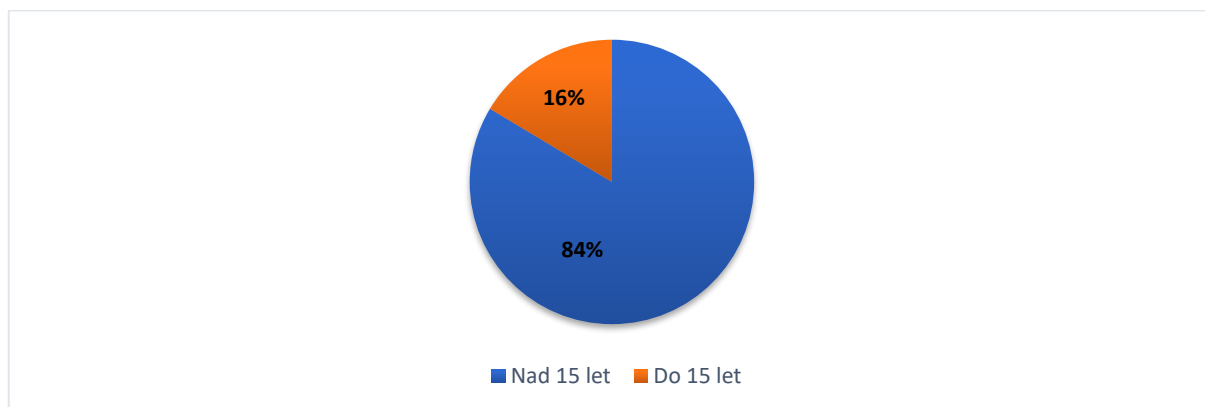

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Složení dle věku a pohlaví

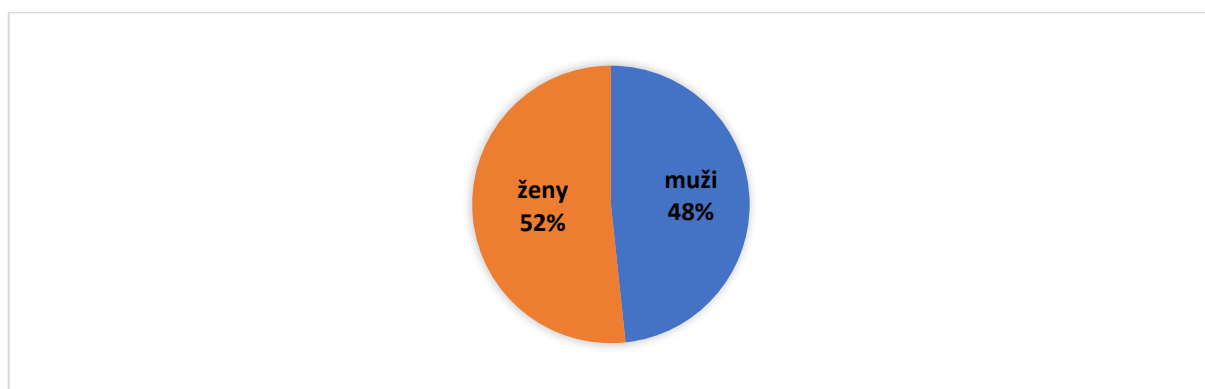
Průměrný věk je v Prachaticích dle ČSÚ k 31.12.2019 43 let, z čehož průměrný věk mužů je 41,2 a žen 44,7. Jak můžeme vidět na grafu, tak podíl žen a mužů je téměř stejný (52 % žen, 48 % mužů) a dětí do 15 let žije v Prachaticích 16 %. (ČSÚ, 2019)

Graf 2: Rozložení obyvatelstva v Prachaticích dle věku

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Graf 3: Rozložení obyvatelstva v Prachaticích dle pohlaví

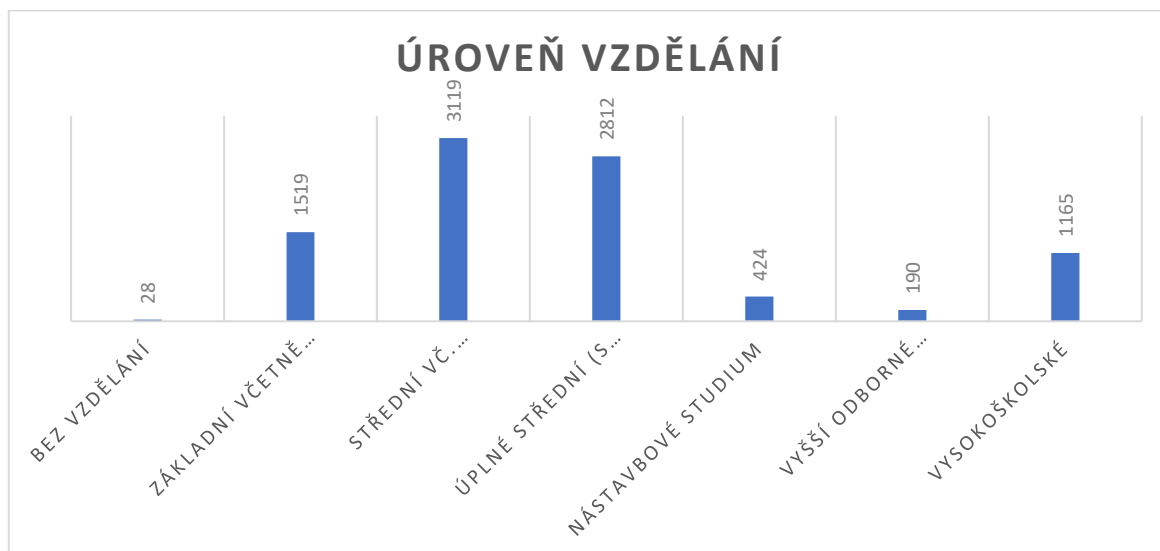
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Vzdělání

Vzdělanostní struktura se při sčítání obyvatelstva příliš nelišila od republikového průměru, ale byla o něco lepší. Bez vzdělání bylo pouze 28 obyvatel a se základním vzděláním to bylo 1519 osob, což činí necelých 16 % obyvatel starších 15 let. Složenou maturitní zkoušku měla téměř polovina obyvatel (cca 48 %) a z toho vysokoškolské vzdělání více než 12 % obyvatel města Prachatice.

Nalézají se tu v současnosti školy různých typů a stupňů. Momentálně 5 mateřských škol a různé soukromé dětské skupiny, 4 základní školy (z toho jedna speciální), 3 střední školy a Vyšší odborná škola. Nachází se zde také Dům dětí a mládeže, Základní umělecká škola a Centrum ekologické výchovy Dřípatka. Nejbližší vysoké školy (VŠTE, JU, VŠERS) se nachází ve vzdálenosti cca 40 km v Českých Budějovicích. (ČSÚ, 2011)

Graf 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 31.12.2011

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Národnostní složení

Při sčítání obyvatelstva se v roce 2011 k české národnosti přihlásilo 8154 obyvatel, 154 ke slovenské národnosti, 24 k ukrajinské, 17 k německé a 2690 obyvatel příslušnost k národnosti neuvedlo. (ČSÚ, 2011)

4.1.3. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Prachatice mají tradičně velmi nízkou nezaměstnanost s ohledem na průměr Jihočeského kraje i České republiky, která se ve městě pohybovala ke konci roku 2018 na hodnotě 1,7 %. V okrese Prachatice se nezaměstnanost k 1. září 2019 pohybovala na úrovni 1,54 % a byla druhá nejnižší v Jihočeském kraji. Je to dáno poměrně dobrou vzdáleností od hranic s Německem, dále také nedalekým centrem kraje Českými Budějovicemi vzdálenými cca 40 km.

Zároveň jsou zde poměrně hojně zastoupeny průmyslové podniky, které zaměstnávají velké množství obyvatelstva. Nejvíce lidí je výrazně zaměstnáno právě v průmyslu. Sídlí zde například společnost Vishay, která ve svých dvou provozech zaměstnává více než 1000 zaměstnanců, dále je významným zaměstnavatelem InTiCa Systems s.r.o. s cca 350 zaměstnanci. Mezi další větší společnosti, které sídlí v Prachaticích nebo mají v Prachaticích výrobní závod, patří např.: Klima a.s. v oblasti strojírenství, Strabag a.s. ve stavebnictví, M-technika s.r.o. s výrobou automobilových podvozků a GRW vyrábějící miniaturní ložiska.

Dalšími významnými zaměstnavateli je Nemocnice Prachatice, a.s zhruba se 370 zaměstnanci, město Prachatice a Hospic sv. Jana Nepomuka Neumanna, o.p.s.

V obci se nachází 611 registrovaných firem a 2152 živností, což znamená že podnikající osobou je v Prachaticích více než 1/5 obyvatel. V nedalekém Husinci a Vimperku se dále nacházejí další významné průmyslové podniky (např. Otherm, RhodeSchwarz), kam dojíždí obyvatelé i z města Prachatice. (Prachatice, 2019)

Tabulka 2: Ekonomicky aktivní obyvatelé k 31.12.2011

Ekonomicky aktivní obyvatelé	
zemědělství, lesnictví, rybolov	175
Průmysl	1 957
Stavebnictví	542
obchod,opravy motor. Vozidel	657
doprava, pošty a telekomunikace	393
veřejná správa, obrana, soc. zabez.	661
školství, zdravot., veter. a soc. činn.	876
Celkem: 6 457	

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

4.2. Veřejné služby města Prachatice

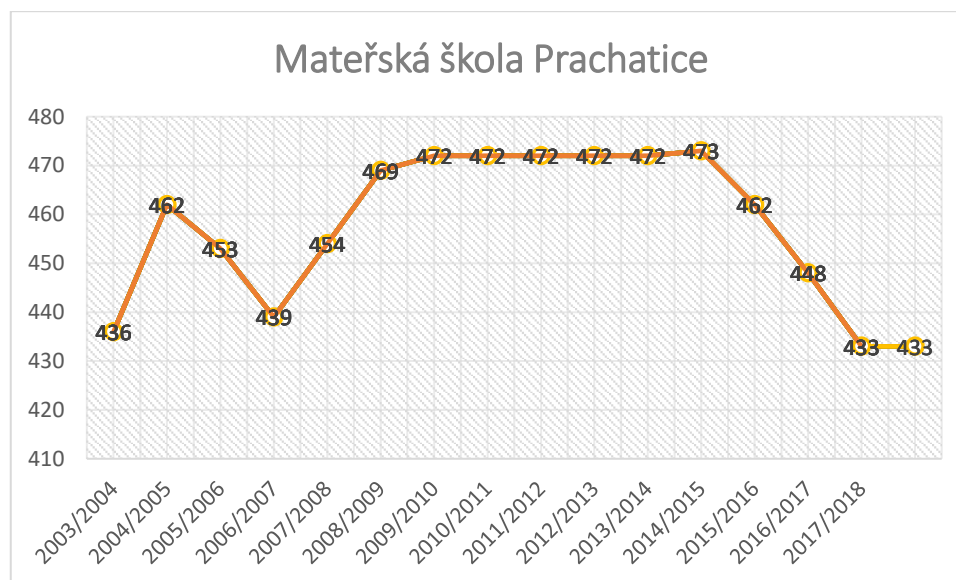
4.2.1. Předškolní vzdělávání

Mateřská škola Prachatice

Ve městě Prachatice došlo v dubnu roku 2003 ke sloučení čtyř mateřských škol v jeden právní subjekt s názvem Mateřská škola Prachatice, Krumlovská 223 se třemi odloučenými pracovišti. Zřizovatelem organizace Mateřské školy Prachatice je od začátku město, které se jako zřizovatel podílí z hlavní části na jejím financování. Celková kapacita škol je aktuálně k 1. 1. 2020 473 dětí, které jsou rozděleny do 18 tříd. Ve školním roce 2018/2019 navštěvovalo MŠ Prachatice 433 dětí. Na grafu č.5 je vidět že počet dětí v MŠ v Prachaticích má od roku 2014/2015 klesající nebo stabilní křivku. Provoz jednotlivých škol zde zajišťuje 35 pedagogů a 25 provozních zaměstnanců. Mateřské školy mají i tři vlastní jídelny, které zajišťují stravování pouze pro děti a zaměstnance MŠ. Mateřská škola se také snaží zvyšovat

své příjmy prostřednictvím pronájmů prostor. Kromě dotací od města ještě dostává příspěvky od Krajského úřadu Jihočeského kraje. (Mateřská škola Prachatice, 2019)

Graf 5: Počet dětí v MŠ Prachatice

Zdroj: vlastní zpracování dle Mateřská škola Prachatice, 2019

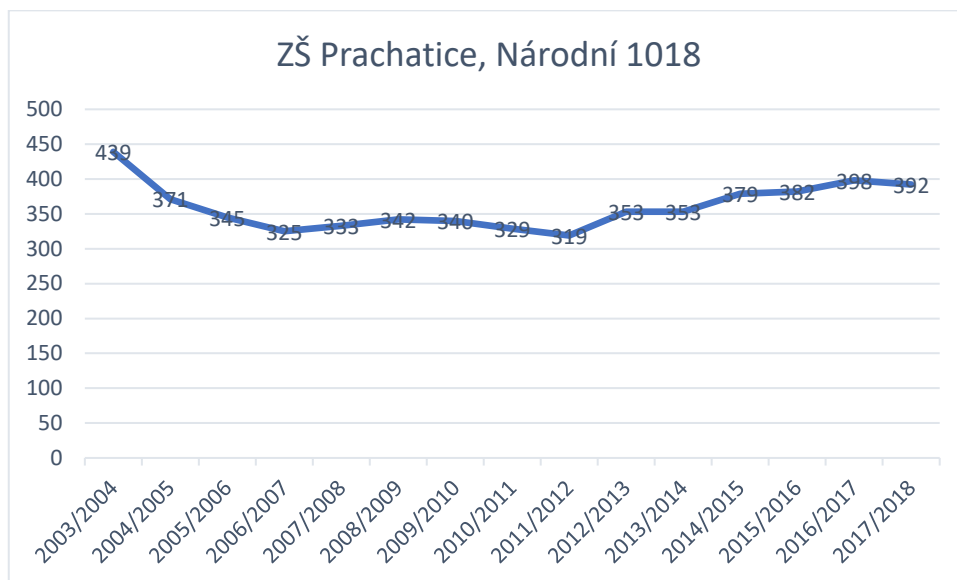
4.2.2. Základní vzdělávání

Město Prachatice zřizuje 3 základní školy, které jsou její příspěvkové organizace. Rozsah a předmět jejich činnosti je jasně vymezen zákony. Každá škola má svoji vlastní organizační strukturu i rozpočet.

Základní škola Národní

ZŠ Národní zahájila svůj provoz v září roku 1990 a jedná se o školu s největší kapacitou. Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo školu 397 žáků rozdělených do 18 tříd a zaměstnáno zde bylo 54 pracovníků. Jednou ze tříd je i v dnešní době poměrně vyhledávaná Montessori třída, která se odlišuje svým způsobem vzdělávání. (ZŠ Prachatice, Národní 1018, 2017) Ředitelkou této základní školy je Hana Bolková, která je zároveň opoziční zastupitelkou města Prachatice pro volební období 2018-2022. Byla zvolena za ODS jako kandidátka bez politické příslušnosti. (ZŠ Prachatice, Národní 1018, 2019)

Graf 6: Počet žáků ZŠ Prachatice, Národní 1018

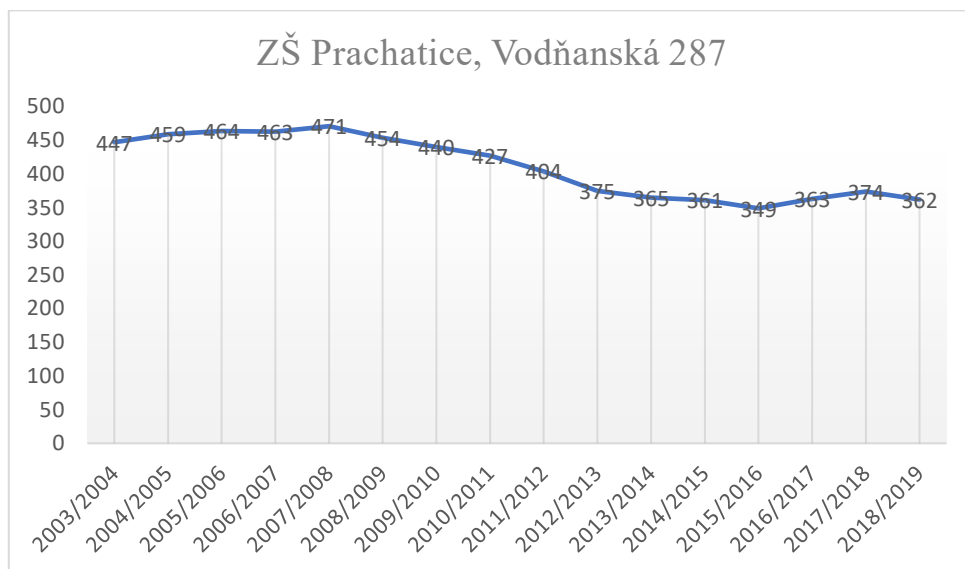

Zdroj: vlastní zpracování dle ZŠ Prachatice, Národní 1018, 2019

Základní škola Vodňanská

Základní škola Prachatice, Vodňanská 287 je nejstarší školou v Prachaticích. Jedná se také o základní školu s 1. a 2. stupněm, kde se nachází celkem 19 tříd. Tato škola má ze všech tří vzdělávacích zařízení nejmenší kapacitu a vzhledem ke své poloze blízko autobusového a vlakového nádraží je využívána dětmi dojíždějících do Prachatic z okolních obcí. V roce 2018/2019 navštěvovalo základní školu 362 žáků a pracovalo zde 52 zaměstnanců. (ZŠ Vodňanská 287, 2019)

Graf 7: Počet žáků ZŠ Prachatice, Vodňanská 287

Zdroj: vlastní zpracování dle ZŠ Prachatice, Vodňanská 287, 2019

Bývalou dlouholetou ředitelkou této školy byla Hana Weisová, která byla v minulosti členkou zastupitelstva i rady města. Současnou ředitelkou školy je Petra Sandanyová, která se v minulosti (volby 2010) objevila na kandidátce sdružení Pro Prachatice. V posledních volbách v roce 2018 nekandidovala za žádný politický subjekt.

Základní škola Zlatá stezka

Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 240 je rovněž školou nabízející úplné základní vzdělání a výchovu žákům od první do deváté třídy. Škola je navštěvována dětmi z Prachatic a spádových osad. Do školy chodilo v roce 2018/2019 365 dětí z celkové kapacity 600 žáků a bylo zde 16 tříd. (ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240, 2019)

V roce 2007 zastupitelé na pracovním jednání rozhodli o sloučení 1. stupně této školy se ZŠ Národní, vzhledem k vysokým finančním nákladům na investice i provoz škol. Po tlaku rodičů i široké veřejnosti k tomu nakonec nedošlo. Novou ředitelkou školy se po této „krizi“ stala Lenka Králová, která zastává funkci i k 1. 1. 2020. V roce 2014 byla poprvé zvolena do zastupitelstva města Prachatice na kandidátce hnutí NEZ a pozici zastupitelky obhájila i v roce 2018. Pro volební období 2018-2022 je zároveň členkou rady města.

Graf 8: Počet žáků ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240

Zdroj: vlastní zpracování dle ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240

4.2.3. Kultura

V Prachaticích se nachází celá řada kulturních zařízení, institucí a spolků. Prostřednictvím kterých jsou pořádány pestré kulturní aktivity (např. Slavnosti solné Zlaté stezky, Jazzfest, Podzimní slavnosti, Festival piva atd.). Hlavním pořadatelem těchto kulturně společenských aktivit ve městě je Kulturní informační středisko (KIS), jakožto příspěvková organizace zřízená městem, která zároveň zabezpečuje řadu kulturních institucí (např. divadlo, kulturní dům, kino, galerie). Během roku 2019 KIS uspořádalo 227 akcí s celkovou návštěvností přesahující 20 tisíc návštěvníků. Město je také zřizovatelem městské knihovny jako významného kulturně vzdělávacího centra. (KIS Prachatice, 2019) Kromě kulturních zařízení zřizujících město lze ve městě navštívit také například Prachatické muzeum, Muzeum české loutky a cirkusu a Muzeum krajky.

Městské divadlo

Městské divadlo v Prachaticích nabízí moderní bezbariérový prostor s kapacitou 210 míst, který je využíván pro velké množství společenských akcí. V prostorách Městského divadla bylo v roce 2019 odehráno celkem 51 představení. (KIS Prachatice, 2019)

Společenský sál Národního domu

Společenský sál Národního domu s kapacitou 298 míst je nejvyužívanější společenský sál pro celou řadu městských i soukromých společenských akcí. (KIS Prachatice, 2019)

Galerie Dolní brána

Prostory Galerie Dolní brána jsou využívány pro konání výstav různých uměleckých děl a pro a různé společenské příležitosti. Galerii navštívilo v roce 2019 celkem 4782 návštěvníků. (KIS Prachatice, 2019)

Galerie O. H. Hajeka

Druhá galerie slouží pro stálou expozici světoznámého umělce a čestného občana města Prachatice Otto Herberta Hajeka, kterou navštívilo v roce 2019 pouze 74 lidí. (KIS Prachatice, 2019)

Kino Národka

Městské kino promítá každý měsíc 8–15 nových filmů za cenu od 110Kč do 150Kč. V roce 2019 se zde promítalo celkem 137 filmových představení a navštívilo je celkem 4810 diváků. (KIS Prachatice, 2019)

Městská knihovna

Městská knihovna v Prachaticích vykonává celou škálu aktivit od tradičních knihovnických služeb až po velké množství vzdělávacích akcí (např. besedy, přednášky). Jako největší knihovna v regionu Prachaticka pomáhá také menším obecním knihovnám. V Městské knihovně v Prachaticích bylo v roce 2017 zaregistrováno 1834 čtenářů. Členský poplatek do knihovny činí 100 Kč za rok pro dospělého a 50 Kč za rok pro děti, studenty a seniory. Knihovna je financována městem Prachatice a další příjmy má z příspěvků Jihočeského kraje či z příjmů za poskytování služeb. Knihovna již řadu let usiluje o přesunutí ze starých nevyhovujících prostor do jiné budovy. Je to otázka, která je a bude ještě předmětem politické diskuse ve městě. Ředitelkou knihovny je dlouholetá zastupitelka a radní města Prachatice paní Hana Mrázová. Byla zvolena zastupitelkou poprvé v roce 2010 za TOP09, v roce 2014 a 2018 obhájila zastupitelský mandát za hnutí NEZAVISLÍ. Poměrně krátce po

volbách rezignovala na zastupitelský mandát z osobních důvodů. (Městská knihovna Prachatice, 2018)

4.2.4. Sport a volnočasové aktivity

Městem Prachatice je zřízena příspěvková organizace Sportovní zařízení města Prachatice, které provozuje tělovýchovné a sportovně rekreační zařízení pro činnosti jednotlivců, oddílů a veřejnosti. Sportovní zařízení tvoří sportovní stadion, kde se nachází dvě fotbalové hřiště, dvě volejbalové hřiště, atletický ovál, skate park, in-line dráha, tenisové kurty. Dále spravuje sportovní halu s novým povrchem pro celou řadu sportovních aktivit, novou hokejbalovou arénu, koupaliště Hulák a Plavecký bazén (nové sportovní a relaxační centrum). V okolí města se nachází trasy pro cyklistiku, střelnice, velké množství dětských hřišť, lyžařská sjezdovka a na vrcholu hory Libín lanový park. V Prachaticích funguje i pestrá nabídka sportovních oddílů pro děti i dospělé. Tyto oddíly se podílí na organizování sportovních aktivit pro širokou veřejnost.

Plavecký bazén

Plavecký bazén v Prachaticích funguje již od roku 1986. V minulém volebním období bylo zjištěno, že technologické jádro je už velmi zastaralé a postupně se blíží konec jeho životnosti. Město si nechalo vypracovat studii a následně projektovou dokumentaci na jeho celkovou rekonstrukci, kterou zastupitelstvo schválilo. V polovině roku 2018 se začalo stavět a v září 2019 byl nově zrekonstruovaný plavecký bazén s wellness centrem za více než 130 mil. slavnostně otevřen pro veřejnost. Je třeba poznamenat, že se jednalo o rekordní investici města po roce 1989.

Nově zrekonstruovaný plavecký bazén má na délku 25 metrů a je tvořen 6 plaveckými drahami. Součástí plaveckého bazénu je rovněž vířivka, fitness centrum, malý bazén se skluzavkou a hlavní novinkou po rozsáhlé investici se stal saunový svět. Cena za 75 min. v plaveckém bazénu se saunovým světem vychází na 145Kč a zvýhodněnou cenu 125Kč mají děti, studenti, senioři či ZTP. V případě návštěvy pouze plaveckého bazénu je cena 80Kč za 75 min. a za zvýhodněnou cenu 65Kč to mají děti, studenti, seniory či ZTP. Je také možnost využít zvýhodněnou permanentku či Multisport kartu.

Cena vstupného se zvýšila téměř o 100 %, než jaká byla před rekonstrukcí. Panovala obava, že kvůli vysokým cenám lidé přestanou bazén navštěvovat. To se i podle vyjádření ředitelky Sportovního zařízení zatím nepotvrdilo a návštěvnost se naopak o 50 zvýšila. Tržby se zároveň zvýšily o 60 %. (Plavecký bazén, 2019)

Ředitelku Sportovního zařízení překvapilo, že se změnila skladba návštěvníků. Bude to asi dáno tím, že ceník je nastaven spíše pro střední a vyšší vrstvu. Řada původních pravidelných návštěvníků přestala chodit, ale řada nových jich sem začala jezdit i z dalekého okolí. Nastínila také otázku, zdali se zdražení vstupného nemůže odrazit ve výsledcích v příštích komunálních volbách. (Kutláková, 2019)

4.2.5. Společnosti založené městem

Městská správa domů a bytů Prachatice s.r.o.

Městská správa domů a bytů Prachatice s. r. o. je založená a stoprocentně vlastněná městem Prachatice. Hlavní náplní činnosti této společnosti je správa a údržba bytového a nebytového fondu v majetku Města Prachatice i dalších právnických a fyzických osob. V čele společnosti stojí jednatel který v zastoupení Města Prachatice podepisuje smlouvy. (Městská správa domů a bytů, 2019)

Tepelné hospodářství Prachatice s.r.o.

Vlastníkem společnosti Tepelné hospodářství Prachatice s. r. o je město Prachatice a hlavním úkolem této společnosti je výroba tepla, elektrické energie, rozvod tepla a teplé vody ve městě Prachatice. Dnešní soustava dodává tepelnou energii až pro 3 000 domácností a různé průmyslové podniky, organizace či instituce. Společnost pravidelně využívá finanční prostředky na investice do nových technologií s ohledem na udržitelný rozvoj. Hlavním cílem je zabezpečit maximální spolehlivost dodávek pro zákazníky. Prostřednictvím těchto investic také usilují o snížení nebo alespoň zajištění stabilní ceny za tepelnou energii pro své zákazníky a tento cíl se jim zatím daří plnit. (Tepelné hospodářství Prachatice s.r.o., 2012)

Jednatel Tepelné hospodářství Prachatice s. r. o je Petr Kolín, který se stal v roce 2018 jako náhradník za hnutí NEZ členem zastupitelstva města Prachatice a následně i radním města.

Technické služby Prachatice s.r.o.

Technické služby Prachatice s. r. o jsou také ve výhradním vlastnictvím města Prachatice. Zajišťují činnosti týkající se technického zabezpečení služeb pro okolní města a obce. Hlavní poskytovanou službou je svoz odpadu. V odpadovém hospodářství se potýkají v poslední době jako všechna města v České republice s nízkými cenami za odpadové komodity. (Technické služby Prachatice s.r.o., 2019)

Městské lesy Prachatice s.r.o

Město Prachatice zřizuje organizaci zajišťující těžbu dřeva a hospodaření v městských lesích na rozloze 1 600 ha, které jsou v majetku města Prachatice. Společnost je tvořena vedoucím pracovníkem (jednatelem), ekonomem a třemi lesníky. (Městské lesy Prachatice s.r.o., 2010)

4.3. Spolková činnost a její podpora

V Prachaticích se nachází velké množství spolků věnující se volnočasovým aktivitám, mládeži, sportu, seniorům, malým dětem, zdravotně postiženým nebo vzdělávání-zkrátka velmi pestré skupině aktivit, které příjemně ovlivňují život ve městě. Město se je snaží podporovat například každoročním vypisováním grantů na Talentované děti a mládež, sport a volnočasové aktivity.

Hlavním cílem programu na Talentovanou mládež je podpořit talentované děti a mládež mající trvalý pobyt na území města Prachatice a jeho osad do věku 18 let. V posledních letech bylo možné získat až 10 000 Kč na osobu. V oblasti volnočasových aktivit je cílem podpořit celou řadu aktivit například v oblasti kulturní, společenské, sociální, prorodinné a pro seniorské. V této oblasti je možné získat na volnočasovou aktivitu až 20 000Kč. Program sportu je zaměřen na podporu a realizace projektů s cílem podpořit především pravidelný, celoroční, dětský, mládežnický a výkonnostní sport pro registrované členy sportovních organizací i jednotlivců, kteří mají trvalé bydliště na území města Prachatice a osad. (Prachatice: granty-dotační tituly, 2019)

V Prachaticích můžeme najít širokou nabídku spolků, organizací a oddílů které se věnují volnočasovým aktivitám pro své členy i širokou veřejnost. Největší členskou základnu ve sportovních oddílech mají fotbalisté (FK Tatran Prachatice, z.s), hokejbalisté (Hokejbalový klub HBC Prachatice z.s) a tanečníci (Taneční studio Crabdance z.s).

Z nesportovních spolků jsou ve městě asi nejvíce aktivní Senioři ČR z. s. - Městská

organizace Prachatice, kteří organizují a pořádají celou škálu aktivit pro seniory i celou veřejnost. Bývají úspěšní i v grantových titulech města. Dalšími velmi aktivními spolky jsou Prostor Prachatice, z. s. či Živá vila, z.s, které pořádají řadu kulturních aktivit s cílem oživení života ve městě. Skládají se především z mladých lidí. U těchto spolků to vyústilo ve vytvoření volebního subjektu Živé Prachatice, se kterým uspěli v komunálních volbách v roce 2018 a získali 3 mandáty.

Tabulka 3: Spolky ve městě Prachatice

Tenis DDM Prachatice, z.s.	FK Tatra Prachatice, z.s. (fotbal)	Lyko klub Prachatice, z.s
Hokejbalový klub HBC Prachatice z.s.	Škola Taekwon-Do ITF Tong-il, z.s.	Vodáci Prachatice, z.s.
Lyžařský spolek Prachatice z.s	Šumavský triatlon (ŠuTri), z.s.	Plavání Prachatice, z.s.
TTC Libín Prachatice z.s. (stolní tenis)	Atletika Prachatice, z.s.	Karatedo klub Tsunami z.s.
Sbor dobrovolných hasičů Staré Prachatice	Sbor dobrovolných hasičů Oseky	Taneční studio Crabdance z.s.

Příklady dalších spolků:

Seniorská občanská společnost Prachatice, z. s	Český svaz včelařů, z.s., ZO Prachatice	Senioři ČR z. s. - Městská organizace Prachatice
Svaz tělesně postižených v ČR, Z.S MO Prachatice	Spolek Živá vila, z. s.	Prostor Prachatice z. s.

Zdroj: vlastní zpracování

4.4. Městský úřad a jeho řízení

Město Prachatice je obcí s rozšířenou působností, která vykonává výkon státní správy v přenesené působnosti. Město je řízeno městským zastupitelstvem, které zřizuje ze zákona kontrolní a finanční výbor. Výkonným orgánem je městská rada. Má právo zřídit jako své

poradní orgány komise rady města. V obci je také zřízena funkce tajemníka městské úřadu. Nejedná se o orgán obce, ale o státem placeného úředníka, který je tzv. vedoucím úřadu. Za svoji práci, tedy za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti, je odpovědný starostovi. (Prachatice: Městský úřad, 2019)

Orgány města Prachatice (k 1.1.2020):

- Starosta města - Ing. Martin Malý (NEZAVISLÍ)
- 1. Místostarosta města - PaedDr. Jan Klimeš (ČSSD)
- 2. Místostarosta města – Miroslav Lorenc (ANO2011)
- Rada města
- Zastupitelstvo města
- Městský úřad

4.4.1. Rada města Prachatice:

Jedná se o výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti, který je ze své činnosti odpovědný zastupitelstvu obce. Rada města je v Prachaticích pro volební období 2018-2022 složená ze 7 členů, kterou tvoří uvolněný starosta, dva místostarostové a 4 neuvolnění radní. Jednání rady probíhá zpravidla jednou za dva týdny, případně častěji dle potřeby. Schůze rady města jsou neveřejné.

Složení rady města podle politické příslušnosti je:

- 5 členů reprezentuje politické hnutí Nezávislí
- 1 člen reprezentuje politické hnutí ANO 2011
- 1 člen reprezentuje politickou stranu ČSSD

(Prachatice: Rada města, 2019)

4.4.2. Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města Prachatice je pro volební období 2018-2022 tvořeno 21 členy, kteří se pravidelně scházejí dle zákona na řádném zasedání nejméně jedenkrát za tři měsíce. Toto zasedání je vždy veřejné. Dle potřeby starosta svolává zastupitelstvo na mimořádné zasedání a dále se také scházejí na tzv. pracovních schůzkách zastupitelstva, které jsou však již

neveřejné. Dle zákona má také možnost 1/3 zastupitelů požádat starostu města o svolání zastupitelstva, který tak musí učinit.

Pro volební období 2018–2022 je složení zastupitelů:

- 8 členů reprezentuje politické hnutí NEZ
- 4 členové reprezentují politickou stranu ODS
- 3 členové reprezentují Sdružení nezávislých kandidátů Živé Prachatice
- 2 členové reprezentují Sdružení nezávislých kandidátů Pro Prachatice
- 1 člen reprezentuje politické hnutí ANO 2011
- 1 člen reprezentuje politickou stranu ČSSD
- 1 člen reprezentuje politickou stranu KDU – ČSL
- 1 člen reprezentuje politickou stranu KSČM

(Prachatice: zastupitelstvo, 2019)

4.4.3. Městský úřad – odbory:

Tajemník Městského úřadu

Tajemník městského úřadu odpovídá starostovi města za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Přenesenou působnost nezajišťuje pouze za situace, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Zúčastňuje se také zasedání zastupitelstva či schůzí rady obce s poradním hlasem. V Prachaticích je dlouholetým tajemníkem městského úřadu Ing. Karel Pašek.

Odbory MěÚ Prachatice:

- Odbor kanceláře starosty
- Odbor vnitřních věcí
- Odbor finanční
- Odbor investic
- Odbor kultury, školství a cestovního ruchu
- Odbor komunálních služeb a dopravy
- Odbor stavebně správní a regionálního rozvoje
- Odbor životního prostředí
- Odbor živnostenský

- Odbor sociálních věcí

(Prachatice: Městský úřad, 2019)

4.4.4. Výbory a komise

Výbory

V souladu s ustanovením § 117-121 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, bylo zastupitelstvem pro volební období 2018-2022 města Prachatice zřízeno 5 výborů, kam vyslaly své nominanty jednotlivé úspěšné politické subjekty (Nezávislí dva členy, ostatní subjekty po jednom členovi). Předsedou finančního výboru byl zvolen zastupitel za KSČM a předsedou kontrolního výboru zastupitel za hnutí Nezávislí.

Zřízené výbory:

- Finanční výbor (9 členů, předseda NEZ)
- Kontrolní výbor (9 členů, předseda KSČM)
- Osadní výbor Kahov, Podolí, Oseky a Stádla (3 členové)
- Osadní výbor Staré Prachatice, Ostrov a Městská Lhotka (3 členové)
- Osadní výbor Libínské Sedlo, Perlovice a Volovice (3 členové)

(Prachatice: zastupitelstvo, 2019)

Komise

Rada města Prachatice schválila pro volební období 2018–2022 v souladu s § 122 zákona o obcích zřízení komisí rady města komise v počtu max. 9 členů, kam vyslaly své nominanty jednotlivé úspěšné politické subjekty (Nezávislí dva členy, ostatní subjekty po jednom členovi). Předsedou každé komise je zástupce jiného politické subjektu (NEZ, ODS, KSČM, Živé Prachatice, ANO)

Zřízené komise:

- Komise zdravého města a MA21, životního prostředí a environmentální výchovy (předseda komise-Živé Prachatice)
- Komise kulturní, školská a volnočasových aktivit (předseda komise – ANO)
- Komise dopravy (předseda komise-KSČM)
- Komise sociální a prevence kriminality (předseda komise – ODS)

- Komise povodňová (předseda – starosta – NEZ)

(Prachatice: Rada města, 2019)

4.5. Analýza volebních výsledků v komunálních volbách v Prachaticích 1994-2018

4.5.1. Volby do zastupitelstva v roce 1994

Komunální volby konané v roce 1994 byly již druhé volby do zastupitelstev obcí, které se konaly po roce 1989. Zároveň to byly první komunální volby, které se konaly již po rozdělení Československa na dva samostatné státy a volilo se ve dvou dnech, a to 18. - 19. 11. 1994. V Prachaticích zůstal počet volených zástupců do zastupitelstva na počtu 21 členů a o hlasy voličů se ucházelo 12 politických subjektů, které zaregistrovaly kandidátní listiny. Z toho 6 politických stran, 3 Sdružení nezávislých kandidátů, 2 koalice a 1 politické hnutí. Pouze 3 kandidující subjekty využily možnosti navrhnout plnou kandidátní listinu v počtu 21 kandidátů (ODS, KSČM, KDU-ČSL). Oproti roku 1990 došlo ke zvýšení počtu kandidujících subjektů o 2 kandidátní listiny. Účast voličů se ve druhých svobodných komunálních volbách snížila ze 71 % na 56,8 % zapsaných voličů. Volební komise vydala 4923 obálek z čehož bylo 88 911 platných hlasů.

Absolutním vítězem těchto voleb se stala Občanská demokratická strana (ODS), jejíž předchůdcem bylo Občanské fórum vítězné ve volbách již v roce 1990. ODS získala od prachatických voličů 22 694 hlasů, což představovalo 25,52 % z celkového počtu hlasů. Získala díky tomu nejvyšší počet mandátů v zastupitelstvu v počtu 6. Na druhém místě se umístila Komunistická strana Čech a Moravy (vzniklá z polistopadové Komunistické strany Československa) se ziskem 19,41 %, což jí vyneslo 4 mandáty. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL) získala stejně mandátů jako KSČM v počtu 4, zásluhou 16,64 % hlasů od prachatických voličů. Na čtvrtém místě se umístilo Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) se ziskem 11,06 % a ziskem dvou mandátů. Po dvou mandátech získala i Strana zelených (SZ) zásluhou 8,91 %. Do zastupitelstva pronikly ještě 3 politické subjekty, které získaly po jednom mandátu. Jedná se o ČSSD, Koalice SPR-RSČ, SDČR a Koalice KDS, ODA.

Do zastupitelstva se nedostaly čtyři kandidující subjekty, a těmi byla Demokratická unie, Nezávislí kandidáti, Sdružení DŽJ, NK a Svobodní demokraté (OH).

Nejvíce preferenčních hlasů od voličů získal starosta Jan Bojanovský za ODS v počtu 2 129 hlasů, který se stal zároveň i nejstarším zvoleným zastupitelem ve věku 62 let. Naopak nejméně hlasů ke zvolení naopak stačilo Jaromíru Markytánovi za SPR-RSČ v počtu 478 hlasů, který byl zároveň nejmladším zvoleným kandidátem ve věku 27 let. Ze zvolených kandidátů bylo 12 bez politické příslušnosti a 9 jich bylo přímo členem některé z navrhovaných politických stran. Nejvíce zvolených členů strany bylo na kandidátce KSČM. Průměrný věk zvolených zastupitelů byl 40 let a z hlediska pohlaví bylo zvoleno 15 mužů a 6 žen. Voliči v poměrně velké míře využili hlasování prostřednictvím „kroužkování“ a více než třetina zastupitelů byla zvolena do zastupitelstva ze zadních míst kandidátní listiny, nejvíce se to projevilo u kandidátů ODS. Největším „skokanem“ se stal Milan Beránek, který se posunul z 19 místa kandidátní listiny na čtvrté místo v rámci ODS, což mu zajistilo mandát v zastupitelstvu obce.

Tabulka 4: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 1994

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Svobodní demokraté (OH)	1 604	1.80	3	0
Česká str. sociálně demokrat.	5 149	5.79	12	1
Občanská demokratická strana	22 694	25.52	21	6
Sdružení nezávislých kandidátů	9 834	11.06	13	2
Sdružení DŽJ, NK	676	0.76	2	0
Komunistická str. Čech a Moravy	17 254	19.41	21	4
Koalice SPR-RSČ, SDČR	4 421	4.97	14	1
Koalice KDS, ODA	3 202	3.60	6	1
Křesť.a dem.unie-Čs. str. lidová	14 796	16.64	21	4
Nezávislí kandidáti	918	1.03	1	0
Strana zelených	7 919	8.91	17	2
Demokratická unie	444	0.50	1	0

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Městská rada a koalice:

Na prvním zasedání Městského zastupitelstva v Prachaticích bylo zvoleno nové vedení města pro volební období 1994–1998. Starostou byl většinou hlasů znovuzvolen Jan Bojanovský, který byl kandidátem za vítěznou Občanskou demokratickou stranu. Místostarostou byl zvolen Milan Harant rovněž z ODS, která měla ještě další dva členy rady. Dále byli zvoleni do rady města dva zástupci KDU-ČSL a jeden za SNK. Koalice měla nadpoloviční většinu v zastupitelstvu v počtu 12 hlasů.

- Koalice: ODS, KDU-ČSL, SNK (12 hlasů)
- Opozice: ČSSD, KSČM, SZ, SPR-RSČ

4.5.2. Volby do zastupitelstva v roce 1998

Další volby do zastupitelstev obcí se konaly 13. - 14. 11. 1998. K volbám do městského zastupitelstva v Prachaticích se zaregistrovalo 9 politických subjektů své kandidátní listiny, z čehož bylo 7 politických stran, 1 sdružení nezávislých kandidátů a 1 koalice. Pouze tři subjekty nenaplnily celé kandidátní listiny. Volební účast oproti minulým komunálním volbám klesla na 42,73 %, což je o více než 15 % menší volební účast než ve volbách v roce 1994. K volbám přišlo 3 930 voličů z 9 198 zapsaných voličů a odevzdali celkem 74 484 platných hlasů.

Vítězem se stala opět Občanská demokratická strana (ODS), tentokrát v čele s novým lídrem Janem Bauerem se ziskem 19,61 % v počtu 14 610 hlasů, což jí vyneslo 4 mandáty. Udržela si tedy pozici nejsilnějšího politického subjektu v zastupitelstvu, ale oslabila oproti předchozím volbám o více než 8000 hlasů a ztratila 2 mandáty. Na druhém místě skončila Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) také se 4 mandáty a 12 830 platných hlasů od voličů, což představovalo 17,23 %. Tato strana naopak zaznamenala významný nárůst počtu hlasů i mandátů proti předcházejícím volbám v čele s Janou Krejsovou, která ve volbách v roce 1994 úspěšně kandidovala ještě za KSČM. Třetí nejsilnější stranou se stalo Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) se ziskem 15,36 % a ziskem třech mandátů. O pomyslné čtvrté místo se v roce 1998 dělily dvě strany, a to Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), která získala od voličů podporu ve výši 12,89 % hlasů a tou druhou byla Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL) s 12,79 % hlasů. Dále byla Unie svobody, která získala 2 mandáty s podporou 11,53 % hlasů. Po jednom zastupiteli

byly zastoupeny v zastupitelstvu subjekty Strany zelených (SZ) se ziskem 5,5 % hlasů a Občanská demokratická aliance (ODA) se ziskem 3,98 % hlasů.

Do zastupitelstva se nakonec nedostala pouze Koalice SPR-RSČ, SDČR (SPR-RSČ - Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa, SDČR - Sdružení důchodců ČR).

Nejstarším zvoleným kandidátem se stal opět dosavadní starosta Miroslav Bojanovský, který zároveň z šesté pozice na kandidátce ODS získal nejvíce preferenčních hlasů. Přeskočil tak nového lídra strany Jana Bauera, který se stal ve svých 29 letech nejmladším zvoleným zastupitelem v Prachaticích. Průměrný věk zvolených zastupitelů byl 46 let, z čehož 18 bylo mužů a 3 ženy. Ze zvolených zastupitelů mělo stranickou příslušnost 8 nových členů. Opět voliči poměrně hojně využili možnost preferenčních hlasů a poslali do zastupitelstva kandidáty ze zadních míst. Nejvíce možnost preferenčních hlasů využili voliči u SNK a poslali do zastupitelstva kandidáty na 14, 17 a 19 místě.

Tabulka 5: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanská demokratická strana	14 610	19.61	21	4
Komunistická str. Čech a Moravy	9 604	12.89	21	3
Sdruž.nezáv.kand.- míst. celkem	11 442	15.36	21	3
Česká str. sociálně demokrat.	12 830	17.23	21	4
Křesť.demokr.unie-Čs. str. lid.	9 528	12.79	21	3
Občanská demokratická aliance	2 962	3.98	12	1
Unie svobody	8 588	11.53	20	2
Strana zelených	4 093	5.50	21	1
Koalice SPR-RSČ, SDČR	827	1.11	16	0

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Koalice a městská rada:

Zastupitelé města Prachatic se stalo pro volební období 1998-2002 12 nových členů ve srovnání s minulým obdobím. Ve volbách již o post starosty neusiloval dosavadní starosta Ing. Bojanovský a na prvním jednání po volbách zvolili zastupitelé nové vedení města. Starostou byl zvolen nadpoloviční většinou hlasů lídr kandidátní listiny ODS Jan Bauer, který se zároveň stal ve svých 29 letech nejmladším starostou okresního města v zemi. Jeho zástupcem byl zvolen Robert Zeman nominován Uníí svobody (US). Dalšími členy rady byli zvoleni ještě zástupci ODA, KDU-ČSL a SNK.

- Koalice: ODS, KDU-ČSL, US-DEU, ODA, SNK (13 hlasů)
- Opozice: ČSSD, KSČM, SZ

4.5.3. Volby do zastupitelstva v roce 2002

Do komunálních voleb v roce 2002 vstupovalo 10 politických subjektů, z čehož pouze 2 subjekty nenaplnily celou kandidátní listinu. Volební účast byla téměř o 4% vyšší ve srovnání s předchozími volbami a činila 46,12 %. Ve volbách posílila Občanská demokratická strana v čele se starostou Ing. Janem Bauerem, která zvítězila se ziskem téměř 30 % (24 410 hlasů), což jí zaručilo získání 7 zastupitelských mandátů. Zaznamenala díky tomu nárůst o tři mandáty z roku 1998. Na druhém místě se opět umístila ČSSD v čele s Janou Krejsovou se ziskem 14,31 % hlasů, díky čemuž získala 3 mandáty. To znamenalo mírné oslabení o 1 mandát ve srovnání s minulými volbami. Na třetím místě se také se ziskem 3 mandátů umístila KSČM, při získání 11,32 % hlasů. Dva mandáty získaly KDU-ČSL, US-DEU, Sdružení nezávislých kandidátů a po jednom mandátu získala sdružení SNK Pro město Prachatice a Volba pro město. Do zastupitelstva města se nedostaly Strana zelených a Občanská demokratická aliance.

Nejvíce preferenčních hlasů získal dosavadní starosta Jan Bauer v počtu 2 753 hlasů, který byl opět nejmladším zvoleným zastupitelem v Prachaticích. Nejstarším zastupitelem byl opět bývalý starosta Jan Bojanovský, také za ODS. Zvoleno bylo 10 nových členů zastupitelstva oproti volbám z roku 1998. Politickou příslušnost mělo 12 zvolených zastupitelů a průměrný věk byl 49 let, z čehož dle pohlaví bylo 19 mužů a pouze 2 ženy.

Tabulka 6: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanská demokratická aliance	1 747	2.12	9	0
Volba pro město	4 870	5.91	21	1
Unie svobody-Demokratická unie	7 435	9.03	21	2
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	8 134	9.88	21	2
Sdružení nezávislých	6 907	8.39	21	2
Komunistická str. Čech a Moravy	9 324	11.32	21	3
Občanská demokratická strana	24 410	29.64	21	7
SNK Pro město Prachatice	5 599	6.80	21	1
Strana zelených	2 144	2.60	12	0
Česká str. sociálně demokrat.	11 788	14.31	21	3

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Koalice a městská rada

Na ustavujícím zasedání po volbách v roce 2002 složili zastupitelé opět slavnostní slib a zvolili nové vedení města. Povolební vyjednávání i výrazné vítězství ODS nasměrovalo opět do čela města Jana Bauera. Zastupitelé si odhlasovali, že bude mít město dva místostarosty, což je změna oproti předchozímu období. První místostarostkou byla v tajné volbě zvolena Hana Rabenhauptová (ODS) a neuvolněným druhým místostarostou byl zvolen Jan Beran (Sdružení nezávislých). Do rady města byli navíc zvoleni kromě starosty a místostarostů zástupci Unie – svobody, KDU-ČSL. Vzniklá koalice v zastupitelstvu disponovala 13 hlasy.

- Koalice: ODS, Sdružení nezávislých, Unie-svobody, KDU-ČSL (13 hlasů)

- Opozice: ČSSD, KSČM, Volba pro město, SNK Pro město Prachatice

4.5.4. Volby do zastupitelstva v roce 2006

V dalších, již v pořadí pátých svobodných volbách do zastupitelstev obcí, které se konaly 20. 10. 2006 – 21. 10. 2006, kandidovalo pouze 7 politických subjektů. Volební účast činila v Prachaticích 41,90 %. Ve volebních seznamech bylo zapsáno 9 461 voličů a svého práva využilo 3 963 občanů. V těchto volbách drtivě zvítězila a opět posílila ODS, která dosáhla rekordního zisku 36,90 % (28 267 hlasů), což ji vyneslo devět mandátů z jednadvaceti možných. Druhou v pořadí se stala ČSSD se ziskem 18,58 % (14 232 hlasů) a čtyřmi zastupitelskými křesly. Třetí nejvyšší počet 13,31 % získala KSČM, což jí vyneslo tři mandáty. Poměrně stabilní výsledek ve srovnání s minulými volbami dosáhla KDU-ČSL se ziskem téměř 12 % a obsadila dvě křesla. Dva mandáty získala i Volba pro město s 8,48 % a umístila se tak na pátém místě. Zastupitelské křeslo získala ještě se ziskem 6,61 % SNK-ED. Do zastupitelstva se nepodařilo dostat Straně zelených se ziskem 4,43 % z důvodu nepřekročení pětiprocentní hranice.

Nejvíce preferenčních hlasů získal opět dosavadní starosta Jan Bauer se ziskem 2 266 hlasů. Bylo zvoleno 5 nových členů městského zastupitelstva a 14 členů bylo členem některých z politických stran či hnutí. Do zastupitelstva se dostaly opět pouze dvě ženy a průměrný věk všech zastupitelů byl 50 let.

Tabulka 7: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2006

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
Číslo	Název	abs.	v %		
	SNK Evropští demokraté	5 069	6,62	21	1
	Česká str. sociálně demokrat.	14 232	18,58	21	4
	Strana zelených	3 395	4,43	21	0
	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	8 937	11,67	21	2
	Volba pro město	6 501	8,49	21	2
	Občanská demokratická strana	28 267	36,90	21	9
	Komunistická str. Čech a Moravy	10 195	13,31	21	3

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Městská rada a koalice:

Městská rada v Prachaticích zůstala i pro volební období 2006-2010 sedmičlenná. Díky poměrně přesvědčivému vítězství si ODS opět zajistila funkci starosty, do kterého byl již potřetí zvolen Jan Bauer. ODS tentokrát obsadila posty i obou uvolněných místostarostů, včetně jednoho řadového člena rady. Ostatní posty v radě patřily VPM, SNK-ED a KDU-ČSL.

- Koalice: ODS, VPM, SNK-ED a KDU-ČSL
- Opozice: ČSSD, KSČM

4.5.5. Volby do zastupitelstva v roce 2010

Komunálních voleb v roce 2010 se účastnilo 11 subjektů kandidujících do zastupitelstva. Ve srovnání s volbami v roce 2006 došlo k nárůstu o čtyři kandidující subjekty. Volební účast byla 48,16 % a došlo tedy k výraznějšímu nárůstu volební účasti oproti komunálním volbám 2006, kdy dosahovala 41,92 %. Vítězem těchto voleb v Prachaticích se stala poprvé ČSSD včele s Janem Klimešem, která získala 24,77 % hlasů a zajistila si tak šest mandátů v zastupitelstvu. Druhé místo tentokrát zbylo s počtem 17,79 % hlasů na ODS, pro kterou to

znamenovalo získání čtyř mandátů v zastupitelstvu. ODS s novým lídrem a současným místostarostou Ing. Martinem Malým zaznamenala výraznou ztrátu ve srovnání s předchozími volbami. Třetího nejlepšího výsledku dosáhlo místní sdružení Pro Prachatice se 14,45 % a získáním čtyř mandátů. Po dvou mandátech získaly KSČM se 9,78 % hlasů, nově kandidující TOP 09 se 7,99 % hlasů a KDU-ČSL se 7,78 % hlasů. Poslední mandát byl obsazen Volbou pro město, která obdržela necelých 7 % hlasů. Do zastupitelstva se nedostaly 4 subjekty a to SZ, SNK-ED, VV a SUVERENITA.

Nejvíce preferenčních hlasů získal lídr kandidátky ČSSD Jan Klimeš s počtem 1464 hlasy. Deset členů zastupitelstva nebylo členy zastupitelstva minulém období a jedenáct je členem nějaké politické strany. V zastupitelstvu je zastoupeno 16 mužů a 5 žen a průměrný věk zastupitelstva dosahuje 47 let. Nejstaršímu zvolenému zastupiteli bylo 63let a nejmladšímu 28let.

Tabulka 8: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Komunistická str. Čech a Moravy	8 430	9,78	21	2
Suverenita-blok J. Bobošíkové	565	0,66	11	0
TOP 09	6 885	7,99	21	2
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	6 709	7,78	21	2
Česká str. sociálně demokrat.	21 351	24,77	21	6
Občanská demokratická strana	15 332	17,79	21	4
Pro Prachatice	12 712	14,75	21	4
SNK Evropští demokraté	2 103	2,44	21	0
Volba pro město	5 832	6,77	21	1
Strana zelených	3 394	3,94	21	0
Věci veřejné	2 890	3,35	21	0

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Městská rada a koalice:

Před volbami oznámil dosavadní starosta Jan Bauer, že už nebude po 12 letech v čele města usilovat o post starosty a sám se rozhodl kandidovat „až“ ze třetího místa. Ve volbách poprvé v historii města Prachatic vyhrála ČSSD, ale nepodařilo se jí sehnat dostatek hlasů pro vznik koalice. To se nakonec povedlo zástupcům ODS, která vytvořila koalici z pěti stran. Starostou byl na ustavujícím zastupitelstvu konaném 15. listopadu 2010 třinácti hlasy zvolen bývalý místostarosta za ODS Martin Malý. Oproti předchozímu volebnímu období byl volen pouze jeden místostarosta, ale počet členů rady zůstal zachován. Novým místostarostou byl také 13 hlasy zvolen Robert Zeman za sdružení Pro Prachatic. Dalšími členy rady byli zvoleni ještě zástupci sdružení Pro Prachatic a po jednom zástupci mají ODS, TOP 09 a KDU-ČSL. Opět byla vytvořena poměrně široká koalice, která poslala do opozice vítěznou ČSSD a čtvrtou KSČM.

- Koalice: ODS, Pro Prachatic, TOP09, KDU-ČSL, Volba pro město (13 hlasů)
- Opozice: ČSSD, KSČM,

4.5.6. Volby do zastupitelstva v roce 2014

Komunálních voleb v roce 2014 se zúčastnilo 12 politických subjektů, z čehož pouze jedna kandidující strana nenaplnila celou kandidátní listinu. Opět jako v předchozích letech se strany ucházely o 21 zastupitelských křesel, přičemž svého aktivního volebního práva využilo 4284 voličů z 9125 možných, což činilo účast ve výši 46,95 %.

Vítězem těchto voleb se v Prachaticích se ziskem 24,41 % hlasů stala nově sestavená kandidátka politického hnutí NEZÁVISLÍ (NEZ) v čele s dosavadním starostou Martinem Malým, který opustil ODS a rozhodl se kandidovat za jiný politický subjekt. Na druhém místě skončila ČSSD se ziskem necelých 16 % a ziskem čtyř mandátů v zastupitelstvu. ODS, kterou poznamenala nepřilíš pozitivní politická situace na celostátní úrovni vsadila na staronového lídra a bývalého starostu Jana Bauera a získala 13,11 %, což jí vyneslo 3 mandáty. Po dvou mandátech získaly Pro Prachatic, KSČM a také nové politické hnutí ANO2011, které kandidovalo poprvé v komunálních volbách. Poslední mandát byl obsazen KDU-ČSL. Do zastupitelstva se nedostaly 4 kandidující subjekty, a to M.O.S.T Prachatic, RESTART, TOP 09 a Konzervativní strana.

Nejvíce preferenčních hlasů získal lídr a dosavadní starosta Martin Malý v počtu 1 772 hlasů. Zvoleno bylo deset nových zastupitelů, především z nové kandidátní listiny NEZÁVISLÍ, které vsadilo na nezávislé osobnosti veřejného života ve městě. Průměrný věk zvolených členů zastupitelstva byl téměř 50 let. Z hlediska pohlaví bylo zvoleno na prachatické poměry rekordních 7 žen.

Tabulka 9: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	4 780	5,80	21	1
Česká str. sociálně demokrat.	13 171	15,98	21	4
RESTART	2 857	3,47	21	0
TOP 09	3 232	3,92	21	0
NEZÁVISLÍ	20 120	24,42	21	7
Občanská demokratická strana	10 811	13,12	21	3
PRO Prachatice	7 940	9,64	21	2
ANO 2011	6 940	8,42	21	2
Strana svobodných občanů	2 361	2,87	21	0
Komunistická str. Čech a Moravy	6 077	7,37	21	2
M.O.S.T. Prachatice	4 081	4,95	21	0
Konzervativní strana	34	0,04	1	0

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Městská rada a koalice

Pro období 2014-2018 byla opět stanovena sedmičlenná rada, která byla na základě koaličních jednání sestavena ze zástupců Nezávislých, ČSSD a ANO, kteří se dohodli na koaliční smlouvě. V sedmičlenné radě obsadili Nezávislí tři mandáty a křeslo starosty, druhá

ČSSD dva posty a hnutí ANO jednoho zástupce. Starostou byl na ustavujícím zastupitelstvu konaném 3. listopadu 2014 zvolen 15 hlasy dosavadní starosta Martin Malý a místostarostou byl zvolen 13 hlasy kandidát ČSSD Jan Klimeš. Koalice měla v jedenadvacetičlenném zastupitelstvu 13 křesel. Poprvé od roku 1990 byla součástí vládnoucí koalice ČSSD. V opozici naopak skončila poprvé ODS ještě společně se zástupci Pro Prachatice, KDU-ČSL a KSČM. Rada města se výrazně proměnila, jelikož se do vedení dostaly dva nové subjekty a jedna opoziční strana z minulého volebního období.

- Koalice: Nezávislí, ČSSD a ANO2011
- Opozice: ODS, Pro Prachatice, KDU-ČSL a KSČM

4.5.7. Volby do zastupitelstva v roce 2018

Komunálních voleb, které se v roce 2018 konaly 5. - 6. října se účastnilo 9 politických subjektů. Ve volebním seznamu bylo zapsáno celkem 8 891 voličů, vydáno bylo 4 427 a odevzdáno o jednu méně. Celková volební účast tak činila 49,79 %. Vítězem těchto voleb se v Prachaticích se ziskem 31,31 % (26 700) hlasů stala stejně jako v minulých komunálních volbách kandidátka politického hnutí NEZÁVISLÍ (NEZ) v čele s dosavadním starostou Martinem Malým, což jí vyneslo 8 mandátů. Na druhém místě skončila ODS se ziskem 18,7 % v počtu 15 945 hlasů a ziskem čtyř mandátů v zastupitelstvu, která také zaznamenala posílení ve srovnání s minulými volbami. Na pomyslném třetím místě se umístilo nově vzniklé sdružení Živé Prachatice se ziskem 12,19 %, což jim vyneslo 3 mandáty. Po dvou mandátech získalo sdružení Pro Prachatice se ziskem 8,05 % a po jednom mandátu získaly hnutí ANO2011 se ziskem 7,24 %, ČSSD 6,45 %, KDU-ČSL se ziskem 5,60 % a také ještě KSČM se ziskem 5,59 %. Do zastupitelstva se jen těsně nedostala pouze kandidátní listina PRACHATICE+ (RESTART + TOP09) se ziskem 4,86 % hlasů, jelikož nepřekročila 5% hranici pro vstup do zastupitelstva.

Nejvíce preferenčních hlasů získal lídr a dosavadní starosta Martin Malý v počtu 1 903 hlasů. Zvoleno bylo pět nových členů zastupitelstva, především z nové kandidátní listiny Živé Prachatice. Průměrný věk zvolených členů byl přes 51 let a zvoleno bylo také 6 žen.

Tabulka 10: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2018

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
Číslo	název	abs.	V %		
	PRACHATICE+	4 141	4,86	21	0
	Česká str. sociálně demokrat.	5 502	6,45	21	1
	PRO Prachatice	6 862	8,05	21	2
	ANO 2011	6 173	7,24	21	1
	Živé Prachatice	10 396	12,19	21	3
	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	4 777	5,60	21	1
	NEZÁVISLÍ	26 700	31,32	21	8
	Občanská demokratická strana	15 945	18,70	21	4
	Komunistická str. Čech a Moravy	4 765	5,59	20	1

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Koalice a městská rada

V minulém volebním období vládla ve městě koalice Nezávislých (7), ČSSD (4) a hnutí ANO (2), která měla stabilní většinu 13 mandátů. Z této koalice posílilo pouze hnutí NEZÁVISLÍ o jeden mandát, ostatní koaliční partneři oslabili a dohromady už nebyli schopni dát dohromady nadpoloviční většinu 11 hlasů. Po delších jednáních se na koalici nakonec domluvila stávající koalice NEZ, ČSSD a ANO, kterou přislíbil na zastupitelstvu podpořit kandidát zvolený za KSČM. Starostou byl nakonec na ustanovujícím jednání zastupitelstva zvolen staronový starosta Martin Malý, místostarostou opět Jan Klimeš a nově byla také odhlasována pozice druhého místostarosty, kterým se stal v tajné volbě Miroslav Lorenc z hnutí ANO. V Prachaticích se poprvé v historii ujala vlády menšinová koalice o 10 hlasech.

- Koalice: Nezávislí, ČSSD a ANO2011 + KSČM (podpora pro legislativní většinu)
- Opozice: ODS, Pro Prachatice, KDU-ČSL, Živé Prachatice

4.6. Shrnutí komunálních voleb v období 1994–2018

Město Prachatice je řazeno vzhledem ke svému počtu obyvatel ke středně velkým obcím, jelikož splňuje kritérium počtu obyvatel v rozmezí mezi 9 001 – 45 000.

Od roku 1994 se zde konalo již sedm voleb do zastupitelstev měst a obcí. Volby se konaly vždy v řádném termínu po uplynutí předchozího mandátu. Všechny tyto volby se účastnily strany ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL a vždy alespoň jedno sdružení nezávislých kandidátů.

Počty kandidujících subjektů se v jednotlivých volebních obdobích lišily, nejvíce volebních stran v počtu dvanáct kandidovalo v roce 1994 a 2014, nejméně naopak v roce 2006 v počtu sedm. Do zastupitelstva obce se vždy dostalo alespoň šest politických subjektů (2006) a nejvíce bylo v zastupitelstvu zastoupeno 8 subjektů hned ve čtyřech volebních obdobích. Vždy byla alespoň jedna strana, která se z důvodu nepřekročení 5% volební hranice do zastupitelstva nedostala.

Ve volbách od roku 1994 vyhrály komunální volby ve městě tři politické subjekty, a to čtyřikrát ODS, dvakrát hnutí NEZ a jednou ČSSD. Pouze v roce 2010 nebyl v čele města jako starosta zástupce nejméně úspěšného politického subjektu. Na postu starosty se během tohoto období (1994-2018) vystřídali pouze tři starostové a vzniklé koalice byly poměrně stabilní, jelikož vydržely vždy až do konce volebního období.

Největší změny v rámci města nastaly po komunálních volbách v roce 2014, kdy se do vedení města dostalo nově kandidující hnutí NEZ v čele se starostou Martinem Malým, který před volbami po názorových rozporech opustil ODS. Poprvé do vedení města zasedl i zástupce levice (ČSSD) a objevilo se zde i nově vzniklé hnutí ANO2011 pro které to byly první komunální volby. Do opozice se tedy poprvé přesunuly ODS a KDU-ČSL.

V komunálních volbách často dochází k přecházení kandidátů z jednoho politického subjektu do druhého, a ani v tomto Prachatice nejsou výjimkou. Na základě analýz autor zaznamenal největší takové politické přechody: Nejvýraznějším byl odchod starosty Martina Malého z ODS, který se rozhodl kandidovat pod jiným politickým subjektem, který se do té doby v Prachaticích nevyskytoval. Druhým je kandidatura Jany Krejsové, která kandidovala úspěšně jako lídr kandidátky KSČM v roce 1994 a v dalším volebním období již kandidovala úspěšně jako lídr ČSSD, která zaznamenala výrazný nárůst počtu hlasů oproti předchozímu

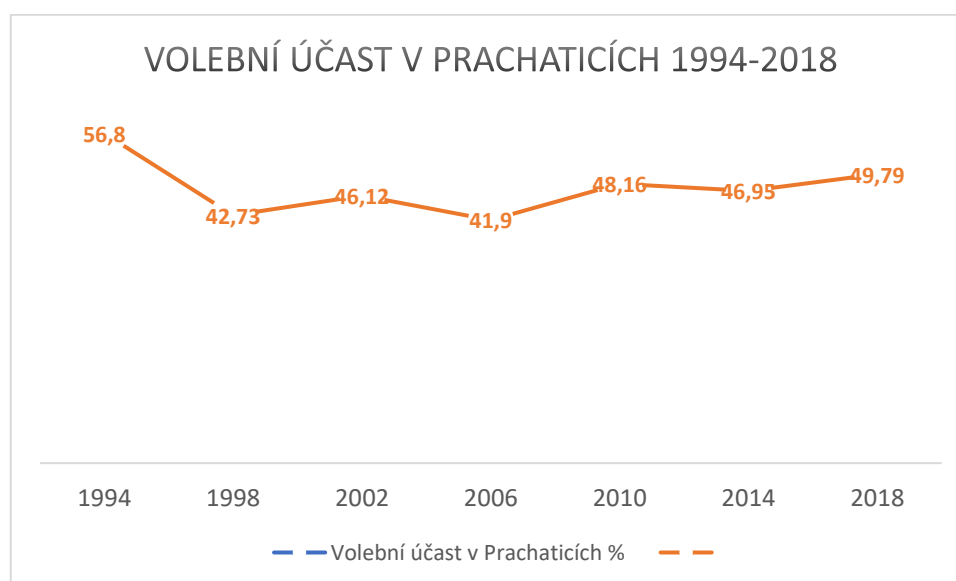
období. Za tuto stranu byla v zastupitelstvu až do roku 2014, ve volbách v roce 2018 nebyla zvolena. Třetím přechodem byl odchod Jiřího Macharta ze sdružení Pro Prachatice, za které byl zvolen v roce 2014, k hnutí NEZ, za které byl zvolen v roce 2018 z osmého místa na kandidátce do zastupitelstva. Čtvrtým je neúspěšná kandidatura Miroslava Lorence v roce 2010 za TOP09, a naopak úspěšná v roce 2014 a 2018 za ANO2011, přičemž vždy kandidoval jako nezávislý. Dalším je úspěšná kandidatura Hany Mrázové v roce 2010 za TOP09 a následný přechod k hnutí NEZ, za které byla úspěšně zvolena v roce 2014 a 2018.

4.6.1. Volební účast

Co se týká volební účasti, tak lze vidět v tabulce níže, že největší volební účast ve sledovaném období byla hned v roce 1994 na úrovni téměř 57 %, od této doby se v žádných dalších komunálních volbách nepodařilo překročit hranici alespoň nadpoloviční většiny (50 %) zapsaných voličů ve volebních seznamech. Zajímavý je velký propad volební účasti v roce 1998, kdy se snížila účast o téměř 15 %. Od této doby můžeme na grafu č.9 vidět kolísavou volební účast. Nejmenší volební účast je v Prachaticích zaznamenána v roce 2006 na úrovni 42 %. To mohlo ovlivnit nejmenší počet kandidujících subjektů a spokojenost obyvatel města s dosavadním vedením, které zvýšilo svůj volební zisk.

Dle tabulky č. 11 je možné konstatovat, že ve srovnání s okresem Prachatice a Jihočeským krajem se účast vždy pohybovala pod průměrem.

Graf 9: Volební účast v Prachaticích 1994-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle volby. cz

Tabulka 11: Volební účast 1994-2018 (Prachatice, okres Prachatice a Jihočeský kraj)

Volební období	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Volební účast v Prachaticích %	56,80	42,73	46,12	41,90	48,16	46,95	49,79
Volební účast v okrese Prachatice %	66,74	53,71	54,78	52,24	53,26	51,51	52,61
Volební účast v Jihočeském kraji %	67,14	49,83	50	49,14	51,43	48,20	49,88

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.6.2. Struktura kandidátů a zastupitelů

Na základě provedené analýzy kandidujících a zvolených kandidátů lze konstatovat, že se počet všech zájemců o mandát zvýšil od roku 1994 o více než jednu třetinu a počet kandidujících žen o více než polovinu ke sledovanému období 2018. Pokles kandidátů můžeme vidět ve volbách v roce 2006, což je ovlivněno i nejmenším počtem kandidujících subjektů. V dalších volbách v roce 2010 se počet kandidátů i kandidujících výrazně zvýšil. V roce 2006 se o mandát zastupitele ucházelo 147 zájemců, zatímco v roce 2010 už to bylo 221. Po těchto volbách se zastupitelstvo výrazně proměnilo a zvedla se i volební účast. Žádným překvapením není ani vyšší podíl mužů než žen mezi zvolenými i kandidujícími ve volbách v Prachaticích. Nejméně žen zastoupených v místním zastupitelstvu bylo v roce 2002 a 2006 v počtu dvou, naopak nejvíce jich bylo zastoupeno v roce 2014 v počtu sedm. Přes poměrně menší počet byla žena zastoupena v každé radě města od roku 1994.

Věkový průměr zvolených zastupitelů byl v roce 1994 čtyřicet let, přičemž se postupně až do roku 2006 se zvedal s ohledem na stárnutí zvolených zastupitelů. V roce 2010 se proměnilo zastupitelstvo města a došlo i k mírnému zastavení zvyšujícího se věkového průměru. Ten následně v dalších volbách mírně rostl a v posledních komunálních volbách (2018) měli zvolení zastupitelé města Prachatice historicky nejvyšší věkový průměr na úrovni 51,24 let. Můžeme z toho také usuzovat, že nedochází k přílišnému omlazení zastupitelského sboru, které je tradičně zastoupené generací starší 40 let.

Tabulka 12: Pohlaví a průměrný věk zvolených zastupitelů v Prachaticích 1994-2018

Volby	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Počet kandidujících žen	29	51	50	42	79	75	79
Počet kandidujících mužů	103	123	139	105	142	157	142
Počet zvolených žen	6	3	2	2	5	7	6
Počet zvolených mužů	15	18	19	19	16	14	15
Věk. Průměr zastupitelů	40	42,73	46,12	50	48,16	49,8	51,24

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

K analýze byl také vybrán index plurality, který posuzuje pluralitu politického systému. Tento index plurality je založen na podílu počtů kandidátů do zastupitelstva k počtu míst, o které se kandidáti ucházejí. Dle tabulky č.15 je vidět, že město Prachatice má velmi pluralitní stranický systém. Systém je pluralitní, pokud počet kandidátů převyší počet volených členů zastupitelstva. Index plurality musí být tedy větší než dva.

Tabulka 13: Index plurality v Prachaticích

Voleb. období	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Počet kandidátů	132	174	189	147	221	232	188
Počet míst v zastupitelstvu	21	21	21	21	21	21	21
Index plurality	6,29	8,29	9	7	10,52	11,05	8,95

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

S počtem uchazečů o mandát je také úzce spojeno množství kandidujících subjektů, jelikož stranický systém znevýhodňuje nezávislé kandidáty v obci ve velikosti Prachatic. Počet kandidujících subjektů se objevuje v rozmezí od 7 do 12 volebních subjektů. Vždy zde

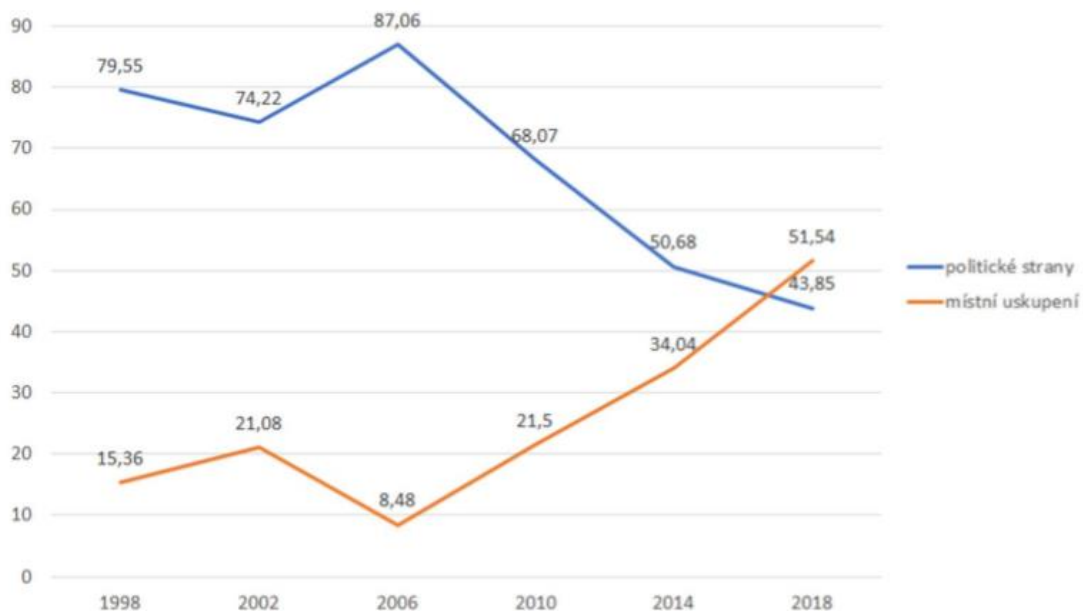
kandidují tradiční parlamentní strany (ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL), které jsou doplňovány regionálními politickými stranami (NEZ, VPM). Objevují se zde zpravidla i nově vzniklé strany na celostátní úrovni (US-DEU, VV, TOP09, ANO) a vždy je v nabídce kandidujících subjektů alespoň jeden subjekt nezávislých kandidátů (Pro Prachatice, Živé Prachatice). Od roku 1994 až do roku 2006 zde měly dominantní postavení ve volbách politické strany, kdy lokální subjekty zde získávaly dohromady 10-20 % hlasů. K oslabení politických stran došlo poprvé v roce 2010 úspěchem sdružení Pro Prachatice, které v nově vzniklé koalici obsadilo tři ze sedmi křesel v radě města. Další pokles pokračoval pro politické strany i v roce 2014 a 2018.

Tabulka 14: Počet kandidujících subjektů v komunálních volbách 1994-2018

Volby	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Počet kandidujících subjektů	12	9	10	7	11	12	9

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Graf 10: Podíl hlasů politických stran a místních uskupení

Zdroj: Drahokoupil, 2019

4.6.3. Koalice

Po každých komunálních volbách následovalo vždy povolební vyjednávání o nové koalici pro další volební období, jelikož se v žádných komunálních volbách nepovedlo některé ze stran získat nadpoloviční většinu z jednadvacetičlenného zastupitelstva, aby mohla vládnout sama bez nutné podpory některé další. Nejvíce se tomu přiblížila ODS v roce 2006, když se jí povedlo získat devět zastupitelských mandátů a měla poměrně výhodnou výchozí pozici pro vyjednávání s dalšími subjekty. Vznikaly zde převážně široké koalice alespoň o třech politických subjektech disponující minimálně 12 (převážně 13) hlasy v zastupitelstvu, které byly do voleb v roce 2014 ideologicky propojené. Tyto koalice vznikaly za účelem zabránit zástupcům levice (ČSSD a KSČM) proniknout do vedení města. Zvláště v roce 2010 byla vytvořena široká koalice o pěti politických zástupcích, kteří disponovali 13 hlasy a zabránily tak vítězné ČSSD sestavit koalici. V roce 2014 poprvé došlo ke změně a vznikla ideologicky nepropojená široká koalice se třemi zástupci s nadpoloviční většinou 13 hlasů. V roce 2018 vznikla, poněkud neobvykle na komunální úrovni, menšinová staronová koalice disponující 10 hlasy, kterou na ustavujícím zastupitelstvu podpořil zastupitel za KSČM.

Nejúspěšnější na počet získaných mandátů od roku 1994 je ODS, které se povedlo čtyřikrát zvítězit a pětkrát obsadit funkci starosty města Prachatic. Jejím pravidelným koaličním partnerem byla KDU-ČSL, která byla také až do voleb v roce 2014 členem rady města. Od roku 2014 je nejsilnějším politickým subjektem hnutí NEZAVISLÍ. Jak můžeme vidět v tabulce č. 17, tak součástí žádné rady města od roku 1994 nebyla KSČM a ČSSD se povedlo do vedení města dostat až v posledních dvou volebních obdobích. Ukazuje to, že i ve městě střední velikosti má vliv ideologie jednotlivých stran a dochází zde k dělení na levici a pravici.

Tabulka 15: Shrnutí koalic v Prachaticích 1994-2018

Volby	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Vítěz. strana	ODS	ODS	ODS	ODS	ČSSD	NEZ	NEZ
Typ koalice	Minimální vítězná	Široká	Široká	Široká	Minimální vítězná	Široká	Menšinová
Složení koalice	ODS, KDU-ČSL, SNK	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, ODA, SNK	ODS, Sdružení nezávislých, Unie-svobody, KDU-ČSL	ODS, VPM, SNK-ED a KDU-ČSL	ODS, Pro Prachatice, TOP09, KDU-ČSL,	Nezávislí, ČSSD, ANO2011	Nezávislí, ČSSD, ANO2011
Počet hlasů koalice	12	13	13	14	12	13	10
Opozice	ČSSD, KSČM, SZ, SPR-RSČ	ČSSD, KSČM, SZ	ČSSD, KSČM, Volba pro město, SNK Pro město Prachatice	ČSSD, KSČM	ČSSD, KSČM	ODS, Pro Prachatice, KDU-ČSL a KSČM	ODS, Živé Prachatice, Pro Prachatice, KDU-ČSL a KSČM

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

Přehled možných koalic v Prachaticích

V této podkapitole jsou prostřednictvím tabulek naznačeny, jaké mohly vzniknout varianty minimálních vítězných koaličních vlád po jednotlivých volebních letech. Žlutou barvou je vždy zvýrazněna dohodnutá koalice, její typ a složení.

Rok 1994

Tabulka 16: Vybraná část koalic po volbách 1994

Celkem mandátů: 21					>50 % = 11				
ODS	ČSSD	KSČM	KDU- ČSL	SNK	SZ	SPR- RSČ	Koalice KDS, ODA	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
6	1	4	4	2	2	1	1	21	
6			4	2				12	Minimální vítězná
6	1		4					11	MVK
6			4		2			12	MVK
6			4				1	11	MVK
6			4			1		11	MVK
	1		4	2	2	1	1	11	MVK
6				2	2		1	11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

Po volbách v roce 1994 vytvořily koalici tři volební subjekty-ODS, KDU-ČSL a SNK. Lze mluvit o minimální vítězné koalici, která je ideově propojená, protože vylučuje z koalice levicové subjekty (ČSSD a KSČM). Variant k vytvoření minimálně vítězné koalice bylo více než 10. Mohlo dojít i k „vyšachování“ vítěze voleb, jak lze vidět v tabulce č. 18.

Nejsilnější koaliční strana ODS měla v radě 4 místa, dvě místa KDU-ČSL a jedno místo SNK.

Tabulka 17: Rada města 1994-1998

Voleb. Období	1994-1998
Starosta	Bojanovský
Místostarosta	Harant
Člen rady	Beránek
Členy rady	Fencel
Člen rady	Šimák
Člen rady	Rosa V.
Člen rady	Vařílková

Zdroj: vlastní šetření a úprava

ODS	KDU-ČSL	SNK
-----	---------	-----

Rok 1998

Tabulka 18: Vybraná část možných koalic po volbách 1998

Celkem mandátů: 21					>50 % = 11				
ODS	ČSSD	KSČM	KDU-ČSL	SNK	SZ	Unie svobody	ODA	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
4	4	3	3	3	1	2	1	21	
4			3	3		2	1	13	Široká
4			3		1	2	1	11	MVK
4	4		3					11	MVK
	4		3	3	1			11	MVK
	4	3		3	1			11	MVK
4				3	1	2	1	11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

V roce 1998 vznikla ideově propojená minimálně vítězná koalice složená ze čtyř volebních subjektů-ODS, KDU-ČSL, SNK a ODA. Lze mluvit o minimální vítězné koalici, která je ideově propojená, protože vylučuje z koalice levicové subjekty (ČSSD a KSČM). I zde by

bylo variant k vytvoření minimálně vítězné koalice mnohem více. Také mohlo dojít i k „vyšachování“ vítěze voleb, jak lze vidět v tabulce č. 20. Po dvou místech v zastupitelstvu měla ODS, KDU-ČSL, po jednom místě měly volební strany SNK a ODA.

Tabulka 19: Rada města 1998-2002

Voleb. Období	1998-2002
Starosta	Bauer
Místostarosta	Zeman
Členka rady	Weissová
Člen rady	Bojanovský
Člen rady	Černý
Člen rady	Rosa
Členka rady	Šternová

Zdroj: vlastní šetření a úprava

ODS	KDU-ČSL	ODA	SNK	US
-----	---------	-----	-----	----

Rok 2002

Tabulka 20: Vybraná část možných koalic po volbách 2002

Celkem mandátů: 21						>50 % = 11			
ODS	ČSSD	KSČM	KDU-ČSL	SNK Pro město	VpM	Unie svobody	Sdružení nezávislých	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
7	3	3	2	1	1	2	2	21	
7			2			2	2	13	Široká
7			2			2		11	MVK
7				1	1		2	11	MVK
	3		2	1	1	2	2	11	MVK
	3		2	1	1	2	2	11	MVK
7	3			1				11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

V roce 2002 vznikla ideově propojená široká koalice složená ze čtyř volebních subjektů- ODS, KDU-ČSL, US-DEU a Sdružení nezávislých, která vylučuje z koalice levicové subjekty (ČSSD a KSČM). I zde existovalo více variant k vytvoření minimálně vítězné. Také mohlo dojít i k „vyšachování“ vítěze voleb prostřednictvím koalice bez ODS a KSČM, jak lze vidět v tabulce č.22. Po třech místech v zastupitelstvu měla ODS, včetně postu starosty a uvolněné místostarostky, US-DEU měla dva zástupce v radě a po jednom Sdružení nezávislých i KDU-ČSL

Tabulka 21: Rada města 2002-2006

Voleb. Období	2002-2006
Starosta	Bauer
Místostarosta	Rabenhauptová
Místostarosta	Beran
Členy rady	Bojanovský
Člen rady	Zeman
Člen rady	Rosa
Člen rady	Zikmund

Zdroj: vlastní šetření a úprava

ODS	KDU-ČSL	US-DEU	SNK
-----	---------	--------	-----

Rok 2006

Tabulka 22: Vybraná část možných koalic po volbách 2006

Celkem mandátů: 21				>50 % = 11			
ODS	ČSSD	KSČM	KDU-ČSL	SNK-ED	VpM	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
9	4	3	2	1	2	21	
9			2	1	2	14	Široká
9			2			11	MVK
9					2	11	MVK
	4	3	2		2	11	MVK
9	4					13	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

Po volbách v roce 2006, po velkém volebním úspěchu ODS, vznikla ideově propojená široká koalice složená ze čtyř volebních subjektů-ODS, KDU-ČSL, SNK-ED a VPM, která vyloučila z koalice pouze levicové subjekty (ČSSD a KSČM). I zde existovalo více variant k vytvoření minimálně vítězné koalice. Pouze jedna možná koalice by vedla k „vyšachování“ vítěze voleb. Čtyři místa v zastupitelstvu měla ODS, včetně postu starosty a dvou uvolněných místostarostů. Po jednom zástupci v radě města měly volební strany KDU-ČSL, SNK-ED a VPM.

Tabulka 23: Rada města 2006-2010

Voleb. Období	2006-2010
Starosta	Bauer
Místostarosta	Rabenhauptová
Místostarosta	Malý
Členy rady	Bojanovský
Člen rady	Kuneš
Člen rady	Rosa
Člen rady	Bolek

Zdroj: vlastní šetření a úprava

ODS	KDU-ČSL	SNK-ED	VpM
-----	---------	--------	-----

Rok 2010

Tabulka 24: Vybraná část možných koalic po volbách 2010

Celkem mandátů: 21					>50 % = 11			
ODS	ČSSD	KSČM	KDU- ČSL	SNK Pro Prachatice	VpM	TOP09	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
4	6	2	2	4	1	2	21	
4			2	4		2	12	Minimální vítězná
	6			4	1		11	MVK
	6		2	4			12	MVK
4				4	1	2	11	MVK
	6		2		1	2	11	MVK
	6	2		4			12	MVK
4	6				1		11	MVK
4				4	1	2	11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

Ve volbách v roce 2010 poprvé vyhrála ČSSD se ziskem 6 mandátů, ale nakonec se jí nepovedlo sestavit většinovou koalici. Byla „vyšachována“ širokou koalicí ODS, SNK Pro Prachatice, KDU-ČSL a TOP09. Rozhodujícím aktérem se po těchto volbách stalo poprvé kandidující SNK Pro Prachatice, které se nakonec přiklonilo k variantě s ODS.

Jednalo se o ideologickou koalici, která vyloučila z koalice pouze levicové subjekty (ČSSD a KSČM) a mimo radu zůstala ještě VPM, ale ta patřila k vládnoucí koalici. Tři místa v zastupitelstvu mělo SNK Pro Prachatice, včetně postu místostarosty, dva zástupce měla v radě ODS, včetně postu starosty v osobě Martina Malého a po jednom zástupci měly v radě volební strany KDU-ČSL a TOP09.

Tabulka 25: Rada města 2010-2014

Voleb. Období	2010-2014
Starosta	Malý
Místostarosta	Zeman
Místostarosta (člen rady)	Mrázová
Členy rady	Štemberková
Člen rady	Tajanovská
Člen rady	Štěpán
Člen rady	Zikmund

Zdroj: vlastní šetření a úprava

ODS	Pro Prachatice	TOP09	KDU-ČSL
-----	----------------	-------	---------

Rok 2014

Tabulka 26: Vybraná část možných koalic po volbách 2014

Celkem mandátů: 21				>50 % = 11				
ODS	ČSSD	KSČM	KDU-ČSL	SNK Pro Prachatice	ANO2011	NEZÁVISLÍ	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
3	4	2	1	2	2	7	21	
	4				2	7	13	Široká
	4					7	11	MVK
3			1			7	11	MVK
				2	2	7	11	MVK
3	4			2	2		11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

**MVK=Minimální vítězná koalice

Volby v roce 2014 vyhrálo hnutí NEZ se ziskem 7 mandátů, které sestavil po odchodu z ODS dosavadní starosta Martin Malý. Sestavil kandidátku z nezávislých osobností veřejného života. Po volbách mnozí očekávali, že vznikne koalice s ODS na podobném půdorysu jako ve volebním období 2010-2014. Nakonec vznikla, pro mnohé nečekaná, koalice poprvé se zástupci ČSSD a ANO. Ve volbách neúspěšná a v minulém volebním

období koaliční TOP 09 k tomu vydalo krátké prohlášení MO TOP 09: „*MO TOP 09 v Prachaticích je velmi překvapena vznikem koalice Nezávislí, ČSSD a ANO v Prachaticích. Myslíme si, že většinu svých voličů Martin Malý zklamal. Martin Malý se v minulých letech pasoval do role vůdce pravice v našem městě a nyní přivede na radnici sociální demokracii v čele s bývalým komunistou s pochybnou minulostí. Jeho odchod z ODS se tedy jeví jako vypočítavý kalkul, který měl přispět jen k jeho udržení se ve funkci starosty města. Věříme, že pravicově smýšlející občané v příštích volbách bývalé komunisty z radnice opět vyženou.*“ (MO TOP, 2014)

I to ilustruje atmosféru ve městě po vzniku této koalice, která byla zvolena naprosto legitimní většinou 13 hlasů. Tady se jednalo o neideologickou koalici. Vítězné hnutí NEZ obsadilo v radě města čtyři místa, včetně postu starosty. Dva mandáty obsadila ČSSD s postem místostarosty a po jednom zástupci mělo v radě hnutí ANO.

Tabulka 27: Rada města 2014-2018

Voleb. Období	2014-2018
Starosta	Malý
Místostarosta	Klimeš
Člen rady	Krejsová
Členy rady	Lang
Člen rady	Kuneš
Člen rady	Mrázová
Člen rady	Paulová

Zdroj: vlastní šetření a úprava

NEZ	ČSSD	ANO
-----	------	-----

Rok 2018

Tabulka 28: Vybraná část možných koalic po volbách 2018

Celkem mandátů: 21					>50 % = 11				
ODS	ČSSD	KSČM	KDU-ČSL	SNK Pro Prachalice	ANO2011	NEZÁVISLÍ	Živé Prachalice	Počet koaličních zastupitelů	Typ koalice
4	1	1	1	2	1	8	3	21	
	1				1	8		10	Menšinová
	1	1			1	8		11	MVK
4			1	2	1		3	11	MVK
4						8		12	MVK
						8	3	11	MVK

Zdroj: vlastní šetření a úprava

*MVK=Minimální vítězná koalice

Ve volbách v roce 2014 bylo také nejúspěšnější hnutí NEZ se ziskem 8 mandátů, což znamenalo posílení oproti předchozím volbám. Jeho koaliční partneři ovšem oslabili a spojení těchto stran neznamenovalo již nadpoloviční většinu hlasů. Tím se i přes poměrně nízký volební výsledek stalo hnutí ANO „jazýčkem“ na váhách, jelikož mělo možnost přiklonit se k dosavadní opozici a „vyšachovat“ vítěze voleb do opozice. Nakonec se přiklonil k bývalé koalici s NEZ a ČSSD, vytvořili tak menšinovou neideologickou koalici s podporou zastupitele za KSČM. Tato podpora zástupcem KSČM byla opozicí kritizována na ustanovujícím jednání zastupitelstva. K této kritice se po volbách vyjádřil pro Český rozhlas i starosta Martiny Malý: *“V tomto případě to není názor KSČM, ale je to názor jednotlivce, to znamená zastupitele pana Zdeňka Kollara, nikoli názor komunistické strany,“* (Martin Malý, 2018) Podobně pro Český rozhlas vyjádřil souhlas i Zdeněk Kollar z KSČM. *„Já koalici teď podporuji jako zastupitel, ne jako člen KSČM, ale jako člen městského zastupitelstva.“* (Zdeněk Kollar, 2018) Novinkou nového vedení města se stalo i vytvoření dvou postů uvolněných místostarostů, které existovaly v Prachaticích do voleb v roce 2010. I to se stalo terčem kritiky opozičních zastupitelů.

Do rady města bylo na zastupitelstvu 11 hlasy zvoleno 5 zástupců hnutí NEZ, včetně postu starosty pro Martina Malého a po jednom mandátu a post místostarosty obsadila ČSSD a ANO.

Tabulka 29: Rada města 2014-2018 a 2018-2022 (srovnání)

Voleb. období	2014-2018	2018-2022
Starosta	Malý	Malý
Místostarosta	Klimesš	Klimesš
Místostarosta (člen rady)	Krejsová	Lorenc
Členy rady	Lang	Lang
Člen rady	Kuneš	Machart
Člen rady	Mrázová	Kolín
Člen rady	Paulová	Králová

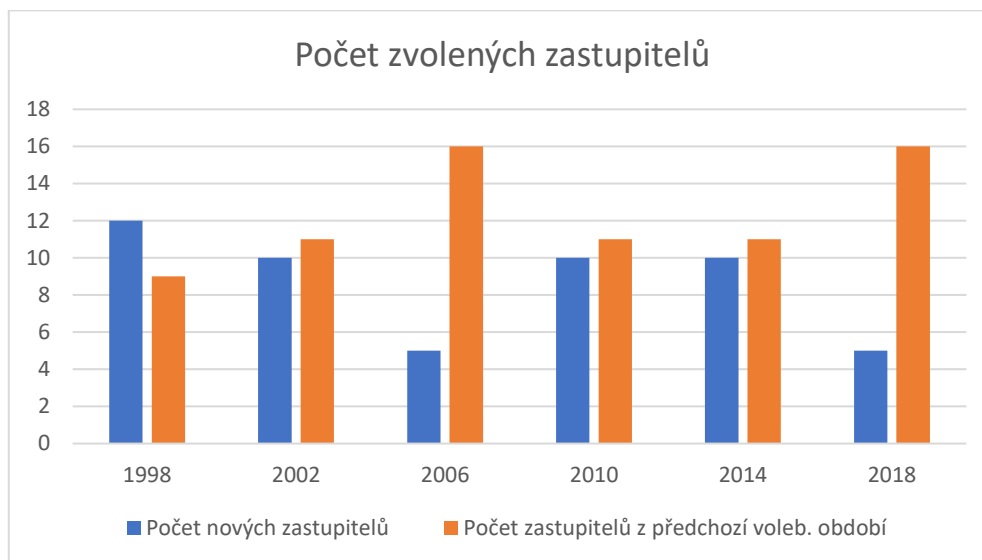
Zdroj: vlastní šetření a úprava

NEZ	ČSSD	ANO
-----	------	-----

4.6.4. Stabilita obecního zastupitelstva a politické příslušnosti

Při analyzování obecních zastupitelstev se často zkoumá stabilita personálního složení zastupitelstva a problematika politické příslušnosti jednotlivých kandidátů. V tomto případě zkoumáme vždy dvojici po sobě jdoucích voleb. Zjišťujeme, kolik původních zastupitelů zůstalo členy obecního zastupitelstva a kolik jich naopak zůstalo. Na grafu je vidět, že nejvíce nových zastupitelů přibýlo po volbách v roce 1998 a naopak nejméně nových zastupitelů bylo po volbách v roce 2018. Nejstabilnějším členem zastupitelstva je Zdeněk Kollar z KSČM, který je bez přestávky členem zastupitelstva od roku 1990 do volebního období 2018-2022. Druhým nejstabilnějším je bývalý starosta a poslanec PČR Jan Bauer, který je členem zastupitelstva nepřetržitě od roku 1998. Z toho byl tři volební období (1998-2010) starostou města.

Graf 11: Stabilita zastupitelstva

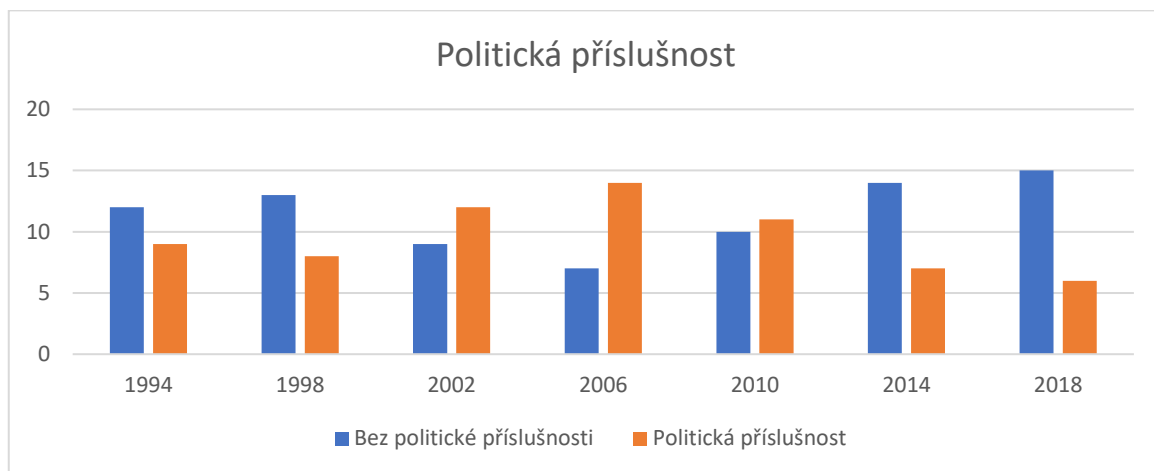

Zdroj: vlastní šetření a úprava

V případě komunálních voleb se můžeme setkat se třemi definicemi příslušnosti kandidátů k volebním stranám. Jedná se o tři příslušnosti k volebnímu subjektu: volební strana, navrhuje strana a politická příslušnost. V případě volební strany se jedná o takovou stranu, na které je kandidát zapsán na kandidátní listině. Navrhující strana je taková, která nechala jednotlivého kandidáta zapsat na příslušnou kandidátní listinu. S rozdílnou volební stranou a navrhuje se můžeme setkat například u předvolební koalice, kde jsou nominováni zástupci více subjektů. Autor vybral pro analýzu politickou příslušnost. Ta je znakem, že kandidát je přímo členem ve strukturách politické strany nebo politického hnutí. V nejmenších, středně malých i středně velkých obcích převládá na kandidátních listinách počet nestraníků i na kandidátkách politických stran.

Nejvíce členů politické strany bylo v roce 2006 v počtu 14 zastupitelů, především vlivem velkého úspěchu ODS a její široké členské základny. Od roku 2010 klesal počet členů s politickou příslušností, což bylo ovlivněno vlivem rostoucí podpory lokálních politických seskupení (Pro Prachatice, Živé Prachatice a NEZ). To vedlo k situaci, kdy po volbách v roce 2018 je v zastupitelstvu města pouze 6 členů politické strany (dva zástupci ODS, po jednom zástupci ČSSD, KDU-ČSL, KSČM a zajímavostí je jedna členka Pirátské strany za místní sdružení Živé Prachatice).

Graf 12: Politická příslušnost zvolených zastupitelů 1994-2018

Zdroj: vlastní šetření a úprava

Tabulka 30: Stabilita rady města v Prachaticích 1994-2014

Voleb. období	1994-1998	1998-2002	2002-2006	2006-2010	2010-2014
Starosta	Bojanovský	Bauer	Bauer	Bauer	Malý
Místostarosta	Harant	Zeman	Rabenhauptová	Rabenhauptová	Zeman
Místostarosta (člen rady)	Beránek	Weissová	Beran	Malý	Mrázová
Členy rady	Fencel	Bojanovský	Bojanovský	Bojanovský	Štemberková
Člen rady	Šimák	Černý	Zeman	Kuneš	Tajanovská
Člen rady	Rosa	Rosa	Rosa	Rosa	Štěpán
Člen rady	Vařílková	Šternová	Zikmund	Bolek	Zikmund

Zdroj: vlastní šetření a úprava

Tabulka 31: Stabilita rady města 2014-2022

Voleb. období	2014-2018	2018-2022
Starosta	Malý	Malý
Místostarosta	Klimeš	Klimeš
Místostarosta (člen rady)	Krejsová	Lorenc
Členy rady	Lang	Lang
Člen rady	Kuneš	Machart
Člen rady	Mrázová	Kolín
Člen rady	Paulová	Králová

Zdroj: vlastní šetření a úprava

4.7. Politické subjekty úspěšné ve volbách 2014 a 2018

4.7.1. Nezávislí

Jedná se o poměrně malé české politické hnutí sdružující hlavně nestraníky, které vzniklo již v roce 1994 jako Sdružení pražských nezávislých. Na kandidátkách strany kandidovali kromě nestraníků i členové menších politických stran či hnutí. Jedná se spíše o středopravicovou stranu, která je spíše úspěšnější na lokální, případně krajské úrovni. Hlavní zásadou politiky politického hnutí NEZ je dle stanov prosazování reálné politiky na základě demokratických principů, občanské rovnoprávnosti a vzájemné tolerance cestou parlamentní a přímé demokracie. Smyslem činnosti hnutí je umožnit politicky organizovaným i politicky neorganizovaným občanům aktivní účast na správě obcí, krajů a státu. (Politické hnutí NEZ: Stanovy, 2019)

Pod hlavičkou hnutí NEZÁVISLÍ se rozhodl po odchodu z ODS sestavit kandidátku Martin Malý pro komunální volby v roce 2014 a 2018. Snahou dle jeho slov bylo, aby se na kandidátce objevili slušní lidé – kandidáti, kteří mohou svými postoji a názory městu něco přinést. Kandidáti, z nejširšího spektra života v našem městě (např. vedoucí představitelé významných institucí působících v našem městě, manažeři, odborníci ve svých profesích, technici, drobní živnostníci, lékaři, zdravotníci, pedagogové, zemědělci nebo zástupci

seniorů). Kandidátní listinu sestavil s lidmi, se kterými si rozuměl v zastupitelstvu i mimo něj. Hlavním důvodem kandidatury pod hlavičkou hnutí NEZ bylo, že nechtěli vytvářet nový subjekt s krkolomným názvem a chtěli zároveň dát jasně najevo svou nezávislost. Většina kandidátů se schází velice často, jelikož 8 z nich je zvoleno členy zastupitelstva a další pracují v různých komisích a výborech města.

Sázka na osobnosti a nestraníky se Martinu Malému vyplatila a v roce 2014 volby vyhrálo hnutí NEZ se ziskem 7 mandátů a podařilo se mu sestavit většinovou koalici s ČSSD a ANO2011. V dalších volbách s téměř totožnou kandidátní listinou uspěl znova, dokonce s vyšším volebním výsledkem 8 mandátů, ale jeho koaliční partneři oslabili. Po delších jednání nakonec byla podepsána spolupráce o staronové koalici, kterou podpořil na ustavujícím zastupitelstvu svým hlasem zastupitel zvolený za KSČM. V tabulce č. je vidět rostoucí podpora tohoto hnutí.

Ve volební kampani sázejí na nestraníky z řad osobností veřejného života (lékaři, učitelé, ředitelé institucí, podnikatelé atd.), využívají výleповé plochy ve městě pro představení svých kandidátů a do schránek domácností rozesílají představení svého volebního programu a zároveň prezentují dosavadní výsledky své práce. Prezentují výsledky své práce i v médiích. Před komunálními volbami v roce 2018 představili ve svém tištěném materiálu (časopis) výsledky v předchozím volebním období, ve kterém zhodnotili dosavadní výsledky a vize do budoucna. Jádrem volebního programu pro další volební období byly následující body: Rekonstrukce a úprava Malého náměstí, rekonstrukce letního kina, regenerace Štěpánčina parku, rekonstrukce plaveckého bazénu a jeho modernizace, vybudování nové střelnice, přesunutí městské knihovny do Národního domu a posílení zdrojů pitné vody. Závěrem programu starosta poděkoval jménem uskupení NEZ občanům města, zaměstnancům MěÚ i ostatních institucí za spolupráci v předchozím volebním období.

Tabulka 32: Volební výsledky hnutí NEZÁVISLÍ v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – NEZÁVISLÍ	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2014	24,42	7
Komunální volby 2018	31,32	8

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.2. Občanská demokratická strana

Jedná se o významnou českou liberálně konzervativní pravicovou stranu, která vznikla v roce 1991 po rozpadu Občanského fóra. V komunální politice v Prachaticích je to historicky nejúspěšnější strana, která byla ve vedení města nepřerušeně od roku 1994 do roku 2014, přesně tedy dvacet let a vždy měla v tomto období post starosty města. Největší úspěch zaznamenala ve volbách v roce 2006, kdy získala 9 zastupitelských křesel z 21 možných. Největší volební neúspěch byl v roce 2014 po odchodu tehdejšího lídra ODS Martina Malého, který kandidoval za jiný subjekt. V roce 2018 byla její kandidátka doplněna o nové nezávislé osobnosti a opět zaznamenala poměrně slušný volební výsledek (2. místo). Po volbách v roce 2014 se pokusila sestavit širokou koalici, ale nakonec se jí to nepovedlo. ODS tak zůstává druhé volební období v opozici.

Ve volební kampani v roce 2018 ODS vsadila asi na nejviditelnější billboardovou volební kampaň ze všech subjektů. Využila také kontaktní kampaň v ulicích města a také uspořádali několik akcí pro veřejnost (např. večerní promítání filmu). Byla aktivní v komunikaci na sociálních sítích (Facebook) a rovněž rozeslala tištěné materiály s volebním programem a seznamem kandidátů do zastupitelstva. Hlavním heslem ODS bylo, že Prachatice potřebují rozhýbat.

Ve volebním programu ODS představila 5 hlavních bodů:

- Rozhýbeme Prachatice (např. propagace města, lanovka na Libín, cyklo okruhy, nová koncepce Slavností solné Zlaté stezky atd.),
- Aktivní místo pro rodiny (prodej bytů stávajícím nájemcům, urychlení přípravy pozemků, rozvoj základních a mateřských škol, podpora sportu a mládeže, více parkovacích míst, zvýšení podílu zeleně atd.),
- Dobrý život pro seniory (dobře koordinovaná sociální a zdravotní péče, zlepšení informovanosti seniorů, spolupráce s Radou seniorů atd.),
- Pestrá kultura s tradicí (vrácení do města festival JazzFest, zařídíme mobilní letní kino, atraktivní vánoční trhy a oživení kulturního života ve městě atd.) a
- Otevřená radnice (zpřístupnění materiálu z Rady města a Zastupitelstva veřejnosti, setkávání s místními podnikateli, stavení jasných kompetencí ve vedení města, vyrovnané hospodaření města, nezvyšování místních daní a poplatků a umožnění

řešení a oznámení problémů online aplikací). (Prachatice ODS: Volební program 2018-2022, 2018)

Tabulka 33: Volební výsledky strany ODS v Prachaticích 2010-2018

Úspěšnost	Politický subjekt – ODS	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2010	17,79	4
Komunální volby 2014	13,12	3
Komunální volby 2018	18,70	4

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.3. Česká strana sociálně demokratická

ČSSD je nejstarší česká parlamentní politická strana, která se řadí k levicové sociálnědemokratické politice. ČSSD je od roku 1994 zastoupena v zastupitelstvu města Prachatic. Největší volební úspěch zaznamenala v roce 2010, tehdy dokonce volby vyhrála, ale nepovedlo se jí sestavit koalici a stejně jako v minulých letech skončila především z ideologických důvodů v opozici. V roce 2014 skončila na druhém místě a sestavila koalici s hnutím NEZ a ANO. V radě města obsadila dvě křesla, post místostarosty a člena rady. V roce 2018 zaznamenala ČSSD velkou volební ztrátu, kterou mohla ovlivnit řada faktorů (např. vliv celostátní politiky, odchod voličů k hnutí NEZ, nevýraznost v rámci koalice atd.) a skončila s výsledkem pod 7 % a ziskem pouze jednoho mandátu. Ve srovnání s rokem 2014 se jednalo o největší ztrátu v rámci zastupitelstva, přesto po volbách zůstala ČSSD ve vedení města s postem místostarosty i pro další volební období 2018-2022.

V komunálních volbách tradičně využívá výleповé plochy ve městě k představení svého volebního programu a jednotlivých kandidátů. Organizuje taktéž před volbami osobní kampaň u volebního stánku na frekventovaném místě ve městě, aby představila osobně svůj program i jednotlivé kandidáty. V každých volbách následně rozesílá ČSSD do schránek domácností v Prachaticích předvolební leták s prioritami pro další volební období a představuje jednotlivé kandidáty. V roce 2018 představila na oboustranné listině 7 klíčových priorit, které jsou následně rozepsané a zároveň prostřednictvím fotografie představila všech

21 kandidátů. Hlavním heslem ČSSD bylo: „*Chceme chytré město s kvalitním a udržitelným životem pro všechny občany*“.

Priority v komunálních volbách v roce 2018 byly:

- radnice-Smart city-chytré město (např. v rámci Smart city zefektivnění práce městského úřadu a služeb pro občana např. mobilní rozhlas, chytré formuláře, podpora činnosti městské policie, participativní rozpočet, vysokorychlostní internet, podpora činnosti spolků atd.),
- kvalitní a dostupné bydlení pro občany (např. nebudou podporovat prodej městských bytů, aby se nezvyšovalo jejich nájemné, připravit startovací byty, podpora výstavby rodinných domů atd.),
- oblast sociálních služeb a zdravotnictví (podpora pečovatelské služby, organizování mezigeneračních setkání, usilování o personální zajištění lékařů v problematických oborech, podpora ambulantních služeb a zachování stávajícího rozsahu nemocničních lůžek atd.),
- příroda a kvalitní životní prostředí (podpora výsadby zeleně, udržení kvalitního ovzduší, podpora třídění odpadů v domácnostech, regenerace Štěpánčina parku, přemístění střelnice atd.),
- doprava (např. podílení se na vybudování obchvatu města, údržba a rekonstrukce komunikací, rekonstrukce Malého náměstí po etapách),
- školství,
- volnočasové aktivity,
- rozvoj turismu (přemístění Centra ekologické výchovy „Dřípatka“ do nevyužitého prostoru, podpora volnočasových aktivit, podpora dokončení rekonstrukce plaveckého bazénu dle jednotlivých etap, posouzení koupě a vhodnosti provozování horské chaty Libín, budování cyklotras atd.),
- kultura a sport (podpora městských kulturních akcí, rekonstrukce letního kina, podpora rekonstrukce budovy Národního domu pro potřeby městské knihovny, zlepšení komunikace se sportovními spolky atd.). (OVV ČSSD: Volební program 2018-2022, 2018)

Tabulka 34: Volební výsledky strany ČSSD v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – ČSSD	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2010	24,77	6
Komunální volby 2014	15,98	4
Komunální volby 2018	6,45	1

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.4. Komunistická strana Čech a Moravy

KSČM navazuje na předlistopadovou Komunistickou stranu Československa, která vznikla již v roce 1921. Po roce 1948 nastolila v Československu totalitní politický systém vlády jedné strany, který zde existoval do roku 1989. Po roce 1989 strana neměla příliš vysoký koaliční potenciál vzhledem ke své minulosti a nikdy se přímo neúčastnila na žádné listopadové vládě na celostátní úrovni. KSČM je tradiční stranou v zastupitelstvu města Prachatice, kde má od roku 1990 své stabilní zastoupení. Každé volby od roku 1994 zažívá pokles volebních preferencí a nikdy nebyla součástí rady města Prachatice, přestože často hlasuje pro návrhy vedení města a je poměrně konstruktivní opozicí. V minulosti se členové KSČM sházeli pravidelně, v poslední 5-6 letech je to velmi nepravidelné.

Po volbách v roce 2018 sehrál zastupitel za KSČM výraznou úlohu při hlasování o novém vedení města, jelikož svým hlasem podpořil vznik menšinové koalice NEZ, ČSSD a ANO, která by bez jeho podpory měla pouze 10 hlasů z 21 možných. Při dotazování respondenta Zdeňka Kollara padla otázka, jak k tomu došlo a jak probíhala koaliční jednání v roce 2018: „Po oznámení výsledků voleb mi večer jako první volal Ing. Bauer (ODS) a blahopřál ke zvolení. To byl první a poslední kontakt se současnou „opozicí“. Následně jsem byl přizván k jednání s vítěznou stranou NEZÁVISLÍ. Moje přání bylo, aby se dohodl Ing. Malý a Ing. Bauer. Bohužel se tak nestalo a je vytvořena koalice současná a já funguji jako „tichá“ podpora. Teoreticky mám volné ruce, ale když vidím návrhy opozice, tak si říkám, že to snad nemohou myslet vážně.“ (Rozhovor: Zdeněk Kollar, 2020)

Také je třeba poznamenat, že poprvé v historii má KSČM v zastupitelstvu města Prachatice pouze jednoho zástupce. Tím je zároveň nejdéle „sloužící“ zastupitel Zdeněk Kollar, který svůj mandát obhájil ve všech dosavadních komunálních volbách. Na otázku, z jakého

důvodu se rozhodl kandidovat v prvních a následně i dalších komunálních volbách právě za KSČM odpověděl: „*Když jsem viděl jak někteří, i významní členové strany odcházejí a tváří se, že snad ani nikdy ve straně nebyli a přecházeli třeba do KDU-ČSL, OF, ČSSD a podobně, osobně tyto přetvářky a osobní prospěch nemám rád. Domnívám se, že současná strana nepředstavuje žádné nebezpečí, pouze v očích bývalých členů a rodinných příslušníků. V minulosti se na mě obraceli lidé jak z vedení města o radu, popřípadě názor na danou problematiku. Osobně příslušnost k politické straně neberu jako rozhodující, myslím si, že je přednější zdravý rozum.* „(Rozhovor: Zdeněk Kollar, 2020) Při otázce, jak by zhodnotil dosavadní výsledky v komunálních volbách, odpověděl zastupitel Zdeněk Kollar následovně: „*Očekávané, předpokládal jsem výsledky, už jen díky předvolební mediální „masáži“.* (Rozhovor: Zdeněk Kollar, 2020)

Ve volební kampani sází KSČM na podporu svých členů a příznivců. Pro představení svého volebního programu i kandidátů využívá výlepové plochy ve městě a následně rozesílá předvolební leták do schránek domácností.

Tabulka 35: Volební výsledky KSČM v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – KSČM	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2010	9,78	2
Komunální volby 2014	7,37	2
Komunální volby 2018	5,59	1

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.5. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KDU-ČSL je česká křesťansko-demokratická politická strana, která vznikla již v lednu roku 1919. V prachatickém zastupitelstvu je KDU-ČSL zastoupena od prvních komunálních voleb roku 1989. Byla od roku 1994 do voleb v roce 2014 součástí každé koalice, kde měla své zastoupení v radě města. V posledních třech volebních obdobích má klesající preference, ale stále si drží své postavení v zastupitelstvu města. V minulém a současném zastupitelstvu se nachází v opozici. Stejně jako ostatní strany využívá pro svou předvolební prezentaci

výleповé plochy ve městě, kde prezentuje svůj volební program a jednotlivé kandidáty do zastupitelstva města. Následně také rozesílá předvolební leták do domácností ve městě.

Tabulka 36: Volební výsledky strany KDU-ČSL v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – KDU-ČSL	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2010	7,78	2
Komunální volby 2014	5,80	1
Komunální volby 2018	5,60	1

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.6. Hnutí ANO2011

ANO 2011 je české politické hnutí, které v roce 2012 založil podnikatel Andrej Babiš. Poměrně krátce po svém vzniku hnutí výrazně uspělo ve volbách do PSP ČR, ve kterých získalo 18,65 % hlasů a 47 mandátů, umístilo se tak na druhém místě za ČSSD. Tyto dvě strany vytvořily vládní koalici společně s KDU-ČSL. V dalších volbách do PSP ČR v roce 2018 hnutí ANO2011 výrazně vyhrálo se ziskem 29,64 % hlasů a ziskem 78 mandátů z 200 možných. V současné době funguje vláda hnutí ANO2011 a ČSSD, kterou podporuje (toleruje) KSČM. Hnutí ANO je úspěšné i na regionální úrovni, převážně v krajských volbách a větších (statutárních) obcích.

Do komunálních voleb v Prachaticích vstoupilo hnutí ANO poprvé v roce 2014, převážně s nestraníky a novými tvářemi bez zkušeností z komunální politiky. Ve volbách v roce 2014 získalo ANO v Prachaticích 8,42 % hlasů a dva mandáty. Dohodlo se nakonec na vytvoření široké koalice s NEZ a ČSSD, kde hnutí ANO obsadilo jedno křeslo v radě města. Dohromady disponovala koalice 13 hlasy v zastupitelstvu. V dalších komunálních volbách už v čele kandidátky nestála dosavadní radní, která ještě v průběhu volebního období opustila hnutí ANO2011 (koalice pokračovala) a v dalších volbách již vůbec nekandidovala. Kandidátka se výrazně proměnila a do čela se postavil dosavadní zastupitel za ANO, který se nakonec se ziskem 7,24 % jako jediný za toto seskupení dostal do zastupitelstva města Prachatic. Kandidáti za hnutí ANO se schází nepravidelně.

Na otázku, z jakého důvodu se rozhodl kandidovat právě za hnutí ANO odpověděl v rozhovoru zastupitel Miroslav Lorenc: „*Za hnutí ANO jsem kandidoval již v druhých komunálních volbách, ale nejsem členem žádné politické strany či hnutí. Hnutí ANO mi je sympatické, protože se jedná o jediné politické seskupení, které potírá korupci a klientelismus.*“ (Rozhovor: Miroslav Lorenc, 2020)

I přes poměrně nízký volební výsledek se stal „jazýčkem“ na váhách, jelikož měl možnost přiklonit se k dosavadní opozici a „vyšachovat“ vítěze voleb do opozice. Nakonec se přiklonil k bývalé koalici s NEZ a ČSSD a došlo tak k vytvoření menšinové koalice s podporou zastupitele za KSČM.

Ve volební kampani hnutí ANO v roce 2018 uspořádalo tři akce pro setkání s veřejností. Následně nechalo vylepit na dostupných výlepových plochách ve městě své plakáty na kterých se vyskytoval jeden nebo dva kandidáti doplněni o volební hesla (např. Chceme lepší Prachatice). Nechalo roznést letáky s volebním programem do schránek domácností, na kterém se objevily jak klíčové body volebního programu, tak konkrétní kandidáti. Hlavními body volebního programu bylo:

- Otevřená radnice (např. Den otevřených dveří se starostou města), Efektivní hospodaření (např. efektivní čerpání evropských dotací),
- Veřejný prostor (revitalizace Štěpánčina parku, zřízení pozice městské architektky), Školství (modernizace a oprava ZŠ a MŠ),
- Bezpečnost (např. zasadíme se o vytlačení heren a non-stopů ze města), Rodinná a bytová politika (např. připravovat podmínky pro budování nových parcel, startovací byty) Parkování (např. usilovat o zvyšování počtu parkovacích míst) a
- Volný čas (dokončení všech tří etap rekonstrukce plaveckého bazénu, budování workoutových hřišť) (ANO2011, 2018)

Tabulka 37: Volební výsledky hnutí ANO2011 v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – ANO2011	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2014	8,42	2
Komunální volby 2018	7,24	1

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.7.7. Pro Prachatice

Jedná se o sdružení nezávislých kandidátů, které se zformulovalo v roce 2009 před komunálními volbami, které se konaly v roce 2010. Jejich lídrem je od počátku Robert Zeman. Hned v prvních volbách vsadilo sdružení na nezávislé osobnosti veřejného života ve městě i na bývalé úspěšné komunální politiky. Sdružení se tak stalo od počátku „černým koněm“ komunálních voleb. V těchto také poměrně uspělo se ziskem téměř 15 % a 4 mandáty. Sehrálo tak významnou roli při vyjednávání o nové koalici, kterou nakonec sestavily s druhou ODS, KDU-ČSL, TOP09 a Volbou pro město. Získalo post místostarosty a další dvě křesla v radě města.

Do voleb v roce 2014 šli s obměněnou kandidátní listinou, určitá skupina tehdejší kandidátní listiny kandidovala za nové sdružení nezávislých kandidátů (M.O.S.T Prachatice), které jen velmi těsně nepřekročilo 5% hranici pro vstup do zastupitelstva, ale pravděpodobně sebralo hlasy právě zmíněnému sdružení Pro Prachatice, jelikož to oslabilo o více než 5 % a ztratilo 2 mandáty. Po těchto druhých volbách skončilo sdružení v opozici. Kandidáti za sdružení Pro Prachatice se schází cca jednou za dva měsíce, ale ne všichni jsou aktivní.

V následujících volbách roce 2018 zaznamenalo sdružení Pro Prachatice určitý pokles, což mohlo ovlivnit zase nově vzniklé sdružení Živé Prachatice. V rozhovoru Robert Zeman zhodnotil volební výsledky (2010-2018): *„Volební výsledky měly sestupný charakter. I proto, že jsme aktivně řešili témata, která byla složitá a lehce se kritizovala – veřejné zakázky, koncesní řízení na vodu, zefektivnění TH atd. Zaplatili jsme za práci, kterou prodali jiní“.* (Rozhovor: Robert Zeman, 2020) I po volbách v roce 2014 po několikadenním vyjednávání skončilo sdružení Pro Prachatice v opozici, jelikož se hnutí ANO přiklonilo k menšinové koalici s vítězem voleb hnutím NEZ.

Stejně jako i další subjekty využívají ve své kampani výlepové plochy ve městě pro představení klíčových priorit svého volebního programu a kandidátů. Svůj volební leták také následně nechává rozesílat do schránek domácností. Mnohem více než většina subjektů využívá pro komunikaci se svými voliči sociální síť Facebook a také točí předvolební klipy, které můžeme najít na síti Youtube. Ve volebním programu na svých internetových stránkách představilo sdružení 10 oblastí, kterým se chce věnovat:

- Jsme PRO Otevřenou a spravedlivou radnici (např. zapojování veřejnosti, podpora zavedení místního referenda jako nástroje pro rozhodování o důležitých nebo

nejednoznačných otázkách, elektronické komunikace úřadu, pravidelné vyjadřování online vedení města k aktuálním otázkám),

- Jsme PRO Rodiny (např. podpora rodinám na úhradu nákladů na vzdělávání, podpora prorodinných aktivit, zřízení fondu na podporu talentovaných žáků atd.)
- Jsme PRO Dobré hospodaření Prachatic (např. vyrovnané hospodaření a transparentní veřejná správa),
- Jsme PRO Podporu podnikání (zavedení 3měsíčního bezplatného období u nových nájmu nebytových prostor, opětovná podpora a zavedení trhů v Prachaticích, snížení nájemného nebytových prostor),
- Jsme PRO Životní prostředí a zdravé město (zkvalitnění třídění recyklovatelných odpadů, lepší péče o městskou zeleň),
- Jsme PRO Investice (dokončení revitalizace Štěpánčina parku, výstavba skate areálu, podpora rozvoje výstavby rodinných domů) ,
- Jsme PRO Kulturu a cestovní ruch (podpora cestovního ruchu, koupě horské chaty na Libíně, cyklotrasy)
- Jsme PRO Sport (naplňování městské koncepce podpory sportu, podpora sportovních aktivit, výstavba v osadách),
- Jsme PRO Pomoc potřebným (systematická podpora sociálních a doprovodných služeb prostřednictvím programových dotací,
- Jsme PRO Prachatice (optimalizace výše nájemného, podporování iniciativ občanského sektoru, prověření možnosti zřízení startovacích bytů ze stávajících nevyužitých bytů, prověření možnosti zřízení oddechové stezky „Tankovka“ včetně povrchu pro bruslení na in line bruslích, nezvyšování místních daní a poplatků, zvýšit počet parkovacích míst ve městě) (Pro Prachatice: Volební program 2018-2022, 2018)

Tabulka 38: Volební výsledky Pro Prachatice v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt - Pro Prachatice	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2010	14,75	4
Komunální volby 2014	9,64	2
Komunální volby 2018	8,05	2

Zdroj: vlastní úprava dle volby.cz

4.7.8. Živé Prachatice

Sdružení Živé Prachatice se postupně vytvořilo ze tří zapsaných spolků (Prostor města, Pelyněk a Živá vila). Nejdůležitější, pro vznik sdružení kandidujícího ve volbách, byl spolek Živá vila, který se věnoval záchraně funkcionalistické Kralovy vily v Prachaticích. Ta by měla být kvůli potenciálnímu obchvatu v budoucnu zbourána. Spolek organizoval kampaně, občanská shromáždění a další aktivity směřující k záchraně tohoto již delší dobu nevyužívaného objektu. Dalšími aktivitami spolku bylo pořádání společenských, kulturních či vzdělávacích akcí. Spolek Živá vila upozorňovala od začátku na značnou neaktuálnost projektu výstavby obchvatu. Jedním z dalších důvodů kandidatury byl pocit i nedostatečného společenského i kulturního života v Prachaticích.

Sdružení Živé Prachatice vzniklo před komunálními volbami v roce 2018, aby se pokusili, jak již plyne z názvu, Prachatice oživit. Kampaň byla postavena na vizi budoucnosti města a na nových, převážně mladých lidech, v jehož čele je architekt a bývalý komunální zastupitel z roku 1990 Jakub Nepustil. V komunálních volbách v roce 2018, ve kterých kandidovalo sdružení poprvé, získalo 12,19 % a 3 mandáty. Dle volebního výsledku by mohli společně s hnutím NEZ vytvořit koalici, ale na tom se nakonec nedohodli, především z toho důvodu, že Živé Prachatice upřednostňovaly koalici bez NEZ a ČSSD. Skončili tedy nakonec v opozici, kde jsou dle zápisů ze zastupitelstva města poměrně aktivní a přicházejí často s novými návrhy.

Kampaň byla zaměřena na setkávání s občany i na aktivní komunikaci na sociálních sítích. Pro kampaň také využilo sdružení Živé Prachatice výlepkové plochy ve městě a výlohy menších obchodů. Stejně jako ostatní, i Živé Prachatice rozeslaly do schránek domácností v Prachaticích svůj rozsáhlý volební program s představením kandidátů. Hlavními body programu byly: Prachatice 2050:

- S chutí do města,
- Rozvíjet a posilovat,
- Návštěvníkům vstříc,
- Městem společně,
- Úřad moderní a vstřícný,
- Křišťan, Hajek, Sgrafity i vila,
- Městem pohodlně,

- S přírodou v souladu,
- Pro sport a koníčky a
- Město s citem

(Živé Prachatice, 2018)

Tabulka 39: Volební výsledky združení Živé Prachatice v Prachaticích

Úspěšnost	Politický subjekt – Živé Prachatice	
	Hlasy v %	Mandáty
Komunální volby 2018	12,19	3

Zdroj: vlastní zpracování dle volby.cz

4.8. Konfliktní body v současném zastupitelstvu

V zastupitelstvu města Prachatice dochází stejně jako v mnoha dalších středně velkých městech patřících do kompetitivního modelu lokální demokracie ke střetu různých názorových proudů a vyšší míře rivality neutichající ani po volebním souboji. Dochází k mísení různých mechanismů stranických systémů a sestavování kandidátních listin. Zastupitelstvo města Prachatice bylo vždy složeno z několika politických subjektů a řady různých lidí s odlišnými představami o dalším rozvoji obce. Odlišné představy bývají zdrojem pravidelných konfliktů a jednotlivé uskupení či jednotlivci usilují o prosazení své představy či zájmu. Častým příkladem a sporem mezi opozicí či koalicí je jednání o rozpočtu, kde se obvykle projevují rozdílné představy o dalším směřování obce.

Po posledních komunálních volbách v roce 2018 se atmosféra a spolupráce ve městě ještě zhoršila. Jak autorovi vyplynulo z pozorování záznamů z pravidelného jednání zastupitelstva, spíše přerostla v osobní konflikty. Už to bylo možné zaznamenat hned na ustanovujícím jednání, kde se zastupitelstvo striktně oddělilo na opozici či koalici. Na zhoršení atmosféry, která komplikuje konstruktivní spolupráci, se shodují i oslovení zastupitelé z řad opozice či koalice. To komentuje velmi stručně a výstižně ve společném rozhovoru zastupitel Zdeněk Kollar, který je v zastupitelstvu od roku 1990: „*Spolupráce s ostatními? Horší za celou dobu nepamatuji.*“ (Rozhovor: Zdeněk Kollar, 2020) Zastupitel za Pro Prachatice Robert Zeman reaguje na otázku ohledně spolupráce v zastupitelstvu: „*Spolupráce funguje, nikoliv však intenzivně a systematicky. Koalice o takovou spolupráci nestojí, neboť potom dochází k situacím, kdy se ukazuje, že*

představitelé koalice jsou v konkurenci ostatních zastupitelů méně odborně a pracovně postavení. “ (Rozhovor: Robert Zeman, 2020)

V rozdílném duchu než jeho opoziční kolega, se vyjádřil starosta pro Jč Teď po skončení dalšího vypjatého zasedání zastupitelstva: *„Situace, která tam je, mi radost nedělá. Objevují se tam výroky, které za patnáct let, co já chodím do zastupitelstva, ať to bylo z pozice vedoucího finančního odboru, místostarosty a starosty, nepamatuji. Zaznívají tam tvrdé a urážlivé výroky, které nemají obdoby. Nikdy jsem je za celých patnáct let neslyšel. To mě velice mrzí. Není to z řad koalice, je to z řad opozice. Musí si to vyhodnotit každý, kdo ty výroky pronáší. “ (Martin Malý, 2019)*

Odlišně vnímal situaci, na kterou reagoval starosta, zastupitel za Živé Prachatice Jakub Nepustil pro Jč Teď: *„Vládnoucí koalice je očividně nervózní, protože odkrýváme její kostlivce ve skříni a mají proti sobě opozici, která je aktivnější a má pádné argumenty. Jestli je něco přes čáru, tak jejich přístup. Nejsou zvyklí, že je někdo kritizuje za nečinnost. “ (Jakub Nepustil, 2019)*

A co brání dle zastupitele k řešení těchto konfliktů? *„Pokud to vezmu zkráceně, tak lidská hloupost, arogance, neznalost problému a legislativy, nepřijmout i jiný názor a myšlenku, neochota diskuse a tvrdit, že jediné „JÁ“ mám pravdu a správný názor, ostatní jsou amatéři, jak již bylo řečeno, myslím si i veřejně. “ (Rozhovor: Zdeněk Kollar, 2020)* dodal na závěr v rozhovoru zastupitel Zdeněk Kollar.

Možné řešení problému, aktuální situace v poměrně rozdrobeném zastupitelstvu, nastínil v rozhovoru zastupitel Michal Piloušek: *Nové volby vyřeší tento problém. Při současném rozdělení sil ani případný přeběhlík nezaručí stabilitu vedení, na kterém by se v tu chvíli podílelo 5 subjektů a bylo by obtížné najít kompromisy. (Rozhovor: Michal Piloušek, 2020)*

5. Závěr

Hlavním cílem práce bylo zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve městě Prachatice. Na základě dílčích cílů byly charakterizovány hlavní socioekonomické ukazatele města a byli identifikováni hlavní aktéři politického rozhodování v Prachaticích. Dále byl, na základě komparace volebních výsledků v letech 1994-2018 a vývoje lokálního stranického systému, definován charakter rozhodovacího procesu na úrovni místní samosprávy.

Město Prachatice se nachází v jihozápadní části České republiky a je součástí Jihočeského kraje. Jedná se o obec s rozšířenou působností a největší město v bývalém okrese Prachatice. K 1. 1. 2019 zde žilo 10 874 obyvatel s rozlohou 3890 ha Z demografického hlediska zde dochází k postupnému snižování počtu obyvatelstva od roku 2002, kdy město dosáhlo populačního maxima (11 843). To je dáno především odchodem mladých lidí za prací a kulturním životem do velkých měst po studiu na vysoké škole. Zároveň se také stěhují do okolních obcí z důvodu nedostatku stavebních parcel ve městě Prachatice. Tímto problémem se ve svém volebním programu zabývají téměř všechny politické subjekty v zastupitelstvu.

Dalším demografickým ukazatelem je stabilní nízká nezaměstnanost v Prachaticích ve srovnání s průměrem Jihočeského kraje i České republiky, která se pohybuje k 31. 12. 2018 pod 2 %. To je dáno řadou ovlivňujících faktorů. Jedním z nich je blízkost města se státní hranicí s Německem, kam lidé dojíždějí za lépe placenou prací. Dalším faktorem je poměrně velké množství průmyslových podniků zaměstnávající stovky lidí v Prachaticích a blízkém okolí (Vimperk, Husinec). Dalšími významnými zaměstnavateli je Nemocnice Prachatice, Domov seniorů Mistra Křišťána, Hospic a město Prachatice.

Vzdělanostní struktura je ve městě také na poměrně solidní úrovni. Dle sčítání obyvatelstva k 1. 1. 2011, bylo bez vzdělání nebo pouze se základním vzděláním v Prachaticích 1945 obyvatel. Ve městě se také nachází kompletní občanská vybavenost jako jsou zdravotnická zařízení, sociální služby, kulturní instituce, sportovní zařízení, instituce státní správy a samosprávy. Velmi dobře je zde zajištěna také oblast školství. Město je zřizovatelem čtyř mateřských škol s kapacitou téměř 500 míst a tří základních škol poskytující kapacitu až 1400 míst, které nejsou zdaleka naplněny. Dále se zde nacházejí 3 střední školy, včetně jedné vyšší odborné školy.

Jedním z prvních faktorů ovlivňující charakter rozhodování politických orgánů na místní úrovni je velikost obce. Dle Jüptnera (2004) město zapadá do kategorie obce větší střední velikosti, jelikož splňuje stanovené rozmezí počtu obyvatel 9001-45000. V obcích se dle této kategorie vyskytuje 5-13 politických stran či hnutí, které bývají doplňovány až o 2 sdružení nezávislých kandidátů. V Prachaticích kandidovalo vždy minimálně 7 politických subjektů a maximálně 12 politických subjektů, které byly pravidelně doplňovány o jeden nebo dva regionální subjekty. Z hlediska dominance národních stran můžeme rozdělit prachatickou komunální politiku na dvě období, kdy do roku 2010 opravdu měly etablované politické strany, které jsou na národní úrovni, dominantní postavení v zastupitelstvu města. Od voleb v roce 2014 se situace proměnila a mají výraznější postavení lokální politické strany a seskupení nezávislých kandidátů. Etablované politické strany ztratily během posledních třech volebních období podporu téměř 40 % voličů na úkor lokálních politických subjektů. Stále ovšem zůstávají v zastupitelstvu od roku 1994 etablované politické strany, jako jsou ODS, ČSSD, KDU-ČSL a KSČM. Objevují se zde i nová politická seskupení, která kandidují a bývají úspěšné i na celostátní úrovni. V roce 2010 byla do zastupitelstva zvolena TOP09 a v roce 2014-2018 hnutí ANO. V minulosti zde neúspěšně kandidovaly strany VV a Suverenita.

Dalším zkoumaným faktorem z hlediska komunální politiky byl vliv národní politiky. Můžeme konstatovat, že politický vývoj na národní úrovni se projevil na komunální úrovni v Prachaticích. Do voleb v roce 2010 byla vždy nejúspěšnější ODS, která vždy obsadila post starosty města. V roce 2006 zaznamenala nejvyšší historický volební výsledek v počtu 9 mandátů, který kopíroval i úspěch na národní úrovni. Ve volbách 2010 začaly této straně i s ohledem na národní úroveň klesat volební preference a poprvé neobhájila pozici nejsilnější strany. Nakonec se i přes poměrně vysokou ztrátu 5 mandátů a téměř 20 procent povedlo ODS sestavit širokou koalici a tím poslat vítěznou ČSSD do opozice. Do této nové koalice poprvé výrazně promluvil nové nezávislé sdružení Pro Prachatice, které se přiklonilo na jejich stranu. Můžeme zde spatřovat podobnost s celostátní politikou, kdy také středo-pravicová většina v čele s ODS „vyšachovala“ vítěze voleb ČSSD. Volební výsledky na národní úrovni ovlivnily volební výsledek i ČSSD, která v roce 2018 ve srovnání s předchozím volebním obdobím ztratila 3 ze 4 mandátů. Podobnost s celostátní politikou můžeme spatřovat i v podobě menšinové koalice, která v Prachaticích vznikla po volbách v roce 2018. Ke zvolení tehdy pomohl staronové koalici svým hlasem zastupitel za KSČM.

Dalším zkoumaným faktorem, který ovlivňuje tvorbu koalic, je vliv ideologického propojení jednotlivých subjektů. Dle Balíkovy (2009) typologie, v období 1994–2014 vznikaly převážně široké (nadměrné) ideologicky propojené koalice, až na dvě výjimky. V roce 1994 vznikla minimálně vítězná ideologicky propojená koalice a v roce 2018 menšinová ideologicky nepropojená koalice. Až do roku 2014 zde vznikaly ideologické koalice s cílem zabránit vstupu levice (ČSSD, KSČM) do vedení města. Tento fakt potvrdil v rozhovoru i bývalý člen ODS Martin Malý. I další oslovení zastupitelé vylučují koaliční spolupráci na komunální úrovni s KSČM nebo případně s extrémistickými stranami, pokud by se v Prachaticích objevily. Zároveň se většina shoduje, že vznikání koalic je spíše o osobních vztazích. To bylo ovlivněno nejen stranickou příslušností, ale i minulostí kandidátů levicových subjektů.

Z hlediska typologie lokálních modelů demokracie se jedná v Prachaticích o kompetitivní model s vysokou mírou plurality a výraznou soutěživostí volebních stran. To potvrzuje i zvyšující se počet zájemců o mandát zastupitelstva. Na základě analýzy můžeme konstatovat, že se počet všech zájemců o mandát zvýšil od roku 1994 o více než jednu třetinu a počet kandidujících žen o více než polovinu ke sledovanému období 2018. Faktorem, který také ovlivňuje počet kandidátů v obci této velikosti, je také atraktivita funkce zastupitele. Především se jedná o placené funkce uvolněných členů rady města.

Můžeme také sledovat, že dochází od roku 1994 ke zvyšování věkového průměru ze 40 let na současných téměř 52 let. Můžeme z toho také usuzovat, že nedochází k přílišnému omlazení zastupitelského sboru, který je tradičně zastoupen generací starší 40 let. Voliči upřednostňují ve větší míře starší zkušené kandidáty, kteří mají za sebou výsledky z pracovního a veřejného života.

Zajímavým faktorem z hlediska velikosti obce je také volební účast, která s velikostí obce klesá. Může to být ovlivněno i polohou města Prachatice, které se nachází v blízkosti větších měst jako jsou České Budějovice nebo Strakonice. Volební účast v Prachaticích je menší ve srovnání s okresem Prachatice i s celkovým průměrem Jihočeského kraje. K největší volební účasti ve sledovaném období došlo v roce 1994 na úrovni téměř 57 %, od této doby volební účast kolísala mezi 40-50 %.

Lidé v poslední letech „sází“ především na nezávislé osobnosti a vybírají si napříč politickým spektrem. Stále zde hraje roli při vytváření koalice ideologické propojení, jelikož

si třeba ODS nedovede představit spolupráci s levicovými subjekty (KSČM, ČSSD). V posledních letech zde hrají roli spíše osobní vztahy mezi jednotlivými zastupiteli, a to se poté projevuje na jednání zastupitelstva. Vyplynulo to i z provedených rozhovorů, kdy se všichni dotázaní shodli, že spolupráce mezi opozicí a koalicí není v tomto volebním období ideální. Faktorem, který mohl ovlivnit současné osobní vztahy v zastupitelstvu, byl odchod Martina Malého z ODS a jeho úspěšná kandidatura za hnutí NEZ. Bude zajímavé sledovat, jak se taková atmosféra a další faktory projeví v dalších komunálních volbách, které nás čekají v roce 2022.

6. Zdroje informací

Literatura

- 1) BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.
- 2) BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.
- 3) Břeň, J. (2007). *Postavení zastupitelstva obce, malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí*. Praha: Obec & Finance.
- 4) Čmejrek, J. (2013). *Demokratický deficit v lokálním politickém prostoru ČR: možnosti a meze analýzy*. 1. vyd. Acta Politologica 5
- 5) ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 978-80-87197-00-4.
- 6) ČMEJREK, Jaroslav, 2009. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Kernberg. Basic. ISBN 978-80-87168-10-3.
- 7) ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.
- 8) ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Markéta LUHANOVÁ, 2004. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Praha: Credit. ISBN 80-213-1157-6.
- 9) Drahokoupil, Štěpán, 2019. *Disertační práce: Od občanské k politické participaci: nestraničné politické subjekty v komunální politice v kontextu antistraničných postojů, nepolitické politiky a kartelizace politických stran*
- 10) JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue. 2004, roč. 10, č. 2, ISSN 1211-0353.
- 11) KOPECKÝ, Martin, 2019. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-727-9.
- 12) POTŮČEK, Martin, 2005. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-86429-50-2.

- 13) PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- 14) PRŮCHA, Petr, 2011. *Místní správa*. 2.Vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9007-1.
- 15) ŘÍCHOVÁ, Blanka, 2000. *Přehled moderních politologických teorií: [empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě]*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8461-3.

Internetové zdroje

- 1) Diskusi o diskusi ukončilo hlasování o konci diskuse, 2019. *JcTeD.cz* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.jcted.cz/diskusi-o-diskusi-ukoncilo-hlasovani-o-konci-diskuse/>
- 2) Historie města, 2013. *Prachatice: oficiální web města* [online]. Prachatice, 2013 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.prachatice.eu/historie-mesta/ds-1402/p1=22907>
- 3) Jmenné seznamy 1994-2018, *Volby.cz* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1994/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3306&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv2002/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xodkaz=1>
<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>
- 4) Mateřská škola Prachatice, 2019. *Mateřská škola Prachatice* [online]. [cit. 2019-08-11]. Dostupné z: <https://www.msprachatice.cz/>

- 5) Městská správa domů a bytů, 2019. *Městská správa domů a bytů* [online]. [cit. 2019-08-11]. Dostupné z: <http://www.msdb.cz/profil-spolecnosti/>
- 6) Městské lesy Prachatice: O nás, 2010. *Městské lesy Prachatice* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://mestskelesypt.webnode.cz/o-nas/>
- 7) Místní referendum, *Ministerstvo vnitra České republiky: Efektivní veřejná správa* [online]. 2004 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx>
- 8) O našem městě, 2017. *Prachatice: oficiální web města* [online]. 2017 [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: <https://www.prachatice.eu/o-nasem-meste/ms-11031/p1=11031>
- 9) O našem městě: Městské symboly, 2017. *Prachatice: oficiální web města* [online]. Prachatice, 2017 [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: <https://www.prachatice.eu/mestske-symboly/ds-1385/p1=22910>
- 10) Obyvatelstvo Prachatice, 2011. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo-domy-byty-a-domacnosti-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-cr-kraje-okresy-so-orp-spravni-obvody-prahy-a-mesta-sidla-so-orp-2011-egrhq6c4dz>
- 11) OVV ČSSD: Volební program 2018-2022, 2018. *ČSSD Prachatice* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <http://www.cssd-prachatice.cz/volebni-program-2018-2022/>
- 12) Plavecký bazén, 2019. *Sportovní a relaxační centrum* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.bazenprachatice.cz/plavecky-bazen.html>
- 13) Politické hnutí NEZ: Stanovy hnutí, 2019. *Politické hnutí Nezávislí* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.nezavisli.cz/main/kdo-jsme/25/stanovy-hnuti.html>
- 14) Prachatice ODS: Volební program 2018-2022, 2018. *Prachatice ODS: Komunální volby 2018* [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://odspt.cz/program/>
- 15) Prachatice, 2019. *Regionální informační servis* [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/550094-prachatice/1326321-dil-zsj-prachatice-stred-dil-1>
- 16) Prachatice: granty - dotační tituly, 2019. *Prachatice: oficiální web města* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://prachatice.eu/granty/ds-1413/p1=27212&archiv=1>

- 17) Prachatice: Městský úřad, 2019. *Prachatice: oficiální web města* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://prachatice.eu/mestsky-urad/ms-22912/p1=22912>
- 18) Prachatice: Rada města, 2019. *Prachatice: oficiální web města* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://prachatice.eu/rada-mesta/ms-23965/p1=23965>
- 19) Prachatice: zastupitelstvo, 2019. *Prachatice: oficiální web města* [online]. [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://prachatice.eu/zastupitelstvo-mesta/ms-23991/p1=23991>
- 20) Pro Prachatice: Volební program 2018 - 2022, 2018. *Pro Prachatice* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.proprachatice.cz/volebni-program-2018-2022/>
- 21) Prohlášení MO TOP 09 v Prachaticích k vzniklé koalici ve městě Prachatice, 2014. *TOP 09: jihočeská krajská org.* [online]. [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/regiony/jihocesky-kraj/top-09-v-mediich/prohlaseni-mo-top-09-v-prachaticich-k-vznikle-koalici-ve-meste-prachatice-17224.html>
- 22) Představení společnosti Tepelné hospodářství Prachatice s.r.o., 2012. *Tepelné hospodářství Prachatice s.r.o.* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <http://www.thpt.cz/index.php/o-nas>
- 23) Rozhovor pro JČ Teď starosta Prachatic: Takovou situaci v zastupitelstvu nepamatují, 2019. *JcTeD.cz: Jižní Čechy TED - nejrychlejší zprávy z regionů* [online]. 2019 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.jcted.cz/starosta-prachatic-takovou-situaci-v-zastupitelstvu-nepamatuji/?discussion-paginator-page=2>
- 24) Rozhovor: Návštěvnost bazénu po rekonstrukci vzrostla o 50 procent, 2019. *Internetový deník Prachatickonews* [online]. [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <http://www.prachatickonews.cz/0-zpr/zpr136.htm>
- 25) Starostou Prachatic je potřetí Martin Malý. Opozice kritizuje, že byl zvolený s podporou člena KSČM, 2018. *Český rozhlas* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://budejovice.rozhlas.cz/starostou-prachatic-je-potretri-martin-maly-opozice-kritizuje-ze-byl-zvoleny-s-7671135>
- 26) Technické služby Prachatice s.r.o., 2019. *Technické služby Prachatice s.r.o.* [online]. [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <http://www.tsprachatice.cz/index.html>

- 27) Volební leták hnutí ANO2011 v Prachaticích, 2018. *Internetový deník Prachatickonews* [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <http://www.prachatickonews.cz/reklama/ano18.htm>
- 28) Výroční zpráva 2019, 2020. *KIS Prachatice* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: https://www.kisprachatice.cz/assets/File.ashx?id_org=101499&id_dokumenty=1431
- 29) Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2018, 2018. *Městská knihovna Prachatice* [online]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://www.knih-pt.cz/assets/File.ashx?id_org=200347&id_dokumenty=1438
- 30) Výsledky hlasování 1994-2018, *Volby.cz* [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=3306&xobec=550094>
<https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094>
<https://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094>
<https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xobecnaz=PRACHATICE&xstat=0&xvyber=0>
<https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xobecnaz=PRACHATICE&xstat=0&xvyber=0>
<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstat=0&xvyber=0>
<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3105&xobec=550094&xstat=0&xvyber=0>
- 31) Vývoj počtu obyvatel města Prachatice, 2019. *Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2019 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- 32) Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení), *Zákony pro lidi* [online]. 15.05.2000 [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

- 33) Zákon č. 131/2000 Sb.: Zákon o hlavním městě Praze, *Zákony pro lidi* [online]. 17.05.2000 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-131>
- 34) ZŠ Prachatice, Národní 1018, 2019. *ZŠ Prachatice, Národní 1018* [online]. [cit. 2020-02-11]. Dostupné z: <https://www.narodka.cz/zakladni-informace.html>
- 35) ZŠ PRACHATICE, VODŇANSKÁ 287, 2019. *ZŠ Prachatice, Vodňanská, 287* [online]. [cit. 2020-02-11]. Dostupné z: <https://www.vodnanka.cz/wp-content/uploads/2019/11/VZ-2018-2019.pdf>
- 36) ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240, 2019. *ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.zlatastezka.cz/wp-content/uploads/2019/11/VZ1819.pdf>

Použité zákonné normy

- 1) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)
- 2) Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí

Ostatní zdroje

Rozhovory se zastupiteli

- Rozhovor č. 1 Zastupitel a člen finančního výboru: Ing. Bc. Robert Zeman (Pro Prachatice)
- Rozhovor č. 2 Zastupitel a předseda finančního výboru: Zdeněk Kollar (KSČM)
- Rozhovor č. 3 Místostarosta obce Miroslav Lorenc (hnutí ANO2011)
- Rozhovor č. 4 Zastupitel a člen kulturní komise: Michal Piloušek (Živé Prachatice)
- Rozhovor č. 5 Starosta obce Ing. Martin Malý (hnutí Nezávislý)

7. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázky

Obrázek 1: Třídy a typy koalic	34
Obrázek 2: Typologie lokálních modelů demokracie	40
Obrázek 3: Znak a vlajka města Prachatice	44

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Prachaticích 2004-2019 k 31.12.	46
Graf 2: Rozložení obyvatelstva v Prachaticích dle věku	47
Graf 3: Rozložení obyvatelstva v Prachaticích dle pohlaví.....	47
Graf 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 31.12.2011	48
Graf 5: Počet dětí v MŠ Prachatice.....	50
Graf 6: Počet žáků ZŠ Prachatice, Národní 1018	51
Graf 7: Počet žáků ZŠ Prachatice, Vodňanská 287	52
Graf 8: Počet žáků ZŠ Prachatice, Zlatá stezka 240	53
Graf 9: Volební účast v Prachaticích 1994-2018.....	76
Graf 10: Podíl hlasů politických stran a místních uskupení	79
Graf 11: Stabilita zastupitelstva.....	92
Graf 12: Politická příslušnost zvolených zastupitelů 1994-2018	93

Tabulky

Tabulka 1: Počet volených členů zastupitelstva podle počtu obyvatel.....	20
Tabulka 2: Ekonomicky aktivní obyvatelé k 31.12.2011	49
Tabulka 3: Spolky ve městě Prachatice	58
Tabulka 4: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 1994	63
Tabulka 5: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 1998	65
Tabulka 6: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2002	67
Tabulka 7: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2006	69
Tabulka 8: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2010	70
Tabulka 9: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2014	72
Tabulka 10: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Prachaticích v roce 2018	74
Tabulka 11: Volební účast 1994-2018 (Prachatice, okres Prachatice a Jihočeský kraj)	77
Tabulka 12: Pohlaví a průměrný věk zvolených zastupitelů v Prachaticích 1994-2018	78
Tabulka 13: Index plurality v Prachaticích.....	78
Tabulka 14: Počet kandidujících subjektů v komunálních volbách 1994-2018	79
Tabulka 15: Shrnutí koalic v Prachaticích 1994-2018.....	81

Tabulka 16: Vybraná část koalic po volbách 1994.....	82
Tabulka 17: Rada města 1994-1998	83
Tabulka 18: Vybraná část možných koalic po volbách 1998	83
Tabulka 19: Rada města 1998-2002	84
Tabulka 20: Vybraná část možných koalic po volbách 2002	84
Tabulka 21: Rada města 2002-2006	85
Tabulka 22: Vybraná část možných koalic po volbách 2006	86
Tabulka 23: Rada města 2006-2010	86
Tabulka 24: Vybraná část možných koalic po volbách 2010	87
Tabulka 25: Rada města 2010-2014	88
Tabulka 26: Vybraná část možných koalic po volbách 2014	88
Tabulka 27: Rada města 2014-2018	89
Tabulka 28: Vybraná část možných koalic po volbách 2018	90
Tabulka 29: Rada města 2014-2018 a 2018-2022 (srovnání).....	91
Tabulka 30: Stabilita rady města v Prachaticích 1994-2014	93
Tabulka 31: Stabilita rady města 2014-2022	94
Tabulka 32: Volební výsledky hnutí NEZÁVISLÍ v Prachaticích	95
Tabulka 33: Volební výsledky strany ODS v Prachaticích 2010-2018	97
Tabulka 34: Volební výsledky strany ČSSD v Prachaticích	99
Tabulka 35: Volební výsledky KSČM v Prachaticích.....	100
Tabulka 36: Volební výsledky strany KDU-ČSL v Prachaticích	101
Tabulka 37: Volební výsledky hnutí ANO2011 v Prachaticích	102
Tabulka 38: Volební výsledky Pro Prachatic v Prachaticích	104
Tabulka 39: Volební výsledky združení Živé Prachatic v Prachaticích	106

8. Přílohy

Rozhovory s komunálními politiky v Prachaticích

1) Jaká je historie „Vašeho“ volebního subjektu v komunálních volbách v Prachaticích? A proč jste se rozhodl kandidovat právě za něj?

Robert Zeman (Pro Prachatice) – opoziční zastupitel a člen finančního výboru

Historie PRO Prachatice spadá do roku 2009 – bylo to jedno z mála sdružení nezávislých kandidátů v té době ve větším městě. Kandidoval jsme za něj, protože jsem jej založil společně s kolegy.

Zdeněk Kollar (KSČM) – opoziční zastupitel podporující koalici a předseda finančního výboru

Osobně jsem členem KSČM od roku 1989. Od ledna 1990 jsem byl členem rady ONV a od prvních voleb do města Prachatice, jsem členem zastupitelstva. Rozhodl jsem se kandidovat z několika důvodů: Když jsem viděl jak někteří, i významní členové strany, odcházejí a tváří se, že snad ani nikdy ve straně nebyli a přecházeli třeba do KDUČSL, OF, ČSSD a podobně. Osobně tyto přetvářky a osobní prospěch nemám rád. Domnívám se, že současná strana nepředstavuje žádné nebezpečí, pouze v očích bývalých členů a rodinných příslušníků. V minulosti se na mě obraceli lidé jak z vedení města o radu, popřípadě názor na danou problematiku. Osobně příslušnost k politické straně neberu jako rozhodující, myslím si, že je přednější zdravý rozum.

Miroslav Lorenc (ANO2011) – místostarosta města

Hnutí ANO kandidovalo v komunálních volbách poprvé v roce 2014 a podruhé v roce 2018. Za hnutí ANO jsem v obou těchto volbách kandidoval, ale nejsem členem žádné politické strany či hnutí. Hnutí ANO mi je sympatické, protože se jedná o jediné politické seskupení, které potírá korupci a klientelismus.

Michal Piloušek (Živé Prachatice) – opoziční zastupitel a člen kulturní komise

Historie je poměrně krátká, myslím, že tři roky. Ale minulost představitelů naše uskupení je často již politicky ovlivněná a vlastně všichni tři zvolení zastupitelé byli v minulosti politicky aktivní (zastupitelé, občanští aktivisté, ředitel městské PO). Spjoval nás společný pohled na

řízení města, kdy se shodujeme na tom, že je potřeba pro rozhodování využívat názory odborníků a neřešit věci jen na úrovni pracovníků MěÚ a vlastních názorů. V mém případě rozhodla i důvěra v představitele našeho hnutí s ohledem na veřejný zájem a již dříve jasné politické názory a směřování.

Martin Malý (Nezávislí) – starosta města

U mě je to trošku složitější. Do roku 2014 jsem byl členem ODS se kterou jsem se poté rozloučil. Komunální politika mě bavila a měl jsem chuť dále pokračovat v rozpracovaných projektech. Tak jsem inicioval, spolu s dalšími kolegy, se kterými jsem si rozuměl v zastupitelstvu i mimo něj, vznik nezávislého seskupení. Název jsme zvolili již vzniklého politického subjektu, protože jsme nechtěli vytvářet krkolomný název nového uskupení (jako je např. Za obec krásnější atd.). A chtěli jsme dát jasně najevo, že jsme jednoznačně nezávislí na komkoliv. Jak na široké členské základně, která má mnohdy (po zkušenostech z ODS) rozdílné představy. A zároveň být nezávislý na politické straně a jejích aparátech.

2) Scházíte se pravidelně jako kandidáti „Vašeho“ volebního subjektu do zastupitelstva obce?

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Ano, scházíme, jednou za cca 2 měsíce, ale ne všichni jsou aktivní.

Zdeněk Kollar (KSČM)

Scházeli jsme se v minulosti pravidelně a v současné době, cca 5-6 let velice nepravidelně.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

Ano, scházíme, ale většinou nepravidelně.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Ano s leaderem kandidátky téměř denně, s ostatními online dejme tomu obden, osobně potom jednou do měsíce.

Martin Malý (Nezávislí)

Ano, z 21 kandidátů nás je nyní zvoleno 8 do zastupitelstva, což je více než jedna třetina a celá řada dalších pracuje v komisích či výborech. Takže se většinou potkáváme velmi často a se všemi dohromady minimálně jednou ročně na společném setkání. Komunikuji s každým, kdo chce. Musím říct, že jsme skvělá a konzistentní parta, kde nejsou prakticky žádné rozpory. Je to velký rozdíl oproti tomu, co jsem zažil ještě když jsem byl členem ODS.

3) Jak byste zhodnotil volební výsledky „Vašeho“ subjektu do zastupitelstva města Prachatice?

Robert Zeman (Pro Prachatice) – opoziční zastupitel a člen finančního výboru

Volební výsledky měly sestupný charakter. I proto, že jsme aktivně řešili témata, která byla složitá a lehce se kritizovala – veřejné zakázky, koncesní řízení na vodu, zefektivnění TH atd. Zaplatili jsme za práci, kterou prodali jiní.

Zdeněk Kollar (KSČM)

Očekávané, předpokládal jsem výsledky, už jen díky předvolební mediální „masáži“.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

ANO se účastnilo již druhých komunálních voleb. V obou případech se povedlo hnutí ANO dostat do zastupitelstva a podílet se účastí v radě města na vedení města (2014 – radní, 2018 – místostarosta).

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Úspěch při prvním pokusu.

Martin Malý (Nezávislí)

Byl jsem velice potěšen podporou a volebním výsledkem, jak v roce 2014, kdy jsme jako nový politický subjekt zvítězili a získali 7 mandátů (díky tomu jsme prakticky hravě sestavili koalici s ČSSD a ANO, která měla 13 hlasů), tak i v roce 2018, kdy jsme dokonce získali mandátů 8 a v přepočtu jsme získali dalších 500 hlasů ve srovnání s rokem 2014. To byla obrovská satisfakce. Myslím, že to byl výsledek dobré práce, kterou voliči ocenili. Podařilo se nám splnit za volební období 2014-2018 téměř 80 % z volebního programu. Myslím, že

naší výhodou je, že lidem říkáme konkrétní věci (např. chceme udělat 10 ulic, 300 koupelen), které chceme prosadit. Zároveň je tento volební výsledek obrovskou odpovědností k našim voličům.

4) S kterým volebním subjektem si dokážete představit koalici, s kterým nikoli a proč?

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Nedokážu odpovědět vzhledem k tomu, že vztahy v zastupitelstvu jsme velmi složité a podstatně ovlivňují schopnosti racionálně spolupracovat.

Zdeněk Kollar (KSČM)

O koalici jako takové nelze, z mého pohledu, hovořit. Vždy jsem se snažil podpořit jednání kde se jednalo ve prospěch města.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

V Prachaticích to není o politických stranách, ale o konkrétních lidech. My jsme zvolili koalici s jednoznačným vítězem voleb hnutím Nezávislí a ČSSD, kterou podpořil zastupitel Zdeněk Kollar z KSČM.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Se všemi vyjma KSČM, případně dalších extremistických stran, které ale jinak v Prachaticích chybí. Potom samozřejmě s jedinci, kteří v minulosti morálně selhali například otevřenou spoluprací s KSČ před rokem 1989. Poslední skupinu prezentují lidé, kteří dle mého názoru nemají pracovní / svým přístupem k práci jako takové kladný přístup, případně nejsou schopni diskuze. Mezi tyto patří i několik politiků ze strany Nezávislých.

Martin Malý (Nezávislí)

Já si dovedu představit spolupráci prakticky s kýmkoliv, kdo má chuť se dohodnout. Po volbách v roce 2018 jsem chtěl zůstat v koalici s těmi, se kterými se mi dobře spolupracovalo, a to bylo s ANO a ČSSD. Nikdy jsem se nevymezoval, že bych s některými subjekty nechtěl spolupracovat. Spíš je to o konkrétních lidech, ale musím bohužel přiznat,

že s některými současnými zastupiteli to možné není. Ještě v dobách kandidatury za ODS bylo striktně stanovené, že se nebude nikdy spolupracovat s ČSSD, což mě docela mrzelo. Samozřejmě byl striktně dán zákaz spolupráce s KSČM. Přitom i v dobách pravicové koalice jim často při hlasování pomáhal právě Zdeněk Kollar (KSČM). Tehdy jim jeho hlas nevadil.

5) Jak probíhalo povolební vyjednávání v roce 2018? Jaké byly varianty, jak složité/jednoduché to bylo?

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Bylo to v podstatě jednoduché – dva bloky – jeden vítěze voleb – Nezávislí, který ale ztratil koaliční potenciál, kromě účelové spolupráce s jednomandátovými stranami – ČSSD, KSČM. A potom skupina stran, co chtěla spolupracovat (rozhodně ne jednoduše, neboť jde o středoprávé suverénní subjekty). Pomyslným jazýčkem na vahách bylo ANO 2011, které se nakonec rozhodlo vstoupit do koalice s KSČM, ČSSD a Nezávislí, přestože lídr tyto subjekty veřejně před volbami kritizoval a odsuzoval. Došlo k vytvoření koalice, která je postavena na finančním prospěchu uvolněných funkcionářů a tvrdě prosazuje své politické představy. Otázka je, jak dlouho bude tento politický styl únosný pro voliče, občany, neboť pro jejich zájmy není efektivní.

Zdeněk Kollar (KSČM))

Po oznámení výsledků voleb mi večer jako první volal Ing Bauer (ODS) a blahopřál ke zvolení. To byl první a poslední kontakt se současnou „opozicí“. Následně jsem byl přizván k jednání s vítěznou stranou NEZÁVISLÍ. Moje přání bylo, aby se dohodl Ing. Malý a Ing. Bauer. Bohužel se tak nestalo a je vytvořena koalice současná a já funguji jako „tichá“ podpora. Teoreticky mám volné ruce, ale když vidím návrhy opozice, tak si říkám, že to snad nemohou myslet vážně.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

Probíhalo povolební vyjednávání o menšinové koalici – Nezávislí, ANO a ČSSD s podporou KSČM. Nebylo to vůbec jednoduché.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Bylo jednoduché. Počty 10 opozice proti předchozímu vedení města. 1 člen KSČM. 10 členů předchozí koalice. Naše morální hodnoty nikdy nemohly připustit spolupráci s KSČM, i kdyby tichou podporu. Zástupce ANO Miroslav Lorenc dostal nabídku spolupracovat s námi, té nevyužil. V řadách Nezávislých i ČSSD jsou lidé, kteří odporují zmíněným limitům v minulé odpovědi. Ostatně toto v dnešních dobách znovu především představitelé Nezávislých potvrzují.

Martin Malý (Nezávislí)

V roce 2018 jsme měli 8 mandátů, ČSSD i ANO po 1 mandátu...bylo jasné, že nám chybí jeden hlas k většinové koalici. Kontaktoval jsem prakticky všechny úspěšné volební subjekty, jako byly Živé Prachatice a ODS. Živé Prachatice s námi po telefonu spolupráci prakticky hned v úvodu odmítly. S ODS jsme se několikrát sešli, s těmi lidmi se osobně velmi dobře znám a myslím si, že by ta spolupráce za určitých podmínek možná byla. Ale ODS nestála o koalici s námi. Byla možná koalice jen s nimi (12 mandátů) nebo široká s ODS, ČSSD a ANO (14). Spíš to byla z našeho pohledu hra ze strany ODS na občany, že s námi jednali, ale nebyla vůle se dohodnout. Nakonec se nás rozhodl podpořit Zdeněk Kollar jako fyzická osoba, ač jeho politický subjekt tuto koalici nepodporoval a prezentoval to tak i v médiích. On s námi hlasoval i v minulosti a věděl, na jakých projektech chceme dále pokračovat. S koaličními subjekty bylo jednání velmi věcné a konstruktivní.

- 6) Funguje dle Vás spolupráce s ostatními politickými subjekty v zastupitelstvu města Prachatice nebo je to jen o koalici či opozici? Jak dle Vás probíhá jednání na schůzi zastupitelstva? Máte jako zastupitelé dostatek informací?**

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Spolupráce funguje, nikoliv však intenzivně a systematicky. Koalice o takovou spolupráci nestojí, neboť potom dochází k situacím, kdy se ukazuje, že představitelé koalice jsou v konkurenci ostatních zastupitelů méně odborně a pracovně postavení.

Zdeněk Kollar (KSČM)

Vezmu to odzadu, informace jsem si vždy dokázal obstarat a dělám to doposud. Kdo tvrdí, že informace nemá, tak spíš nemá zájem. Toto tvrzení se občas vytahuje na jednání zastupitelstva, nejlépe před občany a kamerou, že nebyl včas a řádně informován. Jeho problém. Spolupráce s ostatními? Horší za celou dobu nepamatuji

Miroslav Lorenc (ANO2011)

Je to bohužel v tomto volebním období převážně jen o opozici a koalici. Někdy s koalici hlasují Živé Prachatice.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Komunikace mezi opozicí v pořádku, na úrovni, věcná. Komunikace k radnici tragická. Často nedostáváme odpovědi, často nekvalitní odpovědi, často jsme přehlíženi a je s námi jednáno jako s dětmi. Jedinou výjimku tvoří M. Lorenc (ANO), se kterým spolupracuji na několika projektech.

Martin Malý (Nezávislí)

Bohužel je to u nás v Prachaticích striktně rozděleno na koalici či opozici, někteří opoziční zastupitelé mají rozdílné pohledy na řízení města a asi i jiný pohled na svět. Některé návrhy opozice by byly složité podpořit z ekonomických možností tohoto města. Některé návrhy, které předkládají, by podle nás rozložily město zevnitř. My hájíme náš program, který jsme slíbili našim voličům. Rozumné návrhy opozice určitě striktně neodmítáme a klidně je podpoříme.

7) Jaké největší problémy dle Vás trápí město Prachatice a jak byste je Vy nebo Vaše seskupení chtělo řešit? Případně jaká je vize vašeho sdružení ohledně vedení města

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Město má mnoho systémových problémů, které neřeší – mění se sociologická skladba obyvatel, není kde stavět rodinné domy, soutěží se cena městských bytů, přestože to přináší nestabilitu u nájemníků. Hlavně město je zatíženo dluhy, které negenerují příjmy a v souvislosti s hlubokou krizí – koronavir město čeká velké šetření a prohlubování investičních dluhů atd. Klasický výsledek povrchní populistické politiky. Jak řešit? Viz: www.proprachatice.cz

Zdeněk Kollar (KSČM)

Největší problém si současné vedení vytvořilo samo, díky benevolenci starosty. A tím se stala koupě Libína. Nechápu a už vůbec nechápu, že při dalším jednání a hlasování ti, kteří tak

vehementně podporovali koupi, se najednou nedokáží domluvit na rekonstrukci a tento bod jednání neprojde hlasováním. Bohužel to má další dopad pro město, že se pozastavila oprava a rekonstrukce bytů. A řešení? Momentálně nevím, ale asi i křišťálová koule by zešedla.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

Pokračujeme v plnění našeho volebního programu. Povedlo se dokončit 1. etapu plaveckého bazénu za více než 130 mil. Kč, byla zřízena funkce městského architekta, investice do škol, vzniknou brzy nové startovací byty v opravené bytovce v Krumlovské ulici a pokračujeme v opravách bytů, ulic a dalších projektů.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

1) Zapojit odborníky do řešení zásadních témat. 2) Vytvořit zásadní koncepce rozvoje města (nejen na papíře, ale skutečné body, které budeme chtít plnit). 3) Lepší využití PR kanálů, rozvoj cestovního ruchu. 4) Větší zapojení veřejnosti. 5) Zlepšení komunikace mezi vedením města, opozicí, občany, podnikateli. 6) Přepřarování priorit města, určení seznamu priorit s tím spojená změna přístupu z dnešního „na co bude dotace, to uděláme.“ „Máme tyto priority a na ně hledáme možné dotace.“

Martin Malý (Nezávislí)

Největší potřeby města se snažíme postupně plnit. Problém byl jistě nefunkční bazén, dřípatka, investice do škol. A další investice, které zkrášlují město a okolní osady. To se nám povedlo splnit. Plnění našeho volebního programu je prioritou č. 1 a za tím si jdeme. Nedbat na populismus a starat se o město, jako by to byl váš domov se vším všudy.

8) Co brání v řešení těchto problémů?

Robert Zeman (Pro Prachatice)

Viz. odpověď na otázku č. 5. Městu vládne koalice s představiteli, kteří se z konkurenčních obav bojí kooperovat, protože by se obnažila v mnohém jejich nižší schopnost vést, formulovat a řešit problematiku komunálního života ve městě oproti některým opozičním zastupitelům. Koalice je ale stabilní, neboť je postavena na osobních zájmech většiny členů – mezd uvolněných představitelů (oba místostarostové se netají, že to dělají kvůli penězům – budou brzy nebo jsou důchodci), odměn za kumulaci funkcí, nutnosti držet spolu z důvodů velmi silovému a mnohém přehnaně tvrdému jednání vůči opozici, které může u některých

členů koalice vyvolávat obavy z reakcí v případě změny vládnoucích politiků ve městě Prachatice.

Zdeněk Kollar (KSČM)

Pokud to vezmu zkráceně, tak lidská hloupost, arogance, neznalost problému a legislativy, nepřijmout i jiný názor a myšlenku, neochota diskuse a tvrdit, že jediné JÁ mám pravdu a správný názor, ostatní jsou amatéři, jak již bylo řečeno, myslím si i veřejně.

Miroslav Lorenc (ANO2011)

Z hlediska projektů brání rychlejšímu rozvoji finanční možnosti města. Z hlediska vztahů je to na zastupitelstvu v tomto volebním období složité.

Michal Piloušek (Živé Prachatice)

Nové volby vyřeší tento problém. V současné rozdělení sil ani případný přeběhlík nezaručí stabilitu vedení, na kterém by se v tu chvíli podílelo 5 subjektů a bylo by obtížné najít kompromisy.

Martin Malý (Nezávislí)

Z hlediska porozumění v naší koalici musím říct, že není problém prosadit návrhy, které potřebujeme. Ale v řešení některých problémů brání finance a ekonomické možnosti města. Co se týká konfliktů, tak je to hodně o osobní vztazích.